ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము: ఆరవ రోజు)

గురువారము, 24 ఫిబ్రవరి 1994.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు.)

సభాకార్యక్రమము

మిస్టర్ స్పీకర్:- 9101 ప్రశ్నను సభ్యుల కోరిక మేరకు పోస్ట్‌పోన్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, సి.ఎల్.పి. లో ముఖ్యమంత్రి గారు మంత్రులు శాసనసభకు రావడం లేదని హెచ్చరించారని పత్రికలలో మేము చూశాము. అయినా ఇంకా బెంచీలు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

ఆర్థిక, శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- పత్రికలలో చాలా వస్తూ ఉంటాయి. వాటిపై ఆధారపడుతూ ఉంటే చిక్కులో పడతారు.

(నవ్వులు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- కనీసం వ్యాఖ్యమరక్షిగా అయినా నడిచింది. సంతోషిస్తున్నా.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మాకు ఒక అంటెండెన్స్ మొదలు పెట్టారు. కానీ మీరు అక్కడ ఒకటి, గేటు దగ్గర ఒకటి, లోపల ఒకటి పెట్టారు కాబట్టి అలా ఉంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు కాబట్టి ప్రజల సమస్యలను ఆలోచించడానికి వినడానికి మంత్రులందరు ఉంటారని సంతోషించాము. కేవలం ఉద్యోగాలు ఊడదీసేదాకా వేళ్ళు వచ్చేట్లు కనపడడం లేదు.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

Mr. Speaker:- It is only humar, take it as a humar.

ప్రశ్నలు—వాగ్రూప సమాధానములు

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రభావం

47-

*5534—సర్వశ్రీ వి· జయపాల్ (పర్కాల్), సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి), టి· రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), జి· నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం), బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కార్వాన్), ఆర్· రవీంద్రనాథ్‌రెడ్డి (అలంపూర్):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) తెలుగు భాషా ప్రచారంలో, విదేశాలలో, అప్పుడప్పుడు జరుపుతున్న ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల ప్రభావం ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయినచో, విదేశాలలో, తెలుగు భాషను ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేవి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున ప్రాధమిక, మాధ్యమిక విద్యాశాఖమంత్రి (డా పి· వి· రంగారావు) (అ) అవునండి·

(ఆ) ప్రస్తుతం తెలుగు విశ్వ విద్యాలయంలో, విశిష్టమైన అంతర్జాతీయ తెలుగు సంస్థ పాఠశాల భవనాలు, గ్రంథాలయాలు నిర్మించడానికి తెలుగు సంఘాలకు ఆర్థిక సహాయం అందచేసింది· మన రాష్ట్రము వెలుపలమున్న ప్రదేశాలలోను విదేశాలలోనూ ఉన్న 350 తెలుగు సంఘాలకు పుస్తకాలు, తెలుగు పంచాంగాలు, కేలండర్లు, వీడియో-ఆడియో క్యాసెట్లు, బోధన మరియు పఠనా సామాగ్రిన అందచేయడం వంటి ఇతర కార్య క్రమాలను కూడ ఈ సంస్థ చేపట్టింది·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ తెలుగు భాషాభివృద్ధి అంతర్జాతీయంగా మనరాష్ట్ర శాసనసభలో కానీయండి, రాష్ట్రంలో కానీయండి తెలుగు అభివృద్ధి గురించి ఎప్పటికీ మన రాఘవరెడ్డిగారు అనే మాటలు మనకు తెలుసు, ప్రభుత్వ నిర్ణయం వారికే వదిలిపెడు తున్నాను· కానీ ఇంటర్‌నేషనల్‌గా ప్రొఫెసర్ బోస్-ఆయన ఇండో ఫ్రెంచ్ రిలేషన్స్‌కి సంబంధించి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించడం జరిగింది, ఫ్రెంచ్ వాస్తవ్యుడు మన తెలుగు భాష నేర్చుకొని తెలుగు భాషలో, ఒక నిఘంటువుని, ఇతర పుస్తకాలను వ్రాసి మన ప్రభుత్వానికి ఆయన విన్నవించుకొన్నది ఏమంటే ఫ్రాన్స్‌లో, కాషీ, అమెరికాలోకాని ఇతర

దేశాలలో వారు ఏమనుకొంటున్నారంటే మొత్తం భారతదేశంలో హిందీనే మాట్లాడుతారు తెలుగు మాట్లాడరని, అయితే ఈ తెలుగు భాషను ప్రతి దేశంలో అంతర్జాతీయంగా అభివృద్ధి చేయాలనే అంశాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయం మన మంత్రిగారికి తెలుసా?

ఇతర దేశాలలో తెలుగు అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వపరంగా ఏలాంటి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

డా. వి. వి. రంగారావు:– అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావు గారు చెప్పిన సమాచారం మా దగ్గర లేదు, మా అధికారుల వద్ద కూడా లేదని సమాచారం పంపించారు విదేశీ సంస్థలకు, విదేశాలలో ఉన్న తెలుగు వారికి అవసరమైన తెలుగు పుస్తకాలు, వీడియో, ఆడియో, క్యాసెట్స్, అవసరమైతే సాంస్కృతిక బృందాలు పంపించుతాము, తెలుగు భాష పట్ల మరింత అవగాహన ఉన్న ప్రాంతాలలో ప్రతి తెలుగు వాడు గర్వించే విధంగా, ప్రపంచ మహాసభలలో అందరూ ఒక దగ్గర చేరి పరస్పర అవగాహనతో తెలుగు భాష ఔన్నత్యాన్ని మాధుర్యాన్ని సగర్వంగా ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్ అని తెలుగు భాషని అన్నట్లు జుంటితేనె కన్న, జున్ను పాల కన్న, పనసతొనలకన్న తెలుగు భాష మిన్న.

(సభలో నవ్వులు)

అర్థం కాలేదా? నా దగ్గరకు వచ్చి ట్రయినింగు తీసుకోండి.

(నవ్వులు)

నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు నేను మళ్ళీ చెపుతాను.

జుంటి తేనె కన్న, జున్ను పాల కన్న పనసతొనల కన్న, పంచదార కన్న తెలుగు భాష మిన్న, అధ్యక్షా, ఇంకొకటి కలిపితే మీకు కష్టమౌతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు చెప్పిన మిన్న అనగా అన్నిటి కన్నా మిన్న తెలుగు భాష మిన్న అన్నిటిని మించంది క్యారెక్టర్ మిన్న అన్నది అని గుస గుసలాడుతున్నారు.

డా. వి. వి. రంగారావు:– నేను తెలుగు భాష అన్నాను, క్యారెక్టర్ అని మీరు ఆడ్ చేస్తున్నారు, అందులో లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను క్యారెక్టర్ అనలేదు...

డా. పి. వి. రంగారావు:- తెలుగు భాషలో ఔన్నత్యం చెప్పాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎర్రన్నాయుడు చాలా చక్కగా తెలుగు మాట్లాడుతారు. నాకు ఏ విధమైన అనుమానము సంధేహము లేదు ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ విద్యాసాగర్‌రావు గారు, శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు గారు, శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు, శ్రీ కె. రోశయ్యగారు కానీ తెలుగు భాష మీద నిదుంత్రణ ఉన్న సభ్యులే ఈ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఉన్నారని భావిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్.- నేర్చుకోవాలంటే గుణం మిన్న అని వారికి చెప్పాను.

డా. పి. వి. రంగారావు:- విదేశీ సంస్థలకు ఎవరు ఎప్పుడు సహాయం అడిగినా ఆర్థికంగా గానీ, పుస్తకాల రూపములో, ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపములోగానీ, తెలుగు భాషకి సంబంధించి అనేక వివరాలు వారికి అందజేయడం జరుగుతున్నది అదే కాక 20 సాంస్కృతిక బృందాలను అనేక ప్రాంతాలకు పంపించడం జరిగింది

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు .- అధ్యక్షా, ఆడియో, వీడియో, క్యాసెట్లు, పుస్తకాలు ఇతర మెటీరియల్స్ ఇచ్చాము అన్నారు ఎంత విలువ చేసే మెటీరియల్స్ ఇచ్చారు, ఏ ఏ దేశాలకు ఇచ్చారు? ఒకటి.

అవి సక్రమంగా అమలు పరచడానికి ప్రభుత్వం ఏమేమి చర్యలు తీసుకొంటోంది ఇతర దేశాల నుంచి మన దేశానికి తెలుగు వారు వస్తే వాళ్లకు మన చారిత్రాత్మకమైన కళల పరంగా ఎన్‌లైటెన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపట్టిందా? చేయడం గురించి ఆలోచిస్తున్నారా?

8.40 డా. పి. వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, అంతర్జాతీయ తెలుగు సంస్థ 1985లో
సా. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో విలీనం అయింది. ప్రవాసాంధ్రులు ప్రపంచంలోని ఏ ప్రదేశం నుంచి యిక్కడకు వచ్చినా, వారు ముందుగా మనకు సమాచారం యిచ్చి వచ్చినట్లయితే ఆ తెలుగు సంఘాల ప్రతినిధులు, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం తరఫున ఎవరో ఒకరు వెళ్లి కలిసి, వారి అవసరాలను తెలుసుకుని, కావలసిన సదుపాయాలు చూస్తారు. అది మలేషియా నుంచి వచ్చినా, సింగపూర్ నుంచి వచ్చినా, అమెరికానుంచి వచ్చినా సరే. ఆ ప్రతినిధులు వారిని మాదగ్గరకుగానీ, ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గరకు గానీ తీసుకు రావడం, సాంస్కృతిక, సాంఘిక, సాహిత్య కార్యక్రమాలన్నింటిలో, పాల్గొనే అవకాశం కల్పించడం జరుగుతుంది. ఇది తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం తరఫున చేయబడుతున్నది. అంతేగాకుండా యిప్పటి దాకా 18 లక్షల రూపాయల వరకూ యీ యూనివర్శిటీ తరఫున వారికి అందజేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్లు, పుస్తకాలకు కూడా దాదాపు 48 లక్షల రూపాయలు విదేశీ సంస్థలకు అందించడం జరిగింది. అంతేగాకుండా

తెలుగు భాషను అక్కడ వారికి నేర్పడానికిగానూ యిక్కడికి వచ్చి నేర్చుకోవాలంటే, అలాంటి వారికి పార్ట్ టైమ్ కోర్సులు కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా వారు ఆ ప్రాంతాల్లలో తెలుగు భాషను నేర్పించే అవకాశం కల్పిస్తున్నాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ఆలశ్యంగా వచ్చాను. మంత్రిగారు చెప్పింది నాకు అర్థం కాలేదు. 1975లో తెలుగు మహాసభలు శ్రీ జె. వెంగళరావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు జరిగాయి. 1994 సంవత్సరంలో శ్రీ కె. విజయ భాస్కరరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నారు. శ్రీ శ్రీపాదరావుగారు సభాధ్యక్షులుగానూ, శ్రీ పి. వి. రంగారావు విద్యాశాఖమాత్యులుగా, శ్రీ పి. వి. నర్సింహారావుగారు ప్రధానమంత్రిగా వుండికూడా 2 దశాబ్దాలు అయిన తరువాత కూడా మళ్ళీ తెలుగు మహాసభలు నిర్వహించకపోవడం శోచనీయం. కనుక మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో, భాగ్యనగరంలో మళ్ళీ తెలుగు మహాసభలు పెట్టే ఆలోచన మీకు వుందా? ఆ విషయంలో మీకు సుముఖత వుంటే చిత్తశుద్ధితో, నిర్దుష్టంగా మీరు చేయదలచుకున్నది తు.చ. తప్పకుండా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. రంగారావు:- ఆ సూచను పరిశీలిస్తాము. ఇది ఒక్క నిముషంలో, సెకండులో నిర్ణయించుకునేది కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాలి, మీతో, వారితో చర్చించి, ఆలోచించి చేయవలసింది. మీ సూచన చాలా బాగుంది. ఇంత మంచి సూచన చేసిన మిమ్ములను అభినందిస్తున్నాను. హామీ యివ్వడం కాదు. పరిశీలిస్తామని, ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వెళతామని చెపుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలుగు అర్థం కాక అకార, ఉకారాలకు భేదం తెలియక దశాబ్దానికి బదులు శతాబ్దం అన్నారు. బాల్‌రెడ్డిగారన్నది శతాబ్దంకాదు దశాబ్దం.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఫ్రెంచ్ నేషన్ ప్రొఫెసర్ బోస్ గురించి అడిగితే అతను మా డిపార్టుమెంటుకు తెలియదు అన్నారు. వారు తెలుగు చదువుకోవడమే కాకుండా తెలుగు ఫ్రెంచి నిఘంటువును మాన్యుల్‌ను ప్రిపేర్ చేశారు. ఆంధ్రయూనివర్శిటీ, ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ హైదరాబాద్ వచ్చి తెలుగు యూనివర్శిటీలో తాము ఒక అగ్రిమెంటు కావడానికి కూడా ప్రయత్నం చేశారు. ఆయన శ్రీ సి. నారాయణ రెడ్డి గారి విశ్వంభరాలు, రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రిగారు వ్రాసిన రచనలు ఫ్రెంచిలోకి ట్రాన్స్‌లేట్ చేస్తాము, తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేస్తాము అన్నారు. అంటే అతని ఉద్దేశ్యం ప్రపంచం లోని వారి దృష్టిలో, భారతదేశంలో కేవలం హింది భాష మాత్రమే వుందనుకుంటున్నారు కనుక, దానిని అంటే ఆ భావాన్ని మార్చేందుకుగానూ, తెలుగు భాషను వివిధ దేశాలలో వున్న తెలుగు వారికి తెలుగు నేర్పి వారికి వారి దేశంపై, భాషపై ప్రేమను జనింపజేయాలనీ, భారతదేశంలో హింధీయే కాదు, తెలుగు కూడా వుందని చాటిచెప్పాలన్నదే. ఈ అగ్రిమెంటు

తెలుగు యూనివర్శిటీలో చేసుకోలేదు అన్నారు. నేను దీనిని మంత్రిగారికి పంపిస్తున్నాను. దయచేసి మంత్రిగారు దీనిని గూర్చి ఆలోచించండి.

డా. పి. వి. రంగారావు:– తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఒరిస్సాలో తెలుగు అసోసియేషన్ వారు పుస్తకాలను అక్కడ పెట్టడం గూర్చి శ్రీ జనార్ధన రెడ్డిగారు వారికి హామీ యిచ్చారు.

డా. పి. వి. రంగారావు:– ఒరిస్సాలో తెలుగు వారికి, అలాగే రాష్ట్ర సరిహద్దులలో వున్న ఒరియా స్కూళ్ళలోనూ ఈ తెలుగు భాష గూర్చి కొన్ని సమస్యలు వున్నాయి. అందుకోసం అక్కడి, ఇక్కడి ఎం.ఎల్.ఏలు ఎడ్యుకేషన్ మినిస్టర్, నేము కలిసి వచ్చే మతాంతానికి, లేక ఏప్రిల్ మొదటి వారంలోపు ఒక మీటింగు పెట్టుకుని భాషా పుస్తకాల సమస్యల గూర్చి.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:– ఒరిస్సాలో చాలా మంది తెలుగు వారు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రెండు సార్లు మంత్రిగారు హామీ యిచ్చారు. ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. వారు స్వయంగా హామీ యిచ్చి, విశాఖపట్నంలో మీటింగు పెట్టించి పరిశీలిస్తాం అన్నారు. అక్కడ పుస్తకాలు లేవు, టీచర్సు లేరు. విశాఖ పట్టణంలో అగ్రిమెంటు చేసుకున్నది ఏమైంది? కండిషన్స్ ఏమైనాయి? ఇంకా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:– వారు చెప్పారు. అక్కడ వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీవారు పెట్టిన లైబ్రరీ కూడా క్లోజ్ చేశారు. దాని విషయం పట్టింపు తీసుకోండి.

డా. పి. వి. రంగారావు:– ఒరిస్సా విద్యాశాఖామంత్రి నేము కలిసి మార్చి రెండవ తారీకున ఢిల్లీలో సెంట్రల్ అడ్వయిజరీ బోర్డు ఆన్ ఎడ్యుకేషన్ మీటింగు వుంది. అందులో మేము నిర్ణయం చేసడతాం. ఈ సెషన్స్‌లో కాకుండా విశాఖపట్టణంలో మీటింగు పెట్టి మిమ్మలనందరినీ ఆహ్వానిస్తాం.

EXPANSION OF RAMAGUNDAM AND KOTHAGUDEM THERMAL POWER STATIONS

48-

*8881-Q.-Sarvasri P. Ashoka Gajapathi Raju, (Vijayanagaram) and B. Janardhan (Chennur):- Will the Minister for power be pleased to State:

(a) whether it is a fact that the proposed expansion of the existing Kothagudem and Ramagundam Thermal Power Stations by setting up two additional Thermal Power Units of 210 MW each by the A.P.S.E.B. has been rejected by the Centre;

(b) if so, the reasons for such rejection along with the details of revised proposals, if any, submitted for clearance; and

(c) the expected time framework to ground the above mentioned projects?

Minister for Power (Sri S. Chandrasekhar):-(a) No Sir.

(b) The Andhra Pradesh State Electricity Board had originally prepared project report for installation of two units of 210 M.W each at Kothagudem and Ramagundam under expansion programme. The Central Electricity Authority on examination of the proposal of Board has advised to change proposed generating units from 210 MW to 250 MW units. Accordingly, A.P. State Electricity Board revised and submitted the project reports of Kothagudem and Ramagundam Expansion projects at an estimated cost of Rs. 1294 and Rs. 1390 Crores respectively. The Central Electricity Authority accorded techno-economic clearance to the Kothagudem Thermal Power Station Expansion (Stage-V) at an estimated cost of Rs. 1890 Crores including Interest during Construction (IDC) of Rs. 466 Crores. The Clearance of the Central Electricity Authority to the Ramagundam Thermal Expansion project is awaited.

(c) The works on the Kothagudem Thermal Power Station will be taken up in the State Sector after investment approval from the Planning Commission is received. The works on the Ramagundam Thermal Power Station will be taken up after selections of the suitable private party.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, my supplementary is with regard to the answer given by the Hon. Minister to question-C. The Minister has mentioned about the selection of suitable private party. We have wasted three and half years, because of the non-selection of suitable party for Visakhapatnam and Kakinada Projects. I do not know how a suitable party is selected in this Government. My fear is that Ramagundam Thermal Station also will be held up for want of suitable party. Is it suitable payments or what? I don't understand this word 'suitable'. Will the Minister enlighten us how much illegal gratification will make a party suitable according to this Government? How does this Government identify the suitable party?

Mr. Speaker:- It is an illegal termination - you have taken it as rejecting....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, that is why I wanted to draw your attention Sir, what "suitably is" meant?

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! దీనిని నిర్ణయించడానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో ఇన్వెస్టుమెంటు ప్రొమోషన్ సెల్ ఒక కమిటీ ఉంది. దానికి అధ్యక్షులుగా చీఫ్ సెక్రటరీగారు, సభ్యులుగా ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ, ఎనర్జీ, మరొక సభ్యులు ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరి ఫైనాన్సు, ఛైర్మన్, ఎ.పి.ఎస్.ఇ.బి. 4 గురు ఒక కమిటీ ఉంది. ఈ కమిటీకి వచ్చిన టెండర్సు అన్నిటిని ఐ.సి.ఐకి ఇవ్వడం, ఐ.సి.ఐ.నుండి వచ్చినటువంటి దానిని వీళ్ళు పరిశీలించి ఈ టెక్నికల్ యివాలుయేషన్ చేయుడానికి బోర్డులో 3 తో ఒక కమిటీ ఉంటుంది. ఈ ప్రాసెస్ దానికి మెంబరు, ఎకౌంట్సు, మెంబరు, ఎనర్జీ మెంబరు ప్రాజెక్టుతో. ప్రాసెస్ చేసిన తరువాత రిపోర్టు సబ్మిట్ చేసిన తరువాత గవర్నమెంటు ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటుంది.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- When the Coal-linkage came Sir?

Mr. Speaker:- I want him to say please., let him say.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- March of which year?

శ్రీ ఎస్· చంద్రశేఖర్: అధ్యక్షా! కోల్ లింకేజ్ 1993 మార్చిలో వచ్చింది

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, you kindly recollect that when Dr. Chenna Reddy was the Chief Minister itself they had announced the privatisation of the other three units. Sir, it took two and a half to three years to identify the party... again, having changed and changed. Sir, if this is the state of affairs, then, this unit also will not take off.. this cannot take place- when the global tenders are called for? What type of (this) thing is there, everybody knows it Sir. Were they called at all? If they have called please tell us. Were the global tenders called for:- Please tell us. For calling the tenders, this much time was required for the Government! Why?

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! 1993 మార్చిలో కోల్ లింకేజ్ వస్తే ఇంతవరకు టెండర్లు పిలవలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు· ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ·····

శ్రీ ఎస్· చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! పిలవలేదని కాదు, పిలిచాము 14 అప్లికేషన్లు వచ్చినాయి· దానిని స్క్రూటినైజ్ చేసి 7 అప్లికేషన్లు ఫైనల్ చేసినారు·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! ఈ సమాధానంలో స్పష్టంగా ప్లానింగు కమీషన్ అప్రూవల్ ఇచ్చాక ఎలక్షన్ ఇచ్చాక కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ ప్రారంభిస్తున్నాము అని చెప్పారు· కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ ప్లాంటు విస్తరణ గురించి రామగుండం థర్మల్ పవర్ ప్లాంటు విస్తరణ గురించి 3 సంవత్సరాలు శ్రీ రోశయ్యగారు ప్రతిపాదనలు ఉంది అని చెబుతూ వచ్చారు· 1993లో క్లియరెన్సు వచ్చింది· 1994లో ఎందుకు కేటాయింపు చూపలేదు· 8వ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లాన్‌లో దానికి కేటాయింపు ఉందా? లేదా?

శ్రీ ఎస్· చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! 8వ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లాన్‌లో ఉంది·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! 8వ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లాన్‌లో ఉంటే 1994-95లో ఎంత కేటాయించారో చెప్పండి· కొత్తగుడెం థర్మల్ స్టేషన్‌కు 1896 కోట్ల రూపాయలు ఎస్టిమేషన్ ఉంటే అందులో 460 కోట్ల రూపాయల క్యాపిటలుకు వడ్డీ క్రింద అన్నారు· వడ్డీ ఇంకా పెంచుతూ పోతారా? మెగావాట్ జనరేషన్ పెంచుతారా, ఈ సంవత్సరంలో మ్యాగ్జిమమ్ పాజిబుల్ ఎమౌంటు మీరు కేటాయిస్తారా? పవర్ పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఏవిధంగా ఉందో తమకు తెలుసు· 29 శాతం మీరు పవర్‌కు కేటాయించామన్నారు· అటువంటప్పుడు కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్ ఎక్స్‌పాన్షన్‌కు ఎంత డబ్బు కేటాయించారు· టెండర్లు పిలిచాము అన్నారు· మార్చిలో కోల్ లింకేజ్ వచ్చింది అన్నారు· టెండర్లు ఫైనల్

చేయడానికి టెక్నికల్ రిపోర్ట్ ఈ ఇన్వెస్టుమెంటు కమిటీకి పంపించామన్నారు. ఎన్ని అప్లికేషన్సు, ఆ కంపెనీల పేర్లు వివరాలు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ 1994-95లో ఇన్క్లూడ అయినది. 8వ ప్లాన్లో ఇన్క్లూడ్ అయినది. దీని క్రింద ఆర్థిక వనరులు క్రింద భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్ లిమిటెడ్ నుండి 400 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. పవర్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ 400 కోట్లు రూపాయలు యూనిట్ ట్రస్టు ఆఫ ఇండియా 400 కోట్లు రూపాయలు, ప్రైవేటు ఆర్థిక సంస్థ 300 కోట్లు రూపాయలు అంతర్గత వనరులు నుండి 350 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! దయచేసి పూర్తిగా వివరించండి.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! 10 కోట్లు రూపాయలు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా.- how many firms submitted their tenders. Will you please tell teir names? How many companies have bean identified by the Technical Committee for Ramagundam?

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:-అధ్యక్షా! 14 కంపెనీల టెండర్లు వచ్చినాయి. ఫైనల్గా 6 సెలక్టు చేసినారు

1. భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్ లిమిటెడ్.

2. ఎ.టి.సి. భద్రాచలం.

3. జి టి.కె. ఇండస్ట్రీస్.

4. టి.పి.ఎల్. గ్రూపు

5. సి.పి.ఎం. ఇండస్ట్రీస్

6. రావిర్ల పవర్ ప్రాజెక్టు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా! రావిర్ల ప్రాజెక్టు వాళ్లను డిస్క్వాలిఫై చేశారు. నిన్న గాక మొన్న రావిర్ల కంపెనీకి చెందిన గ్రానైట్సు సంస్థలో, వాళ్ల షేర్సు ఇన్వెస్టుమెంటు ఆనర్సు చేయలేకపోయినారు. షేర్సు అక్షన్ చేశారు. వాళ్లు ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు. సమర్థవంతమైన కంపెనీ అని చెప్పి టెక్నికల్ కమిటీ రికమెండు చేసింది అంటే ఇందులో, తెలిసిపోతుంది. ఈ ప్రభుత్వం ముడుపుల కోసం ఏవిధంగా పునాదులు చేస్తుందో, దయచేసి మంత్రిగారు దీనిని సవరణ చేసుకుంటారా లేదా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్ చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా, ఇది ఫైనల్ కాదు

శ్రీ కె విద్యాధరరావు - అధ్యక్షా! సెలక్టు చేయడానికి ఏవిధమైన అర్హత ఉందని నేను అడుగుతున్నాను శ్రీ చెన్నారెడ్డి గారి టైము శ్రీ జనార్ధనరెడ్డి గారి టైము ఏవిధంగా పోయిందో ఇప్పుడే మొదలు అయింది రావిశెట్టి ఎంటర్ప్రైజెస్క పవర్ జనరేషనకు సెలక్టు చేసినారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు రావిశెట్టి ఎంటర్ప్రైజెస్కు చెందిన గ్రానైట్సు రెండు లక్షలషేర్సు బోగస్ షేర్సు అని చెప్పి ఆక్షన్ చేయడం జరిగింది. 26 రూపాయల షేరు 15 రూపాయలకు పడిపోయింది అటువంటి సంస్థను మీరు టెక్నికల్గా సెలక్టు చేశారు అంటే you have to come to my rescue Sir. I clearly asked as to any allocation been made in 94-95 in State Plan for Kothagudem Thermal Plant. Because he did not mention about the privatisation of Kothagudem Thermal Plant. He only mentioned about the privatisation. How can you say the answer is very clear Sir? So, is it in State Plan?

మిస్టర్ స్పీకర్ - ప్లానులో ఇన్క్లూడు అయినది

శ్రీ కె విద్యాధరరావు.- అధ్యక్షా! ప్రజలను మోసగించారని చెప్పి 2 లక్షల షేర్సు ఆక్షన్ చేశారు 26 రూపాయల షేరు 15 రూపాయలకు పడిపోయింది దానిని మీరు ఎంకరేజ చేస్తున్నారు అంటే దేనికి ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు మీకు ఆ సంస్థకి సంబంధం ఏమిటి అని నేను అడుగుతున్నాను

శ్రీ ఎస్ చంద్రశేఖర్ - అధ్యక్షా! టెక్నికల్ ఫీజుబులిటీ చేస్తున్నారు తరువాత అది క్రైటీరియా ఇది ఫైనల్ కాదు

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మైసూరారెడ్డిగారు చాలాచక్కగా ప్రొమిసింగ్ ఇచ్చారు. ఇదిఫైనల్కాదని 14 కంపెనీల టెండర్సులో. అందులో ఇంకా తగ్గించారు పాపం 14 కంపెనీలలో 6 కంపెనీలు అర్హత ఉందని ఫైనలైజేషన్ చేయడానికి చెప్పి మీరు చేశారు అందులో కూడా మీరు సెలక్టు చేసిన కంపెనీ రావిశెట్టి గ్రానైట్సు సంస్థకు చెందిన డైరక్టర్సు ఇందులో ఉన్నారు రావిశెట్టి గ్రూపు ప్రజలను మోసం చేసినారని చెప్పి 2 లక్షల షేర్సు ఆక్షన్ చేశారు 26 రూపాయల షేర్సు cook up చేసి Shares పెంచి, it has fell down to Rs. 15/-. మీ మంత్రుల భవనాలు ఏమైనా రవిశెట్టిలాకు 9.00 చెందిన ఎమ్ డి కట్టారా? అందుకని వారిని సెలక్టు చేసారా? ఒక ప్రక్కన వారు ప్రజలను ఉ. మోసం చేసారని పత్రికలన్నీ అద్దం పట్టినట్లు వ్రాస్తూ ఉంటే ఆ కంపెనీకి మీరు ఇచ్చారంటే మీ ఉద్దేశం ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్ చంద్రశేఖర్:- ఇంకా ఇవ్వలేదు.

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- మీరు ఇచ్చారని నేను అనడం లేదు· మీరు షార్టు లిస్టు చేసారు·

శ్రీ ఎస్· చంద్రశేఖర్:- టెక్నికల్ ఫీజిబిలిటీ ఎట్లాగ కాదని అంటారు·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- రవిలీలా ఎంటర్‌ప్రయిజెస్‌ను ఏ బేసిస్‌మీద షార్టు లిస్టు చేసారు? దానికి పాస్టు ఎక్స్‌పీరియన్సు ఉందా? లేదు· It is an up coming group by cheating people, the damn Ravileela is coming up.

మీరు వారిని ఎట్లాగ షార్టు లిస్టు చేసారని అడుగుతున్నాను· What I am afraid is I don't want that the Ramagundam Plant to be hit by the phobia of Jegurupadu, Kakinada and Visakhapatnam were hit. 3 1/2 సంవత్సరాలు ఆలస్యం అయింది· ఎందుకంటే The panel selected during Shri Chenna Reddy's period was changed when Shri Janardhana Reddy came over. కావాలని అంటే ఈ వేళ ఆ ఫైల్సును మీ సమక్షంలో పెట్టమనండి· ఆ రోజున సంతానం గారి అధ్యక్షతన శ్రీ మాన్ కమిటి చేసారు· సంతానం, పి·ఎస్ శంకరన్, వి·వి· రెడ్డిగార్లతో, ఆ రోజున కమిటీ వేసారు· వారు ముందు ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు· దానిని మార్చి ఇంకొక రిపోర్టు పెట్టారు· ఈ వేళ అనేవిధంగా రవిలీలా గ్రూప్‌ను మీరు షార్టు లిస్టు చేసి ఎలిజిబిలిటీ ఉందని ఆరు కంపెనీలను టెక్నికల్ కమిటీ ఎప్రూవ్ చేయడానికి పంపించారు· అందులో రవిలీలా కంపెనీ ఒకటి· అది పబ్లిక్‌ను చీట్ చేసినటువంటిది· మీరు దానిని సెలక్టు చేసారు· దానిని శ్రీ ఎ· ధర్మారావు గారు సమర్థిస్తారని అంటే నేను కూర్చుంటాను· I am prepared to sit down.

వాణిజ్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ· ధర్మారావు):- రవిలీలా కంపెనీకి ఎన్‌ట్రస్టు చేయడమనేది జరుగలేదు· ఆరింటిలో అది లాస్ట్‌ది·

శ్రీ కె· విద్యాధర రావు:- అధ్యక్షా, నేను అమాయకుడిని కాదు, ఇంజనీరు చదువుకున్నవాడిని· entrustment and short-listing and technically approved means-I know what is that about? అసలు ఏ బేసిస్‌లో రవిలీలా కంపెనీని సెలక్టు చేసారు·

I know what is entrustment.

What I am trying to say is the very shortlisting was a fiasco - was a fraud on the State.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- టెక్నికల్ కెపాసిటీ ఉంటే సెలక్టు చేస్తారు. ఇప్పుడు సభ్యుడు ఎక్స్‌ప్రెస్ చేసిన అభిప్రాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచిస్తారు. అప్పుడే ఇచ్చివేసినట్లు అదుర్దా పడితే ఎలాగ? Over the above, five companies were there. Which have no remarks at all.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- ఇందులో రెండు విషయాలు వున్నాయి. 1. టెక్నికల్, 2. ఫైనాన్షియల్ పొజిషను. టెక్నికల్ ఫిజిబిలిటీ ఎట్లాగ కాదని అంటాము. they have no remarks at all.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ ప్రభుత్వం ఎలక్ట్రిసిటీకి, పవర్ జనరేషనుకు ఎక్కువ కేటాయింపులు చేస్తున్నామని చెబుతున్నది. కొత్తగూడెమునకు 1896 కోట్లు కావాలంటే ఈ సంవత్సరం స్టేట్ ప్లాన్‌లో 10 కోట్లు కేటాయించారు. ఇది ఎప్పటికి పూర్తి కావాలి? అసలు వీరికి ఫైనాన్షియల్ డిసిప్లిన్ లేదు. ఎక్కడైతే మీకు ముడుపులు తీసుకొనడానికి అవకాశం లేదో, అక్కడ కేటాయింపులు తగ్గించారు. ఈ 10 కోట్లు ఏ మూలకు సరిపోతుందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అది చాలా రాంగ్. ఎయిత్ ప్లాన్‌లో మేము కొత్తగూడేన్ని పూర్తి చేస్తాము.

(ఇంటర్‌ప్షన్స్)

మిస్టరు స్పీకరు:- ప్లాన్‌వైజ్ ప్రతిసంవత్సరం ఇంత అని కేటా యిస్తారు. కేంద్ర విద్యుత్ శాఖనుంచి పర్మిషను రావాలి.

Sri A. Dharma Rao:- Sir, the Hon'ble Deputy Leader of the Opposition is blowing hot and cold. At the same time, on one hand, he says there are "ముడుపులు" in this and on the other hand he says because there are no "ముడుపులు" no కేటాయింపు is made. He himself is contradicting. Therefore what he says is untenable.

Sri K. Vidyadhara Rao:- No, I am not contradicting. If you go through what I have raised, I am very clear in my opinion. I have said, in the public sector, you have selected a firm with dubious record - track record. You have shortlisted it for consideration. Whereas in the public sector, you have allotted only Rs. 10 crores for a project of Rs. 1,900 crores. When do you plan to complete?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూర్చోండి. కేటాయించిన 10 కోట్లు తక్కువ, ఎక్కువ చేయమని మీరు అనవచ్చు. ఎయిత్ ప్లాన్‌లో పూర్తి చేస్తామని అంటే తరువాత కేటాయింపులు ఎక్కువ చేయవచ్చు కదా.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- లోన్ తీసుకొని చేస్తారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అందుకే ఎక్కువ కేటాయింపులు చేసి ఎయిత్ ప్లాన్‌లో, పూర్తి చేస్తారు.

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా! ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఇంటర్నల్ రిసోర్సెస్ 360 కోట్లు ఉన్నాయి.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, what the Minister said was very simple. He said that within the 8th Plan period they will be completing. Now, we have already in the third year of the 8th Plan Sir. The work has not yet started. Please tell me Sir, whether this Government and the Private party will complete within a period of two years? Sir, why this purposeful misleading of the house.

Mr. Speaker:- Not misleading -

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, you must protect us. This is not the way in which the Ministers are expected to answer Sir.

ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్‌రంగాలలో ఐ.టి.ఐ.లు

49—

*7338- శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- కార్మిక, ఉపాధికల్పనా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాలలో ఉన్న ఐ.టి.ఐ.ల సంఖ్య ఎంత; ప్రభుత్వంచే గుర్తింపబడిన ప్రైవేటు ఐ.టి.ఐ.ల సంఖ్య ఎంత; ట్రేడులవారీగా వాటిలో, ఉన్న మొత్తం సీట్లు ఎన్ని;

(ఆ) ఆ సీట్లు, రాష్ట్రంలో, ఉన్న పరిశ్రమల డిమాండ్‌ను తీర్చుటకు సరిపోతాయా;

(ఇ) లేనిచో, ప్రభుత్వరంగంలో నూతన ఐ.టి.ఐ.లను స్థాపించడానికి లేదా డిపిటేషన్ ప్రాతిపదికప్పై ఐ.టి.ఐలను అనుమతించడానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

కార్మిక ఉపాధికల్పనశాఖ మంత్రి శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ):- (అ) వివరణ సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది

(ఆ) అవునండి, అవసరాన్నిబట్టి ప్రభుత్వ రంగంలోను, ప్రయివేటు రంగంలోను కూడా ఐ.టి ఐ.లను నెలకొల్పి ప్రస్తుతంవున్న పరిశ్రమల అవసరాలను తీర్చటమవుతున్నది.

(ఇ) ఏదైన ప్రాంతం వెనుకబడి వుందా, శాసనసభ నియోజకవర్గంలో ఐ.టి.ఐ.లు ఉన్నాయా, లేదా, అన్నే విషయాలను బాలికల ఐ.టి.ఐ.లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చే విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని రాష్ట్ర ప్రణాళిక క్రింద, ప్రపంచ బ్యాంకు పథకాల క్రింద కొత్త ప్రభుత్వ ఐ.టి ఐ.లు ప్రారంభించడం జరుగుతున్నది

<u>*7333 ప్రశ్న (ఎ) ఖండానికి సమాధానంగా సభాసమక్షంలో ఉంచిన వివరణ:</u>

1	ప్రభుత్వ ఐ.టి ఐ ల మొత్తం సంఖ్య	70
2	మంజూరాచేసిన ప్రయివేటు ఐ.టి ఐల మొత్తం సంఖ్య	382
3	ఎన్ సి వి టి.కి అనుబంధించిన ప్రభుత్వ ఐ.టి ఐ.ల మొత్తం సంఖ్య	65
4	ప్రభుత్వ గుర్తింపుపొందిన ప్రయివేటు ఐ.టి ఐ.ల సంఖ్య	357
5.	ఇంకా ప్రారంభించని ప్రయివేటు ఐ.టి ఐ.ల సంఖ్య	25

6 <u>ట్రేడు వారీగా చేర్చుకునే విద్యార్థుల మొత్తం సంఖ్య.</u>

1) <u>ప్రభుత్వ ఐ.టి.ఐ.లు.-</u>

	ట్రేడు పేరు	సీట్ల సంఖ్య
1	ఫిట్టరు	3026
2.	ఎలక్ట్రిషియను	2372
3.	డ్రాఫ్ట్సుమెన్ సివిల్	780
4.	మోటారు మెకానిక్	1240
5.	కార్పెంటరీ	312
6.	వెల్డరు	855
7.	కటింగ్, టైలరింగు	192
8.	ఎలక్ట్రానిక్సు	700
9.	టర్నరు	1301
10.	మెషినిస్టు	866

ట్రేడు పేరు	సీట్ల సంఖ్య
11. రేడియో అండ్ టి.వి.	660
12. డ్రాఫ్ట్స్‌మన్ మెకానికల్	356
13. ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ మెకానిక్	490
14. స్టెనోగ్రఫీ	420
15. రెఫ్రిజిరేషను అండ్ ఎ.సి.	188
16. సెక్రటేరియల్ ప్రాక్టీస్	360
17. వైర్‌మెన్	365
18. డీజిల్ మెకానిక్	396
19. డ్రెస్ మేకింగ్	180
20. మెసినిస్టు గ్రైండర్	108
21. మిల్‌రైట్ మెకానిక్	328
22. పెయింటర్	100
23. ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ మెకానిక్ (కెమికల్)	60
24. అటెండెంట్ ఆపరేటర్	60
25. లేబర్ అసిస్టెంటు	60
26. డేటా ప్రిపరేషను అండ్ కంప్యూటర్ సాఫ్ట్‌వేర్	552
27. ఫార్మ మెకానిక్	20
28. మెకానిక్ ఎ.జి.	40
29. బుక్ బైండింగ్	48
30. లెటర్ ప్రెస్ మెషీన్	32
31. హాండ్ కంపోజింగ్	52
32. ప్లాస్టిక్ ప్రాసెసింగ్ ఆపరేటర్	80
33. మేసన్	64
34. షీట్ మెటల్ వర్కర్	64
35. ఫోర్జర్ అండ్ హీట్ ట్రీటర్	32
36. ప్లంబర్	100
37. మౌల్డర్	80
38. హెచ్.వి.డి.ఎం.	72
39. సైంటిఫిక్ అపరేటర్, మూన్ స్కిన్స్	15
40. ఎఫ్.ఆర్.ప్లాస్టిక్ కోర్సు	20
41. కార్పెట్ వీవింగ్	15
42. డెస్క్ టాప్ ఆపరేటరు	120
43. వీవింగ్ అండ్ ప్రింటింగ్	15
	17,103

బి) <u>ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐ.లు ట్రేడు వార్లీ</u>

1.	ఫిట్టర్	9,920
2.	ఎలెక్ట్రిషియను	8,260
3.	వెల్డరు	835
4.	ఎలక్ట్రానిక్స్	2,380
5.	డ్రాఫ్ట్స్‌మన్ మెకానికల్	980
6.	డ్రాఫ్ట్స్‌మన్ సివిల్	4,900
7.	డిజిల్ మెకానిక్	1,300
8.	వైర్‌మన్	100
9.	మోటార్ మెకానిక్	1,480
10.	రేడియో అండ్ టెలివిజన్	500
11.	ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ మెకానిక్	300
12.	మెకానిక్ ఆర్.ఎ.సి.	420
13.	కార్పెంటర్	320
14.	ప్లంబర్	160
15.	డి.సి.సి.పి	800
16.	టర్నరు	330
17.	కటింగ్, టైలరింగ్	320
18.	సెక్రెటేరియల్ ప్రాక్టీస్	60
19.	షీట్ మెటల్	40
20.	మెషినిస్టు	120
21.	హెండ్ కంపోజింగ్	80
22.	బుక్ బైండింగ్	60
23.	లెటర్ ప్రెస్ మెషిన్ వర్కర్	40
24.	స్టెనోగ్రఫీ (ఇంగ్లీషు)	140
	మొత్తము:	42,240

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:– అధ్యక్షా! నా ఉపప్రశ్నలన్నీ మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా నోటు చేసుకొని సమాధానం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 1. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో, మీరు ఏదైనా ప్రాంతం వెనుకబడి ఉందా, శాసనసభ నియోజక వర్గంలో, ఐ.టి.ఐ.లు ఉన్నాయా లేదా అనే విషయాలను బాలికల ఐ.టి.ఐ. లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చే విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని కొత్తవి స్థాపిస్తామని అన్నారు. మీరు ఇప్పటివరకు ప్రపంచ బ్యాంకు స్కీము క్రింద తయారు చేసిన లిస్టు ఏమైనా ఉందా? మీకు దాని విషయంలో ఏమైన స్పష్టమైన, సమగ్రమైన అవగాహన, ప్రణాళిక ఉందా? ఉంటే అది సభాసమక్షంలో ఉంచుతారా? ఏ నియోజక వర్గంలోను ఐ.టి.ఐ లేదనే మాట లేకుండా ఉండేవిధంగా ఐ.టి.ఐ లేనిచోట్ల తప్పకుండా స్థాపించడానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, అందులోను స్త్రీల

ఐ.టి.ఐ. లకి ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, షెడ్యూల్డు ఏరియాలో ఐ.టి.ఐ. లకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ ఐ.టి.ఐ. లు స్థాపించడానికి మీరు నిర్ణయం తీసుకుంటారా? 2. ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐ. లు చాలా పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్క ప్రకారంగా దాదాపుగా 874 లో 70 మాత్రమే ప్రభుత్వానివి ఉన్నాయి. మిగిలిన వన్నీ ప్రయివేటు రంగంలో ఉన్నాయి. ఇవికాకుండా ఇంకొక 25 ప్రారంభించవలసినవి ఉన్నాయి. అవి కూడా కలుపుకుంటే 899 అవుతున్నాయి. కాని ఇందులో ఎక్కువ భాగం నిర్దేశించిన ప్రమాణాల మేరకు విద్యా విషయంలో కాని సాంకేతిక పరిజ్ఞాన విషయంలో కాని పరికరాల విషయంలో కాని ట్రెయినింగు విషయంలో కాని లేకుండా కేవలం బోర్డులు మాత్రమే ఉండి ఫీజులు తీసుకొని సర్టిఫికేట్లు జారీచేసే సంస్థలలాగ ఉంటున్న విషయం మీదృష్టికి వచ్చిందా? అటువంటి వాటిని శక్తివంతమైన, సమర్థతమైన సంస్థలుగా తీర్చిదిద్దడానికి మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? 3. ఐ.టి.ఐ. పాస్ కాగానే ఎప్రంటిస్‌షిప్ అనేది విధిగా ఉండాలి. ఈ అప్రెంటిస్‌షిప్ సంపాదించడమనేది ఉద్యోగం కన్నా మించిపోయింది. కనుక విధిగా ఐ.టి.ఐ. పాస్ అయి బైటకు రాగానే అప్రెంటిస్‌షిప్ కల్పించే సదుపాయాన్ని మీరు ఏర్పాటు చేస్తారా? అప్రెంటిస్‌షిప్ పాస్ అయిన వారందరికి ఉద్యోగం ఇవ్వాలని అంటే అది కుదరని పని. ఇమ్మని నేను కోరడం లేదు. వారికి నిరుద్యోగ భృతి క్రింద స్వయం ఉపాధి కల్పన పథకాలు సమకూర్చడానికి ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు ఏమైనా చేస్తారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ప్రపంచ బ్యాంకు ప్రాజక్టు క్రింద తీసుకున్నటువంటి వాటి లిస్టు టేబులుమీద పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- ప్రపంచ బ్యాంకుకు మీరు సమర్పించిన లిస్టు ఎక్కడుంది. లేదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- లిస్టు ఆఫ్ ఐ.టి.ఐలు ఇవ్వడం జరిగింది. గవర్నమెంటు ఐ.టి.ఐలు, ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐలు లిస్టు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- అవి ఇచ్చారు.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- దానిలో ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- సి. కి. ప్రపంచ బ్యాంకు స్కీము ప్రకారంగా పెడతామని చెప్పిన లిస్టు క్రింద పెట్టినవి ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ఇప్పటివరకు పెట్టినవి దానిలో ఉన్నాయి. ఇంకా 1993-94, 1994-95 క్రింద పెట్టవలసిన ప్రపోజల్సు 4 ఉన్నాయి. ఏ నియోజక వర్గంలో ఇంతవరకు ఐ.టి.ఐ.లు లేవో అక్కడ అక్కడ మీరు పెడతారా అని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. అది పరిశీలనలో ఉంది. సాధ్యమైనంతవరకు ఐ.టి.ఐ. పాస్ అయి బైటకు వచ్చినవారికి ఎప్రంటిస్ సౌకర్యం కల్పించాలనే ముఖ్య ఉద్దేశంతో, నేను ఇప్పటికి జరిపిన

రెండు రెవ్యూలలో ప్రయివేటు ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో కూడా ఎప్రెంటిసషిప్ తీసుకొనడానికి పర్మిస్సన్ చేయాలని కోరడం జరిగింది. ఇప్పటికి దగ్గరదగ్గరగా సంవత్సరానికి 11 వేల మంది స్టూడెంట్సుకు ఎప్రెంటిస్‌షిప్ ప్రొవైడ్ చేయగలుగుతున్నాము. ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు మొత్తము అన్నీ కలిపి 800 ఐ.టి.ఐలు లేవు. ప్రయివేటు పరంగా కాని ప్రభుత్వ పరంగా కాని 452 ఐ.టి.ఐలు ఉన్నాయి. 452 మాత్రమే ప్రయివేటు, 9.10 ప్రభుత్వ పరంగా ఐ.టి.ఐలు ఉన్నాయి. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా 800 పై చిల్లర కాదు. ఉ.. సయ్యం ఉపాధి పథకం విషయంలో స్వయం ఉపాధి పథకం క్రింద, డి ఆర్.డి.ఎ క్రింద, సెల్ఫ్, ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము క్రింద, రోజ్‌గార్ పథకం క్రింద వారు స్వయం ఉపాధి పథకం చేసుకోవడానికి అవకాశాలున్నాయి.

శ్రీ యం. ఓంకార్:– నిర్దుష్టమైన సమాధానం మంత్రిగారి దగ్గర నుంచి రాలేదు, విద్యా ప్రమాణాలు సబ్ స్టాండర్డ్‌గా ఉన్నాయి. శిక్షణా ప్రమాణాలు. విద్యా ప్రమాణాలు చాలా సబ్ స్టాండర్డ్‌గా ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:– ప్రతి సారి రెవ్యూ చేసినప్పుడు రెవ్యూ కమిటీలో, సరియైన ప్రమాణాలు, ఎగ్జామినేషను సిస్టము సరిగా లేనటువంటి వాటి విషయంలో, కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా 15 రోజుల క్రిందట జరిగిన రెవ్యూ కమిటీలో, ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. ఏమైనా ఇన్‌స్టెన్సెస్ వారి దృష్టికి వస్తే అవి మా దృష్టికి వస్తే చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్:– మెజారిటీ ఐ.టి.ఐలలో యిట్టే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వీటి మీద ప్రభుత్వ కంట్రోలు ఏమిటి? వీటి మీద ప్రభుత్వ చెక్ ఆఫ్ ఏమిటి? విద్యార్థుల నుంచి వసూలు చేసే ఫీజులు మీద మీ కంట్రోలు ఉన్నదా? వీటికి ఏమైనా నియమ నిబంధనలు ఉన్నాయా? కాగితము మీద చూసే డబ్బు వేరు చాటుగా యిచ్చే డబ్బు వేరం. భవన నిధి అనే పేరుతో, విద్యార్థుల నుంచి ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నారు. అది మీ దృష్టికి వచ్చినదా? ప్రతి నియోజకవర్గంలో ఒకటైనా ఐ.టి.ఐ ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వ నిబంధనలు పెట్టినా ప్రతి నియోజకవర్గంలో ఐ.టి.ఐ ఉన్నదా గిరిజన ప్రాంత ఏరియాలలో మాడా ఏరియాలలో, ప్రత్యేకంగా ఐ.టి.ఐలు ఏర్పాటు చేస్తారా? గరల్స్ గురించి ఎన్ని ఐ.టి.ఐలు తీసుకుంటున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:– గిరిజన ఏరియాలలో, మాడా ఏరియాలలో, ప్రత్యేకంగా ఐ.టి.ఐ.లు పెడతారా అని అడుగుతున్నారు....

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:– పరిశీలిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ప్రయివేటు వారు వస్తే పర్మిషను యిస్తారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:– ప్రయివేటు వారు వస్తే పర్మిషను యిస్తున్నాము.. రెగ్యులర్‌గా పర్మిషను యిస్తున్నాము. ఎక్కడైతే ప్రమాణాలకు అనుకూలంగా లేవని వచ్చిన వాటి విషయంలో యాక్షను తీసుకుని కేన్సిల్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐ ఇనిస్టిట్యూషన్సులో సరియైన ఎక్విప్‌మెంటు లేనందువలన స్టాండర్డ్సు పెంచడానికి, ఉన్నత స్థాయి కమిటీని వేసి వాటి స్థితిగతులను చేయడానికి ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తుందా? ఏ యస్ యం యస్ సెంటర్సులో ప్రభుత్వము తీసుకున్నది. గవర్నమెంట్ ఎక్విప్‌మెంటు యిస్తే బాగుంటుంది. అన్ని ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐ. ఇనిస్టిట్యూషన్సులో గొప్ప దోపిడి విధానం ఉంటూంది. ఉన్నత స్థాయీ కమిటీని వేసి రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి అన్ని ప్రయివేటు ఐ.టి.ఐ ఇనిస్టిట్యూషన్సు విషయంలో సర్వే చేయించి నారమ్సుకు భిన్నంగా ఉన్న వాటిని క్లోజ్ చేయండి.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- పరిశీలిస్తాను

శ్రీ కె గంగాధర్ (బాన్సువాడ):- మారు మూల ప్రాంతాలలో కూడా ఐ.టి ఐ.లు స్థాపించే ప్రతిపాదనలు ఏమైనా ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నవా? ఉన్నట్లయితే మారు మూల ప్రాంతమైన బాన్సువాడ ప్రాంతములో ఐ.టి.ఐ. ఓపెన్ చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వము దగ్గర ఉన్నదా?

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్ళరేవు):- రాష్ట్రములో ఎప్రెంటిషిప్ గురించి మంత్రిగారు యిందాక చెప్పినారు. ఎప్రెంటిషిప్ గురించి మాకు రాలేదని, ప్రభుత్వానికి చెప్పవలసిందిగా కోరుతూ ట్రైనింగు అయిన విద్యార్థులు రోజూ మా దగ్గరకు వస్తూ ఉంటారు. వారు మూడు సంవత్సరముల లోపల ఎప్రెంటిషిప్ కాకపోతే డిస్‌క్వాలిఫై అవుతారు. కాబట్టి ప్రభుత్వమే ప్రతి విద్యార్థికి ఫలానా కంపెనీకి ఎలాట్ చేశామని చేసే ఆలోచన ఏదైనా చేస్తుందా? ఆ విధముగా చేసినట్లయితే ఈ సమస్య తీరుతుంది. యిదివరలో మైనింగు మినిష్టరుగా ఉన్న శ్రీ మాదాల జానకిరాం గారు మైనింగు డిపార్టుమెంటు ఐ.టి.ఐ. ప్రవేశపెట్టబోతున్నట్లు చెప్పారు. అటువంటి ఉద్దేశ్యము ఉన్నదా?

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ఐ.టి.ఐ. ట్రైనింగు పొందిన ప్రతి విద్యార్థికి ఎప్రెంటిషిప్ యిప్పించాలనేది కుదిరే పని కాదు. ప్రతి సంవత్సరము రాష్ట్రములో ఐ.టి.ఐ పూర్తిచేసుకుని 30 వేల మంది స్టూడెంట్స్ బయటకు వస్తూన్నారు. సంవత్సరానికి 11 వేల మందికంటె చూపించడానికి వీలు లేదు. ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయేమో పరిశీలించి చూస్తాము.

Smt. Christine Lazarus (Nominated):- Sir, in addition to Mr. M. Omkar's question; I would like to ask the Minister to please let me know as to how many ITIs have been recommended to the Centre for the World Bank Aid? The Government as given us 382 private ITIs., - Private ITIs., in the State. Do these ITIs that are standard, will be recommended for World Bank Aid? And how many such private Institutions have been recommended?

Mr. Speaker:- She is asking to how many private institutions and Government Institutions have been recommended.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ప్రయివేటు ఇనిస్టిట్యూషన్స్ విషయంలో వరల్డ్ బ్యాంకు రికమెండు చేసేది ఏమీ లేదు. 9 తీసుకున్నారు. యింకొక నాలుగు 1993-94 సంవత్సరములో, 1994-95 సంవత్సరములో తీసుకోవలసినవి ఉన్నవి. 1993-94 సంవత్సరములో ఒంగోలు, గుడివాడ లలోను, 1994-95 సంవత్సరములో కరీంనగరు, వరంగల్‌లోనూ ప్రారంభించబోతున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- ప్రభుత్వ ఐ.టి.ఐ.లు 70 ఉన్నాయి ప్రతి జిల్లాకు రెండు చొప్పున ఉన్నాయి వెనుకబడిన ప్రాంతములో డెవలప్‌మెంటు గురించి గత ప్రభుత్వము క్రొత్తగా ఐ.టి ఐ లు స్థాపించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసింది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ప్రభుత్వ ఐ.టి.ఐ. ఒక్కటే ఉన్నది ఏజన్సీ ఏరియాకు చెందిన పోలవరం, కొయ్యలగూడెం, జంగారెడ్డిలో ఓపెన్ చెయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా? ఏజన్సీ ఏరియాలలో, క్రొత్తగా ఐ.టి ఐ.లు స్థాపించి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా?

శ్రీ కె లక్ష్మీనారాయణ:- పరిశీలిస్తాను యిక ముందు వచ్చే ప్రపోజల్సులో ఆలోచన చేస్తాను.

శ్రీ ఎం. నరసింహులు (ఆలేరు):- తిరుపతి, తిరుమల దేవస్థానంద్వారా విద్యా సంస్థలు నడుపబడుతున్నవి. యాదగిరి దేవస్థానం వారు యాదగిరిలో ఓపెన్ చేయడానికి కమీషనరేట్, గవర్నమెంటు క్లియరు చేసిన తరువాత యిదే విషయాన్ని గత ముఖ్యమంత్రి గారు వారి ప్రచారములో యాదగిరిలో, ఓపెన్ చేస్తున్నట్లుగా కరపత్రములో వేయడం కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వ పరంగా ఇన్ఫర్మేషను డిపార్టుమెంటు వారు కరపత్రంలో కూడా వేసినారు. మరి యాదగిరిగుట్టలో 10 ఎకరాల భూమిని ప్రజలు కూడా ఐ.టి ఐ. పెట్టుకోడానికి ప్రభుత్వానికి విరాళంగా ఇచ్చారు. గత నాలుగేళ్ళ నుంచి కూడా ఇది పెండింగులో ఉంది. దీని విషయములో ఏమి ఆలోచిస్తారు? భోనగిరిలో, కృషి ఐ.టి.ఐ ఉంది. దానిలో, 100 మంది విద్యార్థుల్లు ఐ.టి.ఐ. పాస్ అయ్యారు. రిజల్ట్సు డిక్లేర్ చేశారు కాని ప్రభుత్వపరంగా సర్టిఫికెట్స్ ఇంకా ఇప్పటివరకు ఇవ్వలేదు. మొన్న ఒక పిల్లవాడు చచ్చిపోతానని కూడా ఒక లెటర్ వ్రాయడం జరిగింది.

9.- ఉ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిమాండ్ మీద మాట్లాడినట్లు - అందుకే నేను కొంతమందికి ఇవ్వను.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- యాదగిరిగుట్ట ఐ.టి.ఐ. సంగతి నా దృష్టికి అయితే రాలేదు. నేను కనుక్కొని చర్య తీసుకుంటాను. భోనగిరి సంగతి చెప్పారు. అది కూడా ఎంక్వయిరి చేసి ఏక్షన్ తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానములో మా బేక్‌వర్డ్ ఏరియాలకు, షెడ్యూల్డ్, ఏరియాలకు, 'మాడా' ఏరియాలకు న్యాయం జరగలేదు. ఇప్పుడు నా నియోజకవర్గములో షెడ్యూల్డ్ ఏరియా ఉంది, 'మాడా' ఏరియా ఉంది. నాన్‌షెడ్యూల్డ్ ఏరియా ఉంది. ఒక్క ఐ.టి.ఐ. ఎందులోను లేదు. ఆ రకమైన వాటిని ఐడెంటిఫైచేసి సూత్రాలను కూడా సడలించి మీరు ఏమైనా ప్రభుత్వం వైపునుంచి స్థాపించడం కోసం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ:- ఇకముందు తీసుకోబడే వాటిలో, ఈ విషయాలను గమనించి తీసుకుంటాము.

Mr. Speaker:- Question No: 9165 is postponed. Let us take Q.No: 9143, because the Minister has to leave on some work.

Dr. P.V. Ranga Rao:- Sir, the Minister will not leave the House. He is not going anywhere. It is on the request of the Member, the question is pre-poned.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రిగారికి వేడి ఎక్కువ అవుతున్నట్లు ఉంది. కూలింగ్ గ్లాసులు పెట్టుకొన్నారు. అందుకని వెంకటేశ్వరరావు గారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము మరి స్ట్రెస్ ఎక్కువ అయితే ఇబ్బంది పడవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటేశ్వరరావు గారికి ఏదో పని ఉంది అడిగారు మినిస్టర్‌గారు చెపుతారని, మినిస్టర్‌గారు ఉంటారట మీ క్వశ్చన్ కొరకే

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఈ సమస్య పైన మంత్రిగారు కొంచెం సానుభూతితో స్పందించాలి తప్ప మా మీద ప్రయోగం చేయవద్దని......

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- సమాధానం చెప్పకముందే సానుభూతి అంటే.....

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- మీ మీద నమ్మకం ఉంది.

నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయంలో అవకతవకలపై కాశీ పాండ్యన్ కమిటీ విచారణ

54—

*9143–సర్వశ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), డి. రాజగోపాల్ (ఆచంట), పి. రామయ్య (నిడుమోలు), ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయంలో, జరిగిన అవకతవకలపైన, కొందరు పనివారలకు జరిగిన అన్యాయంపైన విచారణ జరుపుటకు నియమింపబడిన కాశీ పాండ్యన్ కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించిందా;

(ఆ) ఆ నివేదిక ప్రతి సభాసమక్షంలో ఉంచెదరా, దానిపై తీసుకున్న చర్య ఏమి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున (డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు):– (అ) అవునండి.

(ఆ) నివేదిక ప్రతిని సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది. ప్రభుత్వ ఉన్నత విద్యాశాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి సమర్పించిన విచారణ నివేదికను నాగర్జున విశ్వవిద్యాలయానికి పంపడమయింది. 1991, ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయాల చట్టం (1991లో 4వ చట్టం)లోని 8(2) విభాగం ప్రకారం మేనేజిమెంటు బోర్డు అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడం కోసం ఆ వివరణను బోర్డు సమక్షంలో, ఉంచవలసిందిగా నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయాన్ని కోరడం జరిగింది.

శాసనసభ్యులు శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు, తదితరులు అడిగిన ప్రశ్న నెం. 9143ను పురస్కరించుకొని, నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయంలో, జరిగిన అక్రమాల గురించి కాశీపాండ్యన్ కమిటీ సమర్పించిన విచారణ నివేదికను సభాసమక్షంలో, ఉంచడమయింది.

నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయంలోని విద్యార్థుల హాస్టళ్లలో, పని చేస్తున్న 44 మంది వర్కర్ల బర్తరఫు విషయంలో, ఆరోపిత అక్రమాల గురించి విచారణ జరపడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, 24.4.1993 తేదీ గల విద్యా (యు.ఇ.–1) శాఖ, ఎంఎస్. నెం. 105 జి.ఓ లో నన్ను నియమించింది. విశ్వవిద్యాలయానికి సబబైన నోటీసును, ఈ విచారణ గురించి సబబైన ప్రచారాన్ని ఇచ్చిన తర్వాత, నేను, 1993, మే 23వ తేదీన గుంటూరుకు వెళ్లి, 1993, మే 24వ తేదీన విచారణను నిర్వహించాను. అనేక సర్వీసు అసోసియేషన్లు, ఉద్యోగుల యూనియన్లు, అధ్యయన శాఖ సభ్యులు, హాస్టళ్ల మాజీ వార్డెన్లు వంటి విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధులు, విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారు, వైస్ ఛాన్సలరు నుంచి సుమారు 31 విజ్ఞాపనలు నాకు అందాయి. వారు, విజ్ఞాపనలలో, పేర్కొన్న విషయాల గురించి చర్చించడానికి కూడా అవకాశ మిచ్చారు. ఈ విజ్ఞాపనల సంఖ్యను, వాటి సారాంశాన్ని రెండు కేటగిరీలుగా అంటే, ఫుడ్ వర్కర్ల కేసును వివరిస్తూ

ఒకటి, విశ్వవిద్యాలయ అధికార్ల అభిప్రాయాలను విశదీకరిస్తూ మరొక క్లైబగిర్లిగా విభజించడం మయింది.

వర్కర్ల కేసు వివరాలు క్లుప్తంగా ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:–

19–11–1986 తేదీన హాస్టలు సలహా మండలి సమావేశపు మినిట్సులో, ఈ క్రింది షరతులను దృష్టిలో వుంచుకొని అవసరాలను బట్టి, దినసరి వేతనాలపై వర్కర్లను నియమించుకోవడానికి పురుషుల హాస్టళ్ళ, మహిళల హాస్టళ్ల ఛీఫ్ వార్డెన్లకు అధికార మివ్వాలని తీర్మానించడమయింది.

1. విద్యార్థులు, వర్కర్ల దామాషా 7:1 గా ఉండాలి.

2. ఒక్కొక్కరికి ఏదైనా నెలలో 15 రోజులకు మించకుండా, అవసరమయినంత మంది వర్కర్లను నియమించడం.

3. పనిలో నియమించిన రోజులలోని పని వేళలందు హాస్టలులో ఉచిత భోజనానికి అదనంగా, రోజుకు రూ. 4/–లు చెల్లించడం.

4. ఆమోదిత జాబితాలో నుంచి వ్యక్తులను నియమించడం.

ఈ జాబితాలో పురుషుల హాస్టలు కోసం సుమారు 35 పేర్లు, మహిళల హాస్టలు కోసం 14 పేర్లు వున్నాయని ఈ విజ్ఞాపన పత్రాలను బట్టి తెలుస్తున్నది. ఎవరైనా వ్యక్తి హాజరిలో గాని, పనిలో గాని సక్రమంగా లేని సందర్భంలో, వారిని తొలిగించడానికి ఛీఫ్ వార్డెన్లకు అధికార మివ్వాలని కూడా సదరు సమావేశంలో తీర్మానించడమయింది.

5–8–1991 తేదీ నాటి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు తీర్మానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని అప్పటి రిజిస్ట్రారు, శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు, 10.3.1991 తేదీన, వివిధ క్లైబగిర్లిల వర్కర్లకు చెల్లించవలసిన సంచిత మొత్తాన్ని తెలియచేస్తూ, ఫుడ్ వర్కర్లు, ఛీఫ్ వార్డెను ఆదేశాల ప్రకారం, షిఫ్టు ప్రాతిపదికపై పనిచేయడం కొనసాగించాలని పేర్కొంటూ ఒక సర్క్యులరును జారీచేశారు. "విశ్వవిద్యాలయం ఏ కారణాలు తెలియపరచకుండా ఈ ఉత్తరువును రద్దు చేసే హక్కు కలిగివుంటుందని" కూడా, ఆసర్క్యులరులో, పేర్కొనడమయింది. వివిధ క్లైబగిర్లిల వర్కర్లకు నెలకు రూ. 740/–ల సంచిత మొత్తాన్ని చెల్లించడమవుతుందని ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు తీర్మానం ఉత్తరువు చేసింది. రిజిస్ట్రారు జారీ చేసిన ఉత్తరువును ఎన్నడూ కూడా అమలు పరచ లేదు. తమ వేతనాలను పెంచవలసిందని కోరుతూ ఫుడ్ వర్కర్లు అపుడపుడు ఆందోళన చేస్తూ ఉండేవారు. అప్పటి రిజిస్ట్రారు, శ్రీ సి. సుబ్బారాయుడు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం, 1991లో ఆయన పదవీ విరమణ చేసే నాటికి, ఫుడ్ వర్కర్లకు రోజుకు రూ. 15/–ల చొప్పున చెల్లించేవారు. 1992

నవంబరులో, పెక్కు మంది ఫుడ్ వర్కర్లు, అధిక వేతనాలకై డిమాండు చేస్తూ, ఒక్కొక్క వర్కరుకు నెలకు రూ. 740/ల సంచిత వేతనం చెల్లించాలని, మునుపటి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు చేసిన తీర్మానాన్ని అమలుపరచవలసిందని కోరుతూ సమ్మె చేశారు. ఆందోళనలో చేరిన రెగ్యులరు వర్కర్లు 21–5–1992 చేసిన ఆందోళనను విరమించి, డ్యూటీలో చేరడానికి సిద్ధంగా ఉన్న ఫుడ్ వర్కర్లను కూడ డ్యూటీలో చేరడానికి వారిని అనుమతించలేదు.

నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం, న్యాయశాస్త్ర ప్రొఫెసర్ శ్రీ ఎస్. రంగయ్య, ఆరుగురు ఇతర ఫ్యాకల్టీ, సిబ్బంది సభ్యులతో కలిసి ఈ విధంగా విజ్ఞాపన చేశారు. "1947 పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం అర్థం ప్రకారం విశ్వవిద్యాలయం కూడ ఒక పరిశ్రమ అయినందున, ఆందోళన చేయడానికి ఈ వర్కర్లుకు కూడ న్యాయబద్ధమైన హక్కు ఉంది. సదరు చట్టం క్రింద విశ్వవిద్యాలయం ప్రజా వినియోగ సర్వీసు కానందున, ఆందోళన చేసే నిమిత్తం ముందుగా ఏవిధమైన నోటీసును ఇవ్వనవసరం లేదు. అందువల్ల, హాస్టల్ వర్కర్ల ఆందోళనను ఏవిధంగాను కూడ ఏ చట్ట నిబంధనల క్రింద చట్ట విరుద్ధంగా భావించడానికి వీలులేదు" "చట్టం, న్యాయ సమర్థన ప్రకారం కనీస వేతనాలతో ఈ కార్మికుల సర్వీసులను పునరుద్ధరించడం కోసం" న్యాయ శాస్త్ర ప్రొఫెసర్ ఆ విశ్వవిద్యాలయంలో పని చేస్తున్న ఆరుగురు ఇతర సహోద్యోగులతో కలిసి అప్పీలు చేశారు. కార్మికుల తరపున విజ్ఞాపన చేసిన కేసు సంక్షిప్త పాఠమిది.

అప్పట్లో విశ్వవిద్యాలయ హాస్టళ్లలో ఎన్.ఎం.ఆర్లు గా పనిచేస్తున్న వారిని రెగ్యులర్ వర్కర్లుగా ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన 114 పదవులలో విలీనం చేయవలసిందిగా 1983 లో విశ్వవిద్యాలయం తరఫున విజ్ఞాపన చేశారు. ఒక సారి వారిని క్రమబద్ధీకరణ చేసిన తర్వాత ఈ వర్కర్ల గైరు హాజరు సమస్య పెరిగింది రిజిస్ట్రారు ఈ విధంగా తెలియజేశారు "హాస్టల్ రెగ్యులర్ వర్కర్లు తరచుగా సెలవులో వెళ్లుతూ ఉంటారు. అనేక మార్లు సెలవుకు ఏవిధమైన పూర్వ మంజూరు లేకుండానే పనికి అంతరాయం కలిగిస్తూ ఉంటారు. హాస్టల్ అధికారుల నుండి వత్తిడులు వచ్చినపుడు, సెలవులో ఉన్న వర్కర్లు ఏవిధమైన ప్రతిఫలం ఇవ్వకుండా తమ స్థానంలో పనిచేయడానికి ఎవరినో పంపడం మొదలు పెడుతూ ఉంటారు. అయితే వారు హాస్టల్‌లో భోజనం చేస్తూ ఉంటారు. భోజనం ఉచితంగా లభిస్తున్న కారణంగా, రెగ్యులర్ వర్కర్లు డ్యూటీలో చేరిన తర్వాత కూడ అటువంటి వర్కర్లు రావడం మొదలుపెడుతూ ఉంటారు. రెగ్యులరు వర్కరు కూడ బుద్ధిపూర్వకంగా తమంతటతాము గైరు హాజరై వారినొంతమనుషులను పంపి, హాస్టల్‌లో భోజనం చేస్తారు .... వచ్చివెళ్లేవారి సంఖ్య బాగా పెరిగి పోయింది. ఒక్కొక్కపుడు హాస్టల్ అభ్యర్థులకంటే వాళ్లే ముందుగా భోజనంచేస్తూ ఉంటారు.... ఫుడ్ వర్కర్లుకు కొంత పైకాన్ని సమకూర్చవలసిందిగా, కొంతమంది రాజకీయ గ్రూపుల ప్రోత్సాహంతో, ఫుడ్ వర్కర్ల నుండి కూడ వత్తిడి వచ్చింది. ఉచిత భోజనానికి అదనంగా నెలకు రూ 100/– చెల్లించవలసిందిగా 8.10.1985 తేదీన జరిగిన హాస్టల్ సలహాసంఘం సమావేశంలో తీర్మానించడం జరిగింది. దీనితో, వ్యక్తుల సంఖ్య పెరిగిపోయింది. చీఫ్ వార్డెన్లు వ్యక్తులను నిరోధిస్తున్నందున అలజడి, హర్తాళ్, ధర్నా, ఆందోళనలు మొదలు

చేసుకున్నాయి ఫుడ్ వర్కర్లు అనేక మంది రెగ్యులరు హాస్టల్ ఉద్యోగుల బంధువులయినందువల్లను లేదా పలుకుబడి ఉపయోగించిన కొందరు ప్రవేశపెట్టిన వ్యక్తులయినందువల్లను రెగ్యులర్ హాస్టల్ ఉద్యోగులు కూడ పనికి అంతరాయం కలుగజేస్తున్నారు '

రిజిష్ట్రారు ఈ విధంగా కూడ తెలియజేశారు 'వత్తిడి గ్రూపులు ఫుడ్ వర్కర్లను హాస్టళ్లలోకి బలవంతంగా పంపుతున్నాయి విధానాలు, ప్రమాణాలు, రోస్టర్ ప్రకారం ఖర్చీ అయిన విశ్వవిద్యాలయ రెగ్యులరు ఉద్యోగుల విషయంలో, మాదిరిగా వారిని విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారు నియామకం చేయలేదు ఎవరైనా శాసనపరమైన అధికారి నుండి గాని లేదా విశ్వవిద్యాలయ అధికారి నుండి గాని ఫుడ వర్కర్లకు ఎటువంటి అర్హమైన నియామక ఉత్తరువులు లేవు ఫుడ్ వర్కర్లకు ఎన్ ఎం ఆర్లకు కూడా లేదా ఉంది విశ్వవిద్యాలయ సర్వీసులో, 103 మంది ఎన్ ఎం.ఆర్లు ఉన్నారు వారికి కనీస వేతనాలను చెల్లించడమవుతున్నది 1985 లో స్వంతం ఫుడ్ వర్కర్లకు ఎటువంటి వేతనం లేదు, అయితే ఎన్.ఎం ఆర్లకు రోజుకు రూ 14 40/-ల చొప్పున కనీస వేతనాన్ని చెల్లించడమయింది పి డబ్ల్యు డి షెడ్యూలు లేదా జిల్లా కలెక్టరు షెడ్యూలు రేట్ల ప్రకారం వారి వేతనాలను సవరించడం జరుగుతున్నది ఎల్లప్పుడు బలవంతంగా, చెల్లింపులు చేసే ఫుడ్ వర్కర్ల చెల్లింపుల విషయంలో వివిధ నిబంధనలను అనుసరించడం జరిగింది

<u>రిజిష్ట్రారు కూడా ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేశారు .</u>

<u>ఎ) 1985, డిసెంబరులో 32 మంది ఫుడ్ వర్కర్లను వినియోగించడమయింది.</u>

బి) 1986, ఏప్రిల్లో, 35 మందిని మాత్రమే వినియోగించుకోవడ మయింది

సి) 1986, మే నుండి 1986 నవంబరు 19వ తేదీ మధ్యకాలంలో, ఫుడ్ వర్కర్లను ఎవరిని నియమించుకోలేదు

డి) 1986, నవంబరు 20వ తేదీ నుండి డిసెంబరు 4వ తేదీ వరకు 12 మంది ఫుడ్ వర్కర్లను మాత్రమే నియమించడ మయింది

ఇ) 5.12.1986 నుండి 21 12.1986 తేదీ వరకు 12 మంది ఫుడ్ వర్కర్లను (1986, నవంబరులో, నియమించబడిన వారు కాకుండా ఇతరులు) నియమించడమయింది.

ఎఫ్) 18.1.1987 నుండి 31 1 1987 తేదీ వరకు పదిమంది ఫుడ్ వర్కర్లను (సి. డి ఇ. అంశాలలోని వారు కాకుండా ఇతరులు) నియమించడమయింది

డి) 1·2 1987, 15 2 1987 మధ్య కాలంలో పద్దెనిమిది మంది ఫుడ్ వర్కర్లను నియమించడమయింది

హెచ్) 16 2 1987, 28·2·1987ల మధ్యకాలంలో పదిహేను మంది ఫుడ్ వర్కర్లను నియమించడమయింది

ఐ) 1 3·1987 నుండి 15·3·1987ల మధ్య కాలంలో పన్నెండు మంది ఫుడ్ వర్కర్లను నియమించడమయింది

జె) 16·3·1981 నుండి 31 3 1987 ల మధ్య కాలంలో పదిహేడు మంది ఫుడ్ వర్కర్లను వినియోగించుకోవడమయింది

అన్ని వర్గాలకు చెందిన వర్కర్లకు నెలకు రూ 740/-ల ఏకమొత్తం చెల్లింపు చేయాలనే విషయమై 5 8 91 తేదీన ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు చేసిన తీర్మానం ఒక ఉత్తరువుకాదు· ఆమోదంకోసం ప్రభుత్వానికి పంపిన ఒక ప్రతిపాదన మాత్రమే ఆ కౌన్సిలు దరిమిలా జరిపిన సమావేశాలలో, ఈ విషయాన్ని పలుమార్లు వివిధ సంఘాలకు నిర్దేశించిండి ప్రభుత్వ ఆమోదం పొందిన పిదప మాత్రమే ఏకమొత్త చెల్లింపును విస్తరింప చేస్తూ, ఉత్తరువులను జారీ చేయాలని వారు గ్రహించారు· "పొదుపు చర్యల క్రింద దినసరి వేతనాలపై, లేదా దినసరి వేతన వర్కర్లుగా ఎటువంటి కంటింజెన్సీ సిబ్బందిని నియమించకుండా ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు విశ్వవిద్యాలయాన్ని నిషేధించాయి, అంతేకాకుండా దినసరి వేతనం వర్కర్లను నియమించరాదని ప్రధాన పరిపాలన శాఖ 8 9·88 తేదీన ఖచ్చితమైన ఆదేశాలను జారీ చేసింది ట్రేడ్ యూనియన్ల మద్దతుతో తమకు తాముగా నియమితులైన అనధికారిక వర్కర్ల దీనికి రూ 741/-ల ఏకమొత్తం చెల్లింపును విస్తరిస్తూ 19-8-91 తేదీన ఉత్తరువులను జారీ చేయడంలో అప్పటి రిజిష్ట్రారు తమ హద్దులను ఉల్లంఘించారని స్పష్టమౌతుంది"

విశ్వవిద్యాలయము యొక్క అభిప్రాయాలను తెలియజేస్తూ, వైస్ ఛాన్సలర్ ఈ క్రింది విధంగా అభిప్రాయపడ్డారు:-

"స్కాలర్‌షిప్పు పొందే విద్యార్థుల మెస్ బిల్లును రాష్ట్రప్రభుత్వం పూర్తిగా భరిస్తున్నపుడు ఫుడ్ వర్కర్ల ఆహార వ్యయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి బదిలీ చేయడం జరిగేది· ఆర్థిక సహాయాన్ని పరిమితంగా అందజేయాలనే విధానాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అవలంబించడంతో, ఫుడ్ వర్కర్ల ఆహార వ్యయాన్ని హాస్టల్‌లో ఉండే విద్యార్థులే భరించాల్సి వస్తున్నది·· హాస్టళ్లను పొదుపుగా నిర్వహించాలని పదేపదే కోరుతున్నారు ఈ సందర్భంగా, మెస్ బిల్లులు పరిమితంగా ఉండే విధంగా, చీఫ్ వార్డెన్‌లు హాస్టళ్లను నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది· స్కాలర్‌షిప్పు పొందే ప్రతి విద్యార్థి ఎస్ సి·, ఎస్·టి, బి సి, విద్యార్థులు అయితే రూ· 1000/-లు, ఆర్థికంగా పేద విద్యార్థులు అయితే

రూ. 2000/-ల వంతున మెస్ బిల్లు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది హాస్టళ్ళలోని విద్యార్థులలో, సుమారు 85 శాతం మంది స్కాలర్‌షిప్పు, పొందేవాళ్ళే. వారు బకాయిలను చెల్లించడం లేదు. పేయింగ్ బోర్డర్లు కూడా మెస్ బిల్లు చెల్లించడంలో, మొండితనం చూపు తున్నారు దీనిఫలితంగా, హాస్టళ్ళ మెస్ బకాయిలు సుమారు రూ 42 లక్షలమేర పేరుకు పోయి తీవ్రమైన ఆర్థిక భారం కల్గిస్తున్నది. దీనిని మెరుగుపరిచే కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో లోగడ చీఫ్ వార్డనుగా పనిచేసిన ప్రొఫెసర్ పాండురంగా రావు గారి ఆధ్వర్యంలో ఒక సంఘాన్ని నియమించారు ఆ సంఘం ఇతర విషయాలతో పాటు, హాస్టళ్ళలోని రెగ్యులర్ ఉద్యోగులకు ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న షిఫ్టు పద్ధతిని రద్దు చేయాలని సిఫార్సు చేసింది ఈ నివేదికను నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం మేనేజమెంటు బోర్డు ఆమోదించింది. ఈ సంస్కరణలతో పాటు, ఫుడ్ వర్కర్లకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన మీదట, విశ్వవిద్యాలయం పురుషులు, మహిళల హాస్టళ్ళ చీఫ్ వార్డన్లు ఈ ఫుడ్ వర్కర్ల విధానాన్ని రద్దు చేయడానికి చర్యలు తీసుకున్నారు

ఈ వివారణలో చర్చించి, నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అంశాలు ఏ వంటే, – (1) విధుల నుండి గైరు హాజరయ్యే పనివారు 1947, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం క్రింద పనివారిగా పరిగనించ బడుతూ సమ్మెలో పాల్గొనడానికి చట్ట పరమైన హక్కు కలిగి ఉండి, ఆ సమ్మె విరమించిన మీదట వారు ఉద్యోగంలో, తిరిగి నియామకం పొందడానికి హక్కు కలిగి ఉంటారా, (2) ఈ ఫుడ్ వర్కర్ల సిస్టమ్‌ను రద్దు చేయడం విశ్వవిద్యాలయిం, మరియు హాస్టలు అధికారులు న్యాయంగాను, నైతికంగాను సమర్థనియమేనా?

మొదటి అంశం విషయంలో,, ఫుడ్ వర్కర్లను ఏదేని కొంతకాలంపాటు నిరంతరంగా పనిచేయడానికి, ఎంపిక చేయడం లేదా నియమించడం జరుగలేదు వారు యన్ ఎం ఆర్ లుగా పనిచేయడానికి వారిని జాబితాలో చేర్చలేదు సమావేశపు మినిట్సులో పేర్కొన్నట్లుగా 19.11 1986న కుదుర్చుకొన్న ఒప్పందంలో కూడా హాస్టలు అధికార్లు కావలసినంత మంది వర్కర్లను మాత్రమే, అదికూడా నెలలో 15 రోజులకు మించకుండా నియమించుకోవాలని నిర్ణయించడమయింది ఈ ఫుడ్ వర్కర్లకోసం ప్రత్యేకంగా మాస్టర్‌పట్టికను ఎప్పుడూ నిర్వహించలేదు. వర్కర్ల ప్రతినిధులు సమర్పించిన హాజరుపట్టి ప్రతిని పరిశీలించగా ఆ జాబితాలో ఉన్న 49 మందినుండి 30 మంది వర్కర్లలో 20 మంది శాశ్వత వర్కర్లు ఉన్నారు కాగా 49 మంది ఉన్న జాబితాలోనుండి 9 మందిని, ఆ జాబితాలోని ఒక వర్కరును, నియమించి నట్లు తెలుస్తున్నది. రిజిష్ట్రారు అందజేసిన సమాచారం ప్రకారం, పనిచేసిన వర్కర్లసంఖ్య ఒక కాలానికి మరో.కాలానికి పలురకాలుగా మారుతూఉంది. అందులో ఎవ్వరిని నియమించని కాలాలుకూడా ఉన్నాయి. వారి సర్వీసులను ఉపయోగించుకోవడంలో రెగ్యులారిటీ ఏమాత్రం లేదు. రెగ్యులర్ ఉద్యోగులు గైర్‌హాజరు అయిన కాలం, ఈ వర్కర్లను నియమించినకాలం దాదాపు ఒకే విధంగా ఉంది. రెగ్యులర్ వర్కర్లు తరచుగా సమ్మెలో పాల్గొన్నప్పుడల్లా వారు ఈఫుడ్ వర్కర్లకు ఉపాధి అవకాశాలను పెంపడానికి దోహదం చెశారు. ఆ ఉద్యోగులు షిఫ్టుపద్ధతిని అమలు

చేయవలసిందిగా కూడా పట్టుబడుతున్నారు దానివల్ల ఇంకా ఎక్కువమంది ఫుడ్ వర్కర్లను నియమించుకోవడానికి, రెగ్యులర్ వర్కర్ల పనిగంటలను తగ్గించడానికి వీలవుతుంది హాస్టలుల పనిని ఫ్యాక్టరీల పనితో పోల్చరాదు వారిని నిరంతర ప్రాతిపదికపై తాత్కాలికంగా లేదా శాశ్వతంగా నియమించడానికి ఉద్దేశింపనందున, వారికి 1947, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టపు నిబంధనలను ఏమాత్రం వర్తింపచేయడానికి వీలులేదు సమ్మెకాలంలో బయటివారికి నియమించారన్న ఆ ప్రతినిధులవాదన రెగ్యులర్ ఉద్యోగులు వారినికూడా సమ్మెలో పాల్గొనమన్నందున వారిని నియమించుకోవలసిన అవసరమున్నదన్న విషయాన్ని నిరూపించదు రెగ్యులరు ఉద్యోగులు రెగ్యులరుగా పనిచేసినట్లయితే ఫుడ్ వర్కర్లనుగాని బయటివారిని గాని నియమించే అవకాశమే ఉండదు విచారణ సమయంలో మాజీవార్డెన్లు, వార్డెన్లు ఈ క్రింది విధంగా వివరించారు. మొత్తం అన్ని హాస్టళ్లలోను 350 గదులు మాత్రమే వున్నాయి ఒక్కొక్క గదికి ఇద్దరు విద్యార్థులు చొప్పున 700 మంది విద్యార్థులు మాత్రమే వుండడానికి వీలవుతుంది 19 11 1986 తేదీగల హాస్టలు సలహా సంఘపు మినిట్లలో తేల్చినట్లుగా. 1 నిష్పత్తి చొప్పున సుమారు 100 మంది ఉద్యోగుల అవసరం మాత్రమేవుందని కాగా రెగ్యులరు ఉద్యోగులు 114 మంది వున్నారని వారు పేర్కొన్నారు అరుదుగా హాస్టళ్లలో, విద్యార్థులు అనధికారికంగా వుండడం, తరుచుగా రెగ్యులరు ఉద్యోగులు అనధికారికంగా గైరుహాజరు కావడం ట్రేడు యూనియన్లనుండి అనధికారికంగా ఒత్తిడి రావడం ఇవన్నికూడ, పరిపాలన సజావుగా లేనప్పుడల్లా ఫుడ్‌వర్కర్లను చేర్చుకోవడానికి కారణమవుతున్నాయి. ఈ విధంగా, న్యాయ పరమైన కారణాలపైగాని, నైతికపరమైన కారణాలపైగాని ఫుడ్ వర్కర్ల పథకాన్ని కొనసాగించవలసిందిగా కోరడానికి సబబైన కారణమేదీ కనిపించడంలేదు.

ఫుడ్ వర్కర్ల పథకాన్ని రద్దుచేయడాన్ని సమర్థించుకోడానికి సంబంధించి, విశ్వవిద్యాలయం, హాస్టలు అధికారులు ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేశారు పథకం వ్యయం ప్రభుత్వ ఖజానాపై పడుతున్నపుడు అంటే హాస్టలు ఖర్చులను ప్రభుత్వం పూర్తిగా భరిస్తున్నపుడు ఈ పథకం సజావుగా కొనసాగుతూవుండింది అయితే, విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్ మొత్తానికి ప్రభుత్వం గరిష్ట పరిమితిని నిర్ణయించినపుడు, ఫుడ్‌వర్కర్ల నియామకంపై అయ్యే అదనపు వ్యయాన్ని, స్వల్పంగావున్న స్కాలర్‌షిప్పుదారుల తల్లిదండ్రుల ఆదాయంనుండి భరించవలసివచ్చింది ఇతర విధంగా, వారు స్కాలర్‌షిప్పుకు అర్హులై వుండేవారుకారు వైస్‌ఛాన్సిలరు పేర్కొన్నట్లుగా, ఈ పథకం అమలు ఫలితంగా సుమారుగా రూ 42 లక్షల బకాయిపడిన మొత్తాన్ని విద్యార్థులు చెల్లించవలసివుంది హాస్టలు నిర్వహణలో, యాజమాన్యం అసమర్థతకూడవుంది

ఇదివరకటి చీఫ్ వార్డెన్ డా|| కె బి రెడ్డి ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొన్నారు "బోధనేతర సిబ్బంది అసోసియేషనులోని కొంతమంది చురుకైన మద్దతుతో ఈ వర్కర్లు, ఉచిత ఆహారంతోపాటు కొంత వేతనం చెల్లించాలని హాస్టలు అధికారులను పదేపదేకోరారు. హాస్టలు అధికారులు చెప్పేది వినిపించుకోకుండా తమకు వేతనం చెల్లించాలని వర్కర్లు

పట్టుబట్టేవారు. హాస్టలు అధికారులకు, వర్కర్లకు సరిపోనపుడు వారు హాస్టళ్లలో పనులను స్తంభింపజేసేవారు. ఈ వర్కర్లలో, చాలమటుకు, కొంతమంది బోధనేతర సిబ్బందికి, శాశ్వత హాస్టలు సిబ్బందికి బాగకావలసినవారే. వారు మెస్సులో తినడం, అనధికారికంగా తమబంధువులను తినడానికి అనుమతించడమే కాకుండా వినియోగపదార్థాలను, క్రాకరీ, కట్లరి వస్తువులను ఇంటికి తీసుకెళ్లుతుండేవారు. ఫలితంగా, హాస్టలు అధికారులు క్రొన్న వస్తువులనే పదేపదే కొనాల్సివచ్చేది. హాస్టళ్లలో షిఫ్టు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడానికి వారు అధికారులను బలవతంచేశారు. ఫలితంగా హాస్టలు సిబ్బంది అవసరం రెండింతలకు చేరుకుంది."

ఈ విధంగా, తమ స్వల్ప ఆదాయంలోంచి అదనపు ఖర్చును భరించవలసివచ్చే విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులపట్ల చూపే సానుభూతితోపాటు ఫుడ్‌వర్కర్లపట్ల చూపే సానుభూతినికూడ పరిశీలించవలసివుంది. ఫుడ్‌వర్కర్లను కొనసాగించినట్లయితే, ఇందుకయ్యే వ్యయాన్ని ప్రభుత్వంకాకుండా విద్యార్థులే భరించవలసి వస్తుంది. ఇప్పటికే విద్యార్థులు రూ. 42 లక్షల బకాయిపడిన మొత్తాలను చెల్లించవలసివుండగా, హానికరమైన ఈ ఫుడ్‌వర్కర్ల విధానాన్ని కొనసాగించనట్లయితే వారిపట్ల సానుభూతి ఏదీవుండదు. ఈవిధంగా కొంతమంది రెగ్యులరు ఉద్యోగులు స్వయంగా ఇస్తున్న మద్దతులో ఈ వర్కర్లు తరచుగా సమ్మెచేయడాన్ని అవకాశంగా తీసుకుంటూ ఫుడ్‌వర్కర్ల విధానాన్ని రద్దుచేయడంలోగల విశ్వవిద్యాలయ, హాస్టలు అధికారుల ఉద్దేశాన్ని గురించి న్యాయపరమైన కారణాలపైగాని, నైతిక పరమైన కారణాలపైగాని ప్రశ్నించడానికి వీలుపడదు. తీవ్రమైన వ్యాధులకు తీవ్రమైన చికిత్స అవసరమైనట్లే, విశ్వవిద్యాలయం మరియు హాస్టలు పరిపాలన ప్రయోజనాల దృష్ట్యా తీసుకొన్న నిర్ణయాన్ని కూడా దీర్ఘకాలిక దృక్పథంతో అభినందించాల్సిన అవసరం ఎంతయినావుంది

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:– మంత్రిగారు చదివారు. దీనిపైన ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నారు? అనాడు జరిగిన చర్చల సారాంశం ఏమిటంటే – 19–11–1986 తేదీన జరిగిన హాస్టల్ మండలి సమావేశం జరిగిన సందర్భములో, ఆ సమావేశపు మినిట్స్ ప్రకారంగా తీర్మానం చేసి 35 మంది వర్కర్స్‌ను తీసుకున్నారు. వారికి కొన్ని నియమనిబంధనలు కూడా ఏర్పాటు చేశారు. ఆ తరువాత మళ్లీ 5–8–1991 తేదీ నాడు ఆ నాటి రిజిస్ట్రారు, అప్పుడు ఉన్న రిజిస్ట్రార్ ఏమి చేశారు అంటే కనాసలిడేటెడ్ పే రూ. 750 ఇవ్వాలి. రూ. 100 నుంచి పనిచేశారు, రూ. 120 నుంచి పనిచేశారు, ఆ తరువాత వారు అంతా హరిజనులే, అని చెప్పారు. ఆ సందర్భములో కూడా మీరు కన్సాలిడేటెడ్ పే రూ. 750 వారికి చెల్లించలేదు. చెల్లించని దాని ఫలితంగా – వారు ఇచ్చిన రిపోర్టులోనే ఉంది నేను చెప్పిన భాగం – వారు సమ్మె చేశారు. సమ్మె చేస్తే తీసివాదేస్తాము అన్నారు. న్యాయశాస్త్ర ప్రొఫెసర్, ఆనాడు ఎన్. రంగయ్యగారి ఆధ్వర్యాన సిబ్బంది అంతా కలిసి మరో విజ్ఞాపన చేశారు. 1947 పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం ఆర్టికల్ ప్రకారం విశ్వవిద్యాలయం కూడా ఒక పరిశ్రమే అయినందున ఆందోళన చేయడానికి ఈ వర్కర్స్‌కు న్యాయమైన, చట్టబద్ధమైన హక్కు ఉంది కాబట్టి వారిని పనిలోకి తీసుకోవాలి, ఇది

చేయకూడదని విజ్ఞాపన చేశారు ఈ ప్రదేశలో అక్కడ ఉన్నటువంటి వైస్‌ఛాన్సలర్ కులాలను తీసుకువచ్చి, అనాడు గౌరవనీయ మంత్రి పాటి రాజంగారు చెప్పారు, ఈ శాసన సభలో చెప్పారు, రికార్డు కూడా అయింది. కులాలను తీసుకువచ్చి చేనిన్నోని అనవసరమైన గందరగోళాలను సృష్టిస్తున్నారని చెప్పి అని, వీరిని ఏ రకంగా చూపినా, మానవతా దృష్టితో చూచినా, చివరలో ఒక వాక్యం పెట్టారు ఏ తరుణములో, అయినా తీసివేయవచ్చు అని మీరు ఇంటర్వ్యూలకు పిలిచి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ పరీక్షలు అన్నీ జరిపి కూడా ప్రభుత్వం ఏ తరుణములో అయినా వారిని తీసివేయవచ్చు. ఏడు సంవత్సరముల పాటు రూ 100, రూ. 120 లతో వారు పని చేస్తే కన్‌సాలిడేటెడ్ పే ఇవ్వాలని చెప్పి తీర్మానం చేసి అమలుజరపకుండా ఉన్నారు వారిని తీసుకుంటారా లేదా? 44 మంది బజారున పడ్డారు. వారిని తీసుకోవాలని చెప్పి విజ్ఞాపన చేస్తున్నాను. మంత్రి గారు వారికి ఏ రకమైన న్యాయం జరపుతారో చెప్పాలని కోరుతున్నాము

డాక్టర్ పి వి రంగారావు.- ఈ 44 మంది వర్కర్స్ కూడా - they were not paid from the University funds. విశ్వవిద్యాలయం తరఫున వారికి జీతాలు ఇవ్వబడలేదు హాస్టల్ వార్డన్స్ వారికి ఉన్న పరిమితమైన అధికారాల మేరకు అవసరం కొద్ది తాత్కాలికంగా ఎన్.ఎమ్.ఆర్స్‌ని నియమించడం జరిగింది వారికి వేతనాలు విద్యార్థులకు వచ్చే స్కాలర్‌షిప్స్ నుంచి ప్రతి విద్యార్థికి ఇంత అని చెప్పి స్కాలర్‌షిప్స్ చేసి వారికి ఉద్యోగం ఇవ్వడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం కీర్తిశేషులు రాజంగారు ఈ ప్రశ్న సమాధానం చేసినప్పుడు అనేక వాదోపవాదాలు జరిగినప్పుడు నేను ప్రక్కన కూర్చొని వారికి ఒక చిన్న సూచన ఇచ్చాను ఉన్నత విద్యాశాఖ కార్యదర్శి శ్రీ కాశీపాండియన్ గారిని, అయన కూడా హరిజనుడే, వైస్‌ఛాన్సలర్ కూడా హరిజనుడే, హరిజనులైన వర్కర్స్‌కి అన్యాయం జరుగుతోందని ఆరోపణలు వచ్చినప్పుడు పూర్తి వివరాలను తెలుసుకొని విచారణ జరిపితే బాగుంటుందని ఆ తరువాత మనము చర్య తీసుకోవచ్చు అన్నాను. ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ చట్టప్రకారంగా వెడుతుంది. సానుభూతి మాటల వరకు అయితే ఫరవాలేదు కాని చేతలకు వచ్చేసరికి అనేక చట్టాలు మనకు అడ్డం వస్తాయి చట్టాల పరిధిలో సానుభూతి చూపించడములో, మాకు ఏవిధమైన అభ్యంతరం లేదు. ఇందులో, దయచేసి పెద్దలు గమనించవలసినది ఏమిటంటే విశ్వవిద్యాలయం తరఫు నుంచి డబ్బు వారికి ఇవ్వబడలేదు. హాస్టల్ వార్డెన్స్ స్టూడెంట్స్ దగ్గర ఉన్న ఉపకార వేతనాల నుంచి కొంత కలెక్టు చేసి అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది. చట్టప్రకారం, వైస్‌ఛాన్సలర్ ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం, అదే విధంగా ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ కాశీపాండియన్‌గారు ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం వారికి చట్టప్రకారం ఏ విధమైన చర్య, సానుభూతి చూపడానికి, సానుభూతి, వరకు చెప్పడం ఫరవాలేదు. కాని చట్టప్రకారం వారికి ఏవిధమైన సహాయం చేయడానికి వారికి అవకాశం లేదు. అదే కాశీపాండియన్‌గారి రిపోర్టులో ఉంది. దయచేసి ఆ రిపోర్టు చూడవలసిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఎందుకంటే వారు అక్కడ ప్రాబ్లమ్స్ క్రియేట్ చేశారు......

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, let him place the Report on the Table of the House.

Dr. P.V. Ranga Rao:- It is already there Sir. Let me read out with your permission Sir: It is in page 7.

"These workers with the active support of some elements in non-teaching staff Association, pressurised the hostel administration to pay some wages apart from free food. Their bargaining power increased with the policy of appeasement of the administration."

Sir, this is the Report given by the Principal Secretary, Education. Let me also read out Sir:-

"Whenever the Administration got tough with them, they used to stall works in the Hostels. Most of these people are closely related to some of the non-teaching staff and permanent hostel staff. They not only eat and permit their kith and kin to eat in the mess unauthorisedly but also take home consumables and items of crockery and cutlery" - for using in the house.

30 They not only eat and permit their kith and kin to eat in the mess unauthorisedly but also take home consumables and items of crockery and cultery. As a result, the hostels had to buy the same items repeatedly. They forced the authorities to introduce shift system in the hostels doubling the total requirement of the hostel staff".

Thus the sympathy for the food workers on the one hand has to be weighed along with the sympathy for the parents of the students who have to bear the additional burden from out of their meagre income. It is not as if the continuance of the food workers is going to be at the cost of the public exchequer but at the cost of the students themselves. With an already accumulated arrears of Rs. 42 lakhs from the students, any sympathy for the continuance of the pernicious system of food workers would be a misplaced sympathy. Thus, thhe motive of the University and hostel administration in

dispensing with the system of food workers, taking advantage of the frequent strikes by those workers supported by some of the regular employees themselves can hardly be questioned either on legal or on moral grounds.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, కాశీపాండ్యన్ రిపోర్టులోని ఒక భాగాన్ని, అంటే ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా వున్న ఒక భాగాన్ని మాత్రమే చదివారు. అయన కొన్ని మౌలికమైన ప్రశ్నలు వేశారు, వాటిగురించి చెప్పే అవకాశం నాకు ఇవ్వాలి

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, పెద్దలు ప్రతిపక్ష నాయకులు అగ్రోబు ఎంక్వయిరీ కమిటీని వేయమన్నారు. ఆ ప్రకారంగా ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంట్ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరి కాశీపాండ్యన్‌గారు వెళ్ళి విచారణ జరిపి రిపోర్టు ఇచ్చారు. అయన అబ్జర్వేషన్స్ గురించి చెప్తున్నాను, ఇంకో వాక్యం మాత్రమే వుంది, అది కూడా చదువుతాను. As serious diseases need drastric remedies, the decision taken in the larger interests of the University and hostel administration needs to be appreciated in the proper long term perspective.

That is the report given by the Principal Secretary to Government, Education Department, Sri Kasipandian.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- అధ్యక్షా! మంత్రిగారు చదివింది కాశీపాండ్యన్ గారి రిపోర్టులో అయన ఇచ్చిన ఫైండింగ్స్ కాదు. కాశీపాండ్యన్ రిపోర్టులో ఇదివరకటి చీఫ్ వార్డెన్ డా|| కె.టి. రెడ్డి ఈ విధంగా చెప్పారు అని రిపోర్టులో వ్రాశారు. అంటే వారు చదివింది కె.టి. రెడ్డి రిపోర్టులోని భాగమేకాని కాశీపాండ్యన్‌గారి కంక్లూజన్ కాదు. ఇలా మిస్‌లీడ్ చేస్తూ కాశీపాండ్యన్‌గారు రిపోర్టు ఇచ్చారని మొత్తం చదివేస్తున్నారు. ఏదో తప్పించుకోవడం కోసం అధికారులు ఆ విధమైన రిపోర్టు ఇచ్చారే తప్ప నిజంగా వర్కర్లు తప్పుచేసి వుంటే వీళ్ళు ఇన్ని రోజులు ఎందుకు ఊరుకొన్నారు? ఇది వీరి అసమర్థత కాదా? వారిపై మీరు ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? హాస్టల్లో డబ్బులు ఎవరైనా పేచేయవచ్చు. మీరు చెప్పినట్లు వర్కర్స్ ఇల్లీగల్‌గా వారి బంధువులకు భోజనం పెట్టించినట్లయితే అధికారులు ఏం చేస్తున్నారు? అదేవిధంగా అక్కడినుంచి కట్లరిగాని, క్రాకరీగాని తీసుకువెళ్ళారని అన్నారు. అలాంటప్పుడు ఇన్ని రోజులు వీరు ఏం చేశారు? దీనినిబట్టిచూస్తే కావాలని కక్షకట్టి వారిపై చర్య తీసుకొన్నారే తప్ప ఇంకొకటి కాదు. వీ రిపోర్టుకూడా క్లియర్‌గా లేదు, దయచేసి వారిని ఇమ్మీడియట్‌గా పనిలోకి తీసుకొమ్మనండి. మీరు ఎంక్వయిరీ వేయండి, వారిపై సానుభూతితో పరిశీలించండి అని కోరుతున్నాను.

Dr. P.V. Ranga Rao:- I have read the last para only from the Principal Secretary's findings. Absolutely there is

nothing otherwise. ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారు వ్రాసిన చివరి పేరా మాత్రమే చదివాను.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- వెనకటి చీఫ్ వార్డెన్ డాక్టర్ కె.టి. రెడ్డి ఈవిధంగా పేర్కొన్నారు అని ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారి రిపోర్టులో వ్రాశారు. అదికూడా చదవకపోతే ఏం చేస్తాం? ఏం మంత్రి సర్? మీరే చదవండి పోనీ.

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- డాక్టర్ రెడ్డిగారు చెప్పిన దానిని కొటేషన్‌లో పెట్టారు. డాక్టర్ రెడ్డిగారు చెప్పిన అంశాలు కొటేషన్‌తో మొదలై కొటేషన్‌తో ఎండ్ అయ్యాయి. ఆ తరువాత ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారి ఫైండింగ్స్‌నే నేను చదివాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వెంకటేశ్వరరావుగారూ, మీరు రెండు పేరాలూ చూడండి మొదటి పేరాలోనేమో డాక్టర్ కె.టి. రెడ్డిగారి రిపోర్టులోని అంశాలు ఉన్నాయి, రెండవ పేరాలోనేమో ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారి ఫైండింగ్స్ ఉన్నాయి. ....

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారి రిపోర్టులో కొన్ని బేసిక్ క్వశ్చన్స్ కూడా ఉన్నాయి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారిని ఉద్దేశించి: డాక్టర్ రెడ్డిగారు ఈ విధంగా వ్రాశారు, దానిపై నా అభిప్రాయం ఇది అని ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీ చెప్పవలసియుండింది. ఇలా రెండు పేరాలూ కలిసిపోయినట్లు వుండడంవల్ల కొంత కన్‌ఫ్యూజన్ ఏర్పడింది.....

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- కొటేషన్ స్టార్ట్ అయినప్పుడు డాక్టర్ కె.టి. రెడ్డి మాటతో ప్రారంభమవుతుంది, కొటేషన్ క్లోజ్ చేసినప్పుడు ఆయన మాట క్లోజ్ అవుతుంది. ఆ తరువాత సెంటెన్స్ ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీగారిది, అదే నేను చదివాను......

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- నా దగ్గర తెలుగు కాపీ ఉంది. ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీ గారు పేర్కొన్నది చూడండి. "ఈ విచారణలో చర్చించి, నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అంశాలు ఏవంటే (1) విధులనుండి గైర్‌హాజరయ్యే పనివారు 1947, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం క్రింద పనివారిగా పరిగణించబడుతూ సమ్మెలో పాల్గొనడానికి చట్టపరమైన హక్కు కలిగివుండి, ఆ సమ్మె విరమించిన మీదట వారు ఉద్యోగంలో తిరిగి నియామకం పొందడానికి హక్కు కలిగి ఉంటారా? (2) ఈ ఫుడ్ వర్కర్ల సర్వీసులు రద్దుచేయడం విశ్వవిద్యాలయం మరియు హాస్టలు అధికారులు న్యాయంగాను, నైతికంగాను సమర్థనీయమేనా? "ఇదికాకుండా పైన ఇంకొక భాగం ఉంది, అదికూడా చూడండి, నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం, న్యాయశాస్త్ర ప్రొఫెసర్ శ్రీ ఎస్. రంగయ్య, ఆరుగురు ఇతర ఫ్యాకల్టీ సిబ్బంది సభ్యులతో ఒక అప్పీలు చేశారు. ఆ అప్పీలు ఏమిటంటే కూడా ఇందులోపేర్కొన్నారు. "అప్పటికే విశ్వవిద్యాలయ హాస్టళ్లలో ఎన్.ఎం.ఆర్లు గా పనిచేస్తున్న వారిని రెగ్యులర్ వర్కర్లు గా ప్రభుత్వం మంజూరుచేసిన 114 పదవులలో విలీనం చేయవలసిందిగా 1983 లో విశ్వవిద్యాలయం తరఫున విజ్ఞాపన చేశారు. ఒకసారి

వారిని క్రమబద్ధీకరణచేసిన తర్వాత ఈ వర్కర్ల గ్వైర్‌హాజర్ సమస్య పెరిగింది." ఏ విధంగా గ్వైర్‌హాజర్ పెరిగిందని రిజిష్ట్రారు తెలిపారు. ఇది గ్వైర్‌హాజర్ ఏవిధంగా పెరిగిందో నేను చెప్తాను. 5-8-1991 న ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ కన్సాలిడేటెడ్ పే 740 రూపాయల చొప్పున ఇవ్వమని చెప్తే వారు 450 రూపాయల చొప్పున మాత్రమే చెల్లిస్తాంటే దానికి వర్కర్లు సమ్మెచేశారు, ఆ తరువాత తిరిగి చేరారు. నేను తమతో మనవిచేసేది ఒక్కటే. ప్రిన్సిపల్ కక్షతో కులప్రతిలింగ్స్ తెచ్చి అక్కడ ఏడు సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్న ఎస్.సి.లను దారుణంగా తొలగించిన మాట వాస్తవం. ఆనాడు వర్కర్సును తీసుకొన్నప్పుడు 7:1 దామాషాలోనే తీసుకొన్నారు. మనం ఆలోచించడానికి రిపోర్టు పంపించారు. ఆనాడు మంత్రిగారు చెప్పింది. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తామని చెప్పారు. ఏదైనా వారిని తీసుకోవడం సమర్థనీయం. 44 మందిని తీసుకోక పోవడం అన్యాయం అవుతోంది. మొత్తంరిపోర్టు పరిశీలిస్తే మొత్తం భాగాలు కనిపిస్తాయి. ఆనాడు మంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానం వున్నది. వారిని తీసుకోవాలి.

డా|| పి.వి. రంగారావు:- ఆరోజు పాటి రాజంగారు ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరి గారిని చేసి విచారణ జరిపారు. ఆరోజు కూడా పెద్దలు ఆవేదన వ్యక్తపరిచారు. హరిజనులకు అన్యాయం జరిగిందని; తప్పకుండా - ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీగారు హరిజనుడే, మీరు ఎంక్వయిరి చేస్తే బాగుంటుందని, ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ స్థాయికి తగ్గకుండా అని చెప్పారు. అదృష్టవశాత్తూ శ్రీ కాశీపాండ్యన్‌గారు కూడా హరిజనుడే, ఆయన ఎంక్వయిరీ చేయాలంటె చేశారు. ఆయన యిచ్చిన రిపోర్టునే నేను సబ్‌మిట్ చేసింది. రెండవది - విశ్వవిద్యాలయం తరఫున ఎపాయింటుచేసిన వారు కాదిట్టి, యిది విద్యార్థులు తమ సౌకర్యం కోసం తమ చేతనాల నుంచి ఏర్పాటు చేసుకున్న అరేంజిమెంట్. It is only a temporary arrangement made by the students for the students paid out of their income.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మినిష్టరుగారు పక్కదారి పట్టించడం అవుతుంది. విశ్వవిద్యాలయం తీసివేయలేదు. విద్యార్థులు చేసుకున్నారంటే నాకు అర్థం కాలేదు. దానికి ఒక హాస్టల్ ఉన్నది; సమావేశాలు చేసింది. అక్కడ వున్న ప్రిన్సిపాల్‌గారు కొన్ని తీర్మానాలు చేయించాడు. విద్యార్థులు ఏర్పాటు చేసుకున్నారనడం ఏరకమైన సమర్థనీయమండి? దయచేసి, నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటె, 44 కుటుంబాల్లో చిచ్చు పెట్టవద్దు. ఇప్పటికే 7 సంవత్సరాలు పనిచేశారు. 304 కింద అవకాశం యివ్వలేదు. చాలా అన్యాయం. నేను ఎస్ఎన్‌క్యూ ఇచ్చాను.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఉన్న సమయం పాడుచేసుకుని మళ్ళీ ఎస్ఎన్‌క్యూ అంటె ఎలా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- 12 నిముషాలు మంత్రిగారు చదివారు. మంత్రిగారు ఒక మాట అంటున్నారు. విద్యార్థులే నియమించుకున్నారు; యిది యూనివర్సిటీ పాలక వర్గానికి సంబంధం లేదని అంటున్నారు. అయితే వైస్ ఛాన్సలర్‌గారు ఎందుకు తీసివేశారు

నాకు తెలియక అడుగుతున్నాను అసలు విద్యార్థులు తీసివేయాలి. వైస్‌ఛాన్సలర్ గారు ఎందుకు తీసివేయాల్సి వచ్చింది? పాలకవర్గంలో, యీ చర్చ ఎందుకువచ్చింది? మీ రిపోర్టు ప్రకారమే దానికి సిండికేట్ తీర్మానం చేసింది. ఒకసారికాదు, రెండుమూడుసార్లు దానియొక్క పాలక మండలి తీర్మానం చేసింది. యిది జీతాలు యివ్వలేదని చెప్పి, ఆఖరుకు ఆఖరుకు విద్యార్థులే నియమించుకున్నారని కథ చెప్పుతున్నారు మంత్రిగారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ కాశీపాండ్యన్‌గారు జరిపిన విచారణ రిపోర్టు మీకు వచ్చింది. కాశీపాండ్యన్‌గారి ఫైండింగు వచ్చింది. తరువాత మీతో అన్నాను - ఒక సప్లిమెంటరీతో ఇప్పటికి రాదు, 304 నద్దు అంటూ చ్రైమ్ యిచ్చాను. అవసరం వుంటే, మినిస్టరుగారి ఛాంబర్‌లో మీరు కలిసి కూర్చుని చర్చించండి? ఫైండింగులో ఏమి యిబ్బంది అయిందని చూడాలి. ఎవరికి అయినా న్యాయం చేయాలంటే డిస్కషన్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- వారిని పిలిచి మీరు మీటింగు పెట్టండి? మీరు అన్నదానికి వెనుకకు పోతున్నారు.

డా।। పి వి రంగారావు:- పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు కొద్దిగా అపోహలో ఉన్నారు. వైస ఛాన్సలర్‌గారు తీసివేయలేదు. తీసివేసినదానికి సంబంధం లేదు యిది విద్యార్థులు తమ సౌకర్యం కోసం ఆయన ద్వారా ఏర్పాటు చేసుకున్న నియామకాలు. నిజంగా ఎన్ఎంఆర్‌లకు....

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారికి అనుమానాలుంటే, మీ ఛాంబర్‌లో పిలిచి డిస్కషన్ చేయండి?

డా।। పి.వి. రంగారావు:- ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీగారు రిపోర్టు యిచ్చిన తరువాత..

మిస్టర్ స్పీకర్:- డౌట్స్ వుంటే మీ దగ్గర కూర్చుని మాట్లాడతారు.....

డా।। పి వి. రంగారావు:- నాకు సంతోషమే - ప్రపంచంలో వున్న సమస్యలు అన్నీ చర్చించవచ్చు. చాలా పరిమితంగా వున్నది. Once the Principal Secretary submitted his report and the same is placed on the Table what more do they want?

(ఇంటరప్షన్)

వైస్ ఛాన్సలర్ ఎస్సీ; ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ ఎస్సీ, చాలా మంది ఎస్సీలు వున్నారు. ప్రతిపక్షనాయకులు - They are all welcome to my office at any time they like.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మినిష్టరుగారి ఛాంబర్‌లో డిస్కషన్ చేసుకొండి·

శ్రీ ఎన్· రాఘవరెడ్డి:- మీ సమక్షంలో మీటింగు పెట్టండి?····
మిస్టర్ స్పీకర్:- అయన ఛాంబరులో డిస్కషన్‌చేయండి? హారిజనులకు మేలు చేస్తామంటారు, డిస్కషన్ ఎందుకు చేయరు?

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబు నాయుడు:- మంత్రిగారి ఛాంబర్‌లో కూర్చుని డిస్కషన్ చేస్తే యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు అధ్యక్షా· మంత్రిగారికి పూర్తిగా యీ సమస్యపట్ల అవగాహన లేదు· ఎందుకంటె, ఒక మాట అన్నారు విద్యార్థుల డబ్బుతో విద్యార్థులు పెట్టుకున్నారు అన్నారు· విద్యార్థు లందరూ కలిసి వారు ఉండాలని అడుగుతున్నారు· రిపోర్టులో వారుపర్మనెంటు ఎంప్లాయీస్ కాదన్నారు· కాబట్టి ఆ ఎంక్వయిరికి పోతే మళ్ళీ సిండికేట్‌కు పంపించాము, మేనేజ్‌మెంటు చెప్పాలి అన్నారు· యివన్నియీ రకంగా దయచేసి వారి ఛాంబర్‌లో కాకుండా మీ దగ్గర మీటింగు పెట్టండి? మేమందరం వస్తాము సజెషన్స్ యిచ్చి సమస్యను పరిష్కారం చేస్తాము· అక్కడ 40 మంది వున్నారు· దయచేసి, ఆలోచించండి? మీరు డైరెక్షన్ యివ్వండి? మీకు అధికారం వున్నది· మీరు ఆదేశాలు యివ్వండి?

(ఇంటరప్షన్)

ఇప్పటికే అర్ధగంట అయిపోయింది· ఫలితం లేదు·

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎక్కడ డిస్కషన్‌చేసినా దళిత వర్గానికిమేలు జరగాలి· దీనిలొ ఎవరూ వెనుకంజవేస్తారని అనుకోరు· కాబట్టి, సమస్యను ఎందుకు పెద్దగా చేస్తారు?

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- మీ ఛాంబర్‌లో పెట్టండి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు టైమ్ దొరకగుకాబట్టి ···· మినిష్టరు చెప్పని ···

డా|| పి·వి· రంగారావు:- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షనాయకులు ఎప్పుడైనా నా ఛాంబరుకు రావచ్చు· సమస్యను అందరూ చర్చించవచ్చు, కాశీపాండ్యన్‌గారి రిపోర్టు మీద చర్చ చేస్తేనాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు· ప్రభుత్వం ఎవరికి వ్యతిరేకం కాదు· We would like to be very clear. We are sympathetic to the weakers sections. Absolutely we hhave no hestiation. We have to follow certain rules and regulations. ప్రతిపక్షనాయకులు రండి మాట్లాడండి, చర్చించండి, కాశీపాండ్యన్‌గారిని కూడా పిలుస్తాము; పరిష్కారం సూచిస్తే నేను సంతోషిస్తాను·

మిస్టర్ స్పీకర్:- దళిత వర్గానికి అంటున్నాను······

డా॥ పి.వి. రంగారావు:– మీరు ఎక్కడ్నైనా ఏర్పాటు చేయండి? మీరు ఏర్పాటు చేస్తే అభ్యంతరంలేదు.

నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయమువారు డిగ్రీ కళాశాలలను ప్రారంభించుట

51—

*8986– శ్రీ కె.వి. నర్సిరెడ్డి (గురజాల):– ముఖ్య మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1993–94 విద్యా సంవత్సరంలో నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం పదకొండు (11) డిగ్రీ కళశాలలను ప్రారంభించాలని నిర్ణయించినదా;

(ఆ) అయినచో, వాటిలో, గుంటూరు, కృష్ణా, ప్రకాశం జిల్లాలలో, ప్రారంభించ దలచిన కళాశాలలు ఎన్ని; వాటిని ఎక్కడ ఏర్పాటు చేయదలచారు,

(ఇ) పద్దెనిమిది (18) కళాశాలల్లో కొత్త కోర్సులను ప్రారంభించాలని కూడా విశ్వవిద్యాలయం నిర్ణయించినదా,

(ఈ) అయినచో, ఏఏ కాళాశాలల్లో వాటిని ప్రారంభించదలచారు; ఆ కోర్సులు ఏమి?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున (శ్రీ పి.వి. రంగారావు):– (అ,ఆ) లేదండి. అయితే నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం 1993–94లో పదకొండు కళశాలలకు అఫిలియేషను ఇచ్చింది వాటిలో నాలుగు కృష్ణాజిల్లాలోను, నాలుగు గుంటూరు జిల్లాలోను, మూడు ప్రకాశం జిల్లాలోను వున్నాయి.

(ఇ,ఈ) లేదండి, అయితే 18 అనుబంధ కళాశాలలకు కొత్త కోర్సులు ప్రారంభించడానికి అనుమతి ఇచ్చింది. ఈ కళాశాలలు, కోర్సుల జాబితా క్రింది విధంగా వుంది.–

వరుస సంఖ్య.	కళాశాల పేరు, కళాశాలవున్న ప్రదేశం.	ప్రారంభించిన కొత్త కోర్సులు.
1.	ఎస్.డి.ఎం.ఎస్.ఎమ్. కళాశాల, విజయవాడ.	బి.ఎస్.సి (ఎం.బి.,బీసి,ఎ ఎస్).
2.	కె.బి.ఎన్. కళాశాల, విజయవాడ.	బి.బి.ఎం.కోర్సు

వరుస సంఖ్య	కళాశాల పేరు కళాశాలమున్న ప్రదేశం	ప్రారంభించిన కొత్తకోర్సులు
3·	శాతవాహన కళాశాల విజయవాడ	బి·ఎస్‌సి· (ఎం·పి·సి·), బి·కామ్·, బి·ఎ· (ఎం·ఇ·ఎస్)· మరియు బి·బి·ఎం·
4·	శ్రీ వివేకానంద డిగ్రీ కాళాశాల, చల్లపల్లి·	బి·ఎస్‌సి· (ఎం·పి·సి)
5·	ఎ·జె· కళాశల, మచిలీపట్నం·	బి·ఎస్‌సి· (ఎం·పి·సి)
6·	శారద కళాశాల, విజయవాడ·	బి·బి·ఎం· ఓర్సు·
7·	వి·ఎస్·ఆర్·అండ్ ఎన్·వి·ఆర్ కళాశాల, తెనాలి·	బి·ఎస్‌సి· (ఎం·పి·సి· ఎం·బి·బి·సి· ఎ·ఎన్ మరియు బి·బి·ఎం·
8·	మహాత్మాగాంధీ కళాశాల, గుంటూరు·	బి·ఎస్‌సి· (ఎం·ఎస్·సిలు)
9·	టి·జె·పి·ఎస్·కళాశాల, గుంటూరు·	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
10·	హిందు కళాశాల, గుంటూరు	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
11·	ఎన్·ఆర్·కె· అండ్ కె·ఎస్·ఆర్· గుప్తా కళాశాల, తెనాలి·	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
12·	ఆంధ్రా ముస్లిం కళాశాల, గుంటూరు·	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
13·	సి·ఆర్·కళాశాల, చిలకలూరిపేట	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
14·	ఎస్·ఎస్·సి· ఆర్ట్స్ అండ్ సైన్స్ మద్దిరాల, చిలకలూరిపేట·	బి·బి·ఎం·కోర్సు
15·	మహిళా డిగ్రీ కళాశాల, బాపట్ల·	బి·బి·ఎం· కోర్సు·
16·	ఎస్·ఎమ్·పి ఏ· డిగ్రీ కళాశాల, చెంకుపల్లి	బి·ఎస్‌సి·· (ఎం·పి·సి)
17·	బి ఎస్ ఎస్·బి· డిగ్రీ కళాశాల, తాడికొండ	బి·ఎస్‌సి·· (ఎం·పి·సి)

వరుస సంఖ్య	కళాశాల పేరు, కాశాలమున్న ప్రదేశాం	ప్రారంభించిన కొత్తకోర్సులు
18.	శ్రీ జి.సి. అండు వై.పి.ఎన్ డిగ్రీ కళాశాల, కనిగిరి.	బి.ఎస్సి. (ఎం.పి.సి., బి.జడ్.సి.)

ఈ విధంగా 18 అనుబంధ కళాశాలలకు కోర్సులు ప్రారభించడానికి అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది.

మడిపల్లివద్ద పి.డబ్ల్యు.ఎస్. పథకం

52—

*8298-(వి)- సర్వశ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు, (చెన్నూరు), ఎం. నర్సింహులు:- పంచాయితీ రాజ్‌శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వరంగల్ జిల్లా తొర్రూరు మండలం మడిపల్లి గ్రామంవద్దను, పాలకుర్తి మండలం వావిలాల గ్రామంవద్దనుగల రక్షిత మంచినీరు సరఫరా పథకాలు పనిచేయుచున్న విషయం వాస్తవమేనా:

(ఆ) అయినచో, సదరు గ్రామాలలోని హరిజనులకు మంచినీరు సరఫరా చేయని విషయం కూడా వాస్తవమేనా?

(ఇ) అయినచో, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమి?

పంచాయతీరాజ్‌శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):- (అ) అవునండి.

(ఆ) నిరంతరం అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడుతూ వున్నందువల్ల, భూగర్భజల మట్టంతగ్గిపోయింది. అయినప్పటికీ, అభ్యమవుతున్న పరిమాణం మేరకు నీటిని షెడ్యూలు కులాల వారికోసంతో సహా ఈ రెండుగ్రామాలకు అంటే తొర్రూరు మండలంలోని మడిపల్లి గ్రామానికి, పాలకుర్తి మండలంలోని వావిలాల గ్రామానికి, సరఫరా చేయడమవుతున్నది.

(ఇ) బోరుబావులను ఫ్లష్ చేసిన తర్వాత కూడా నీటిలభ్యత చాలా తక్కువగా వుంది. అందువల్ల, నీటి పరిస్థితిని మెరుగుపరిచే నిమిత్తం కొత్తనీటి వనరులను ఎంపిక చేయడమయింది. మడిపల్లిలో బోరుబావుల త్రవ్వకం పనిని పూర్తి చేయడమయింది. దీటికి అదనంగా, హరిజనులకు నీటి సరఫరా మెరుగు పరిచేందుకు, మడిపల్లి గ్రామంలోని షెడ్యూలు కులాల బస్తీలకు పైపులైన్లను పొడిగించే పనిని మంజూరు చేసి, షెడ్యూలు

కులాల అంశంలోని కనీస అవసరాల కార్యక్రమం క్రింద పూర్తి చేయబడుతుంది. వాపెలాల గ్రామంలోని హరిజనులకు సంబంధించి ప్రస్తుతమున్న రక్షిత నీటి సరఫరా పథకం ద్వారా వారికి మంచినీటిని సరఫరా చేయడమవుతున్నది ప్రస్తుతము నీటివనరులను పెంచడానికి వేలుగా 1992-93, అనావృష్టి సహాయకార్యక్రమం క్రింద అరువన్నరఅంగుళాల వ్యాసంగల మరో బోరు బావిని త్రవ్వడమయింది. హరిజన కాలనీకి, యావత్తు గ్రామానికీ కూడా 30·5·1993 తేదీన నీటిని విడుదల చేయడమయింది.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు.- అధ్యక్షా, ఇక్కడ సమస్య చాలా తీవ్రమైనది వాపెలాల గ్రామానికి సంబంధించి ఈ ప్రశ్న వేసిన తరువాత పథకం పూర్తి చేశారు తరువాత మడిపల్లి గ్రామానికి సంబంధించినంత వరకు మంత్రిగారు పూర్తి చేశామన్నది ఒప్పుడు సమాచారం సభను తప్పుత్రోవ పట్టించే సమాచారమని మనవిచేస్తున్నాను. తమరు ఈ రోజు ఎవ్వరయినా అధికారిని పంపించి తెలుసుకున్నట్లయితే అక్కడ పని పూర్తికాలేదన్నది తెలుస్తుంది ఇప్పటికి కూడా అక్కడి హరిజనులు రక్షిత మంచి నీటి సరఫరా పథకం నుంచి మంచి నీరు త్రాగడం లేదు వ్యవసాయ బావుల నుంచి నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు తెలుగుదేశానికి సంబంధించిన హరిజనులు కావడమే వారు చేసుకున్న పాపం అందుచేతనే వారికి మంచి నీరు దొరకడం లేదు ఇది తప్ప ఇంక ఏదయినా కారణం చూపిస్తారా అని అడుగుతున్నాను మంత్రిగారు పథకం పూర్తి అయిందని సమాధానం ఇచ్చారు పూర్తి కాలేదని ప్రజా ప్రతినిధిగా చెబుతున్నాను ఒక వేళ పూర్తి అయినట్లయితే నేను శాసన సభ్యత్వానికి రాజీనామా యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. మంత్రిగారు విచారణ చేయిస్తారా? ఈ విధంగా తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి హరిజనులను ఇబ్బంది పెట్టే పరిస్థితి ఎందుకు తీసుకువస్తున్నారో ఆలోచించాలి? ఈ రోజు ఎవ్వరయినా అధికారిని పంపించండి? లేకపోతే కలెక్టర్‌కు ఈ రోజు టెలిగ్రామ్ ఇచ్చి సాయంత్రానికి సమాచారం అప్పించి దీని సమాధానం ఇప్పించండి పూర్తి అయినట్లయితే నేను రాజీనామాకు సిద్ధంగా వున్నాను ఈ ప్రశ్నను ఉపసంహరించుకోడానికి కూడా సిద్ధంగా వున్నాను

శ్రీ డి కె సమరసింహారెడ్డి - అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు ప్రశ్నకు జవాబు మాకు అధికారులు అందించేదానిని బట్టి వుంటుంది ఇచ్చిన సమాధానం కూడా ఫీల్డ్ వెరిఫై చేసిన తరువాతనే చెప్పడం జరుగుతుందనే సంగతి గౌరవ సభ్యులకు బాగా తెలుసు ఇందులో తెలుగుదేశం శాసన సభ్యులు అని కానీ, తెలుగుదేశం హరిజనులు అని కానీ, లేకపోతే ఈ పార్టీ, ఆ పార్టీ అని కానీ మంచి నీరు అందించడంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించలేదు. అనవసరంగా గౌరవ సభ్యులు ఆ విషయంలో అపోహలు పెట్టుకోవద్దని నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ గ్రామంలో వున్న రాజకీయాలు, నియోజక వర్గంలో వున్న కొందరు పెద్ద మనుషుల ప్రమేయంతో లేనిపోని కక్షలు, కార్పణ్యాలు గ్రామంలో కలగడంతో ఈ స్కీమును పూర్తి చేయడంలో ఇబ్బందులు ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నా కూడా స్కీమును పూర్తి చేయడం జరిగింది ఒరిజినల్‌గా ఈ మడిపల్లి గ్రామనికి రక్షిత మంచినీటి సరఫరా పథకం మూడు సిస్టముల క్రింద ఒక్కొక్కటి 6 వేల లీటర్ల కెపాసిటీతో యివ్వడం జరుగుతోంది దీనిలో ఈ ఒరిజినల్ స్కీమ్ సోర్స్ ఫెయిల్యూర్ కావడంతో పంపుసెట్స్ డిఫంక్ట్ అయింది తదుపరి ఈ

డిఫంక్ట్ స్కీమును 80 శాతం జవహార్ రోజ్‌గార్ యోజన ఫండ్స్ ద్వారా Flush bore wells ను మరియు pumpsets ను రిపేరు చేయించి మరల దీనిని కమీషన్ చేయడం జరిగింది. కాని తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితుల వలన అక్కడ లెవల్స్ పద్ధతి ప్రకారంగా లేకపోవడం వల్ల ఆ ఎగ్జిస్టింగ్ సోర్స్ నుంచి మరల నీరు యివ్వడంలో, కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చిన మాట వాస్తవమే. ఎస్.సి. లొకాలిటీకి స్పెషల్ లైన్ ద్వారా నీరు సరఫరా చేస్తే, పంపింగ్ మెయిన్ గ్రామం గుండా పోతూ వుంటుంది. దానికి రంధ్రాలు ఏర్పాటు చేసి ఎవరంతకు వాళ్ళగా గ్రామంలోవున్న కక్షలు కార్పణ్యాలవలన జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో తప్పకుండా సభ్యులు వెలిబుచ్చిన ఆవేదనను దృష్టిలో వుంచుకుని వెళ్ళి, [illegible] లేకుండా జిల్లా కలెక్టరుకు ఈ విషయంలో తక్షణం చర్యలు [illegible] యివ్వడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను

గాలిమరల ద్వారా విద్యుదుత్పత్తి

53[illegible]

*9141- సర్వశ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి), సి. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్), ఎస్. రాఘవరెడ్డి, మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్), కె. బిక్షం (బూర్గంపహాడ్), జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట్):- విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయుములు తెలిపెదరా:

(అ) అనంతపురం జిల్లాలోని రామగిరి వద్ద గాలిమర ద్వారా విద్యుదుత్పాదన చేయు కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడానిక ఏదైనా ప్రతిపాదన కలదా,

[illegible] అయినచో, దాని అంచనా ఎంత; అచ్చట ఉత్పత్తి చేయబడు విద్యుచ్ఛక్తి [illegible]

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- (అ) అవునండి.

[illegible] జిల్లా రామగిరి ప్రాంతంలో, సుమారు 500 మెగావాట్ల [illegible] చేయడమయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మొదటిదశలో 7 ప్రయివేటు సంస్థలకు 178.50 మెగావాట్లను కేటాయించింది. రామగిరిలో ఏడాదికి ఒక్కొక్క మెగావాటు నుండి 20 లక్షల యూనిట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికాగలదని అంచనా, కాగా ఒక్కొక్క మెగావాటుకు: రూ. 3.50 కోట్ల మొత్తం ఖర్చవుతుందని అంచనా చేశారు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొదటి దశలో ఏడు ప్రయివేటు సంస్థలకు 178.50 మెగావాట్స్ నిర్మాణం చేసేందుకు ఇచ్చారు. ఆ ప్రయివేట్ సంస్థలు పని ప్రారంభించాయా, ప్రారంభించలేదా? అలాగే అనంతపురం జిల్లాలో రామగిరి ప్రాంతంలో 500 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అయ్యే అవకాశం వున్నదని అంచనా చేశారు.

ఎస్టిమేషన్ 1750 కోట్ల రూపాయలు కాగా కేంద్ర విద్యుత్ సంస్థ నుండి అనుమతి పొందారా? బడ్జెట్ ఈ డబ్బును ఖర్చు చేయించడానికి ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖర్చు ఈ 500 మెగావాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసేందుకు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? వివరాలు మంత్రిగారు తెలియజేయాలి· బొగ్గును ఎక్కడి నుంచి రాబట్టుకుంటారు?

శ్రీ ఎస్· చంద్రశేఖర్.— ఏడు ప్రయివేట్ సంస్థలో ఒకటి 1) బిలర్ నరల్డ్ కారియన్ పవర్ కార్పొరేషన్, 2) క్వీన్ మార్షల్, మద్రాస్, 3) రాయలసీమ ఆల్కలీస్, కర్నూల్, 4) శక్తి కాంక్రీట్ ఇండస్ట్రీస్, హైదరాబాద్, 5) మద్రాస్ సిమెంట్ 6) అంవతి కాట్ లిమిటెడ్, హైదరాబాద్, 7) ఎస్ ఇ పి సి మెకాన్ లిమిటెడ్, మద్రాస్, ఈ ఏడు ప్రయివేట్ సంస్థలు దీనికి 178·50 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేయడానికి ఇప్పుడు పర్మిషన్ ఇచ్చారు· ప్రారంభం చేస్తారు·

స్వల్పవ్యవధిప్రశ్న :

ఎ·పి·ఆ·ఇ·వి· సంస్థల పాఠశాలల్లో నియామకాలు మరియు బదిలీలు

54—ఎ

*9478— ఎస్— సర్వశ్రీ యస్· రాఘవ రెడ్డి, బి వెంకటేశ్వరరావు, వి· రామయ్య, డి· రాజగోపాల్:— ప్రాథమిక మరియు సెకండరీ విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

ఎ) సాంఘిక సంక్షేమ, నివాసిక విద్యా సంస్థలలో మాదిరిగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ నివాసిక విద్యా సంస్థల సంఘం పాఠశాలల్లో కూడా నియామకాలు, బదిలీల విషయంలో జోనల్ పద్ధతిని పాటిస్తున్నారా? లేనట్లయితే అందుకు కారణాలు ఏమిటి?

బి) పై సంఘాల పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులు పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యేందుకు, 5 సంవత్సరాల వయో సడలింపును అనుమతించని మాట నిజమేనా?

సి) ఈ విషయంలో కనీసం ఇప్పుడయినా అవసరమయిన ఉత్తరువులు జారీ చేసే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా?

డా॥ వి·వి రంగారావు:— అ) లేదండి, ఆంధ్రప్రదేశ్ నివాసిక విద్యాసంస్థల సంఘం స్వయం ప్రతిపత్తిగల సంస్థగా ఉంటున్నందువల్ల దీనికి జోనల్ పద్ధతిని అమలు చేయరాదని ఆ సంఘం గవర్నర్ల బోర్డు 15–10–84 తేదీన జరిగిన సమావేశంలో తీర్మానించింది· ఉన్నత విద్యా ప్రమాణాలు సాధించడానికి, పాలనా సౌలభ్యానికిగాను మొత్తం రాష్ట్రాన్ని ఒకే యూనిటుగా పరిగణించాలని భావించడమయింది·

(ఆ) వివిధ పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యే ఆ సంఘపు ఉద్యోగుల వయోపరిమితిని సడలించే అధికారం ఆ సంఘానికి లేదు. వయో పరిమితిని సడలించే విషయాన్ని పరీక్ష నిర్వహించే సంస్థ పరిశీలించవలసి ఉంటుంది.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

10.00 ఉ. శ్రీ ఎస్. రాఘవ రెడ్డి:- ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డర్ ఏదయితే ఉందో రాష్ట్రపతి ఇచ్చిన ఆదేశాల ప్రకారం జోన్స్ ఏర్పాటయినాయి. ఈ పాలక మండలి కూర్చుని ఆ జోన్స్‌ని తీసేసింది. రాష్ట్రపతి కంటే ఎక్కువ అధికారాలు ఈ మండలికి ఉంటాయని అనుకోవలసి వస్తోంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ శాఖ క్రింద ఉన్న రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో అమలు చేస్తున్నారు. వాటిలో అదెందుకు? దీనిలో ఇదెందుకు? ఈ ప్రశ్న అడిగితే సమాధానం పాలక వర్గం తీర్మానించిందని చెప్పారు. విద్య దెబ్బతింటుందని అన్నారు ఎట్లా దెబ్బతింటుందో నాకు అర్థం కాలేదు. నల్గొండ జిల్లాలో అప్పాయింట్ అయితే శ్రీకాకుళంలో వేస్తే బాగుంటుందా? లేకపోతే బాగుండదా? ప్రిన్సిపల్స్ స్థాయి కేడర్‌వారిని ఎక్కడికయినా త్రిప్పవచ్చు. కానీ మిగతా వారికి ఎందుకనేది ఒకటి. మరొకటి ఏమంటే 5 సంవత్సరాల వయో పరిమితి సడలింపు. టెస్ట్ పాస్ అయిన వారికి చెయ్యడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

డా॥ పి.వి. రంగారావు:- ఎ.పి. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ సొసైటీ మన రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు వారు ప్రారంభించిన ఈ పథకం రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు. 1984 వరకూ ఈ పాఠశాలలు అనేక రకాల సత్ఫలితాలు సాధించాయి. ఆ తరువాత కూడా ఉన్నతమైన ఫలితాలు సాధించాయి. జోనల్ సిస్టం వల్ల ఇతర ప్రభుత్వ సంస్థలలో జరుగుతున్న ఇబ్బందులను గుర్తించడం జరిగింది. ఉదాహరణకు శ్రీశైలం వద్ద పనిచేస్తున్న ఇంజనీర్స్‌ని జోనల్ సిస్టం వల్ల మిగతా ప్రాంతాలకు అవసరమైనచోట్ల పంపకపోవడంవల్ల ఒక సంవత్సరానికి 10,15 కోట్ల రూపాయలు ఉద్యోగాలు చెయ్యకపోయినా ఉంచి, ఇవ్వవలసి వస్తోంది. అట్లా కాకుండా రాష్ట్రం అంతటినీ ఒకే యూనిట్‌గా తీసుకుంటే తప్ప - ముఖ్యంగా మారుమూల ప్రాంతాలలో ప్రారంభించిన ఆవాస పాఠశాలల్లో విద్యా ప్రమాణాలు ఉండవు సరిగ్గా అనే ఉద్దేశంతో మా బి.సి. సోషల్ వెల్ఫేర్ పాఠశాలలు కానీ ఎస్.సి. వెల్ఫేర్ పాఠశాలలు కానీ, ఎస్.టి. వెల్ఫేర్ పాఠశాలల్లో కానీ ఈ విధమైన నిర్ణయం పాలక మండలి బోర్డు గవర్నర్స్ నిర్ణయించింది. రాష్ట్రమంతా ఒకే యూనిట్ చెయ్యాలని నిర్ణయించారు. దాని వల్ల చాలా చక్కటి ఫలితాలు సాధించుకోగలిగాము. దాదాపు 28 పాఠశాలల్లో 100 శాతం రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. గర్ల్స్ పాఠశాలలో 92 శాతం, జనరల్ స్కూల్స్‌లో 98 శాతం, బి.సి. స్టూడెంట్స్ గల హాస్టల్స్‌లో 98 శాతం, ఎస్.టి. విద్యార్థులు గల పాఠశాలో 50 శాతం రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. 100 శాతం రిజల్ట్స్ వచ్చిన 28 పాఠశాలలో ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుందని, వాటికి ఆ అర్హత ఉందనీ భావించి పాఠశాలకు రూ. 10 వేలు ప్రోత్సాహక బహుమతిని పాలక మండలి బోర్డు ఇస్తున్నది. ఈ విధంగా అనేక రకాలుగా అవసరాన్ని గుర్తించి మా జోనల్ సిస్టంవల్ల వచ్చే ఇబ్బందులకు గురి కారాదని ఇక్కడ ఆ పద్ధతి వర్తించకుండా నిర్ణయించాము. ఇది అటానమస్ బాడీస్ కనుక

పాలక మండలి నిర్ణయం ప్రకారం దానిని అమలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తారు. రాఘవ రెడ్డిగారు మరొక ప్రశ్న వేశారు. 5 సంవత్సరాల వయః పరిమితి ఎందుకు ఇవ్వరాదన్నారు. పోటీ పరీక్షలలో 5 సంవత్సరాల పరిమితినిచ్చే అధికారం మా పాలక మండలికి ఉండదు. పోటీ పరీక్షలను నిర్వహించే వారికి మాత్రమే ఉంటుంది. మా ఇష్టం అంటే 10 సంత్సరాలు కూడా ఇవ్వమ్చు. మా పరిధిలోకి రాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అడిగిన దానికి చెప్పలేదు. రాష్ట్రపతి ఆదేశాల కన్నా ఈ సంస్థ చేసిన అదేశాలెక్కువా? ఆవాస పాఠశాలలో 20 పాఠశాలలకు 100 శాతం రిజల్ట్స్ వచ్చాయన్నారు. అది వీరి గొప్పదనంగా చెప్పుకుంటే ఉపయోగం లేదు. 5వ తరగతిలో ఫస్ట్ వచ్చినవారికి కాంపిటీటివ్ పరీక్షపెట్టి తీసుకున్నారు. మిగతా చోట్ల చదువు వచ్చినా, రాకున్నా తీసుకున్నారు మెరిట్ స్టూడెంట్స్‌ని తీసుకున్నప్పుడు మంచిటేలెంట్ గలవారిని తీసుకున్నప్పుడు రిజల్ట్స్ ఎందుకు బాగారావు? తరువాత 5 సంవత్సరాల వయో:పరిమితిపై సడలింపు నిర్ణయం పోటీపరీక్షలు నిర్వహించేసంస్థలు తీసుకోవలసి ఉంటుందన్నారు గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాలకు ఉంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ నడపుతున్న రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలో ఉంది. కేవలం వీరికి మాత్రమే లేదు. అది గవర్నమెంట్ ఇచ్చేది తప్ప పాలక వర్గం ఇచ్చేది కాదు. కనుక ఇక్కడ కూడా వర్తించేట్లు చెయ్యాలి. అందుకని ఆ పనులు చేయడానికి మీకు అభ్యంతరం ఏమిటి అన్నది 10
ఒక ప్రశ్న రెండవది అసలు మీరు చెప్పిన దానిని బట్టి మిగతా వాటిలో అన్నిటిలో ఆ ఉ నష్టాన్ని చేయదలుచుకోలేదు అంటే అది జోనల్ సిస్టం తీసివేయండి. ప్రధానమంత్రిగారు పెట్టారన్నారు ఇప్పుడు ప్రధానమంత్రి మన రాష్ట్రం నుంచే అయ్యి అక్కడ కూర్చున్నారు పోలే అదయినా చేయించండి మిగతా అందరికీ జోనల్ సిస్టం ఉండి దీనికి ఒకదానికే లేదని చెప్పడం ఎంతవరకూ సమంజసం?

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- తెలంగాణా ఉద్యమం తరువాత పెద్దలు మీకు తెలుసు 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద ఈ జోనల్ సిస్టం ప్రారంభం చేశారు. అయితే ఇది ప్రభుత్వం స్టార్ట్ చేసిన సంస్థలకు ప్రభుత్వం అధీనంలో ఉన్న వాటికి వర్తిస్తుంది. కాని ఇది అకడమిక్ విద్యారంగానికి సంబంధించిన సంస్థ కనుక ఇందులో జోనల్ సిస్టంలో ఇంతకు ముందు వచ్చిన ప్రాబ్లమ్స్‌ గుర్తించి అలాంటి ఇబ్బందులు ఇక్కడ రాకుండా ఉండ డానికి 1984లో నిర్ణయం జరిగింది స్వయం ప్రతిప్తిగల సంస్థలకు వాటి పాలనా సౌలభ్యానికి ఏవిధమయిన చర్యలు అవసరమో వారు నిర్ణయం తీసుకుని వాటిని అమలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తుంది. వయో పరిమితి గురించి కూడా చెప్పారు. వయో పరిమితి సవరించే పని పెద్దలు వారికి తెలియదని కాదు కాని వారు నా సమాధానం సరిగా అవగాహన చేసుకోలేదని అనుకుంటున్నాను. వయో పరిమితి సవరించే అధికారం మా దగ్గర లేదు. పరీక్షలు కండక్టు చేసేది పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ అది వారే చేయాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ కాదు. కొన్ని టెస్టులు పాస్ అయితే వారికి పదవోన్నతి లభించే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ పదవోన్నతి కొరకయినా

ఈ వయో పరిమితి అన్న ప్రశ్న వెలితే మీరు పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ వారిని తీసుకువచ్చి ఇందులో పెడితే ఎలా?

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- అది సరికాదు. పోటీ పరీక్షలను నిర్వహించే వాళ్ళు వయో పరిమితిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి తీసుకుంటారు తప్ప విద్యాసంస్థలు వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు వయో పరిమితి సవరించే అవకాశంలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అసలు మీకు ప్రశ్న వేయడమే తప్పని తేలింది. ఈ మంత్రిగారికి ప్రశ్న వేయడం తప్పని మొన్న తేలింది. ఇవ్వాళా తేలింది. ఈసారి ఇక అలాటి పని చేయమని చెబుతున్నాను. వేసి కూడా ప్రయోజనం లేదు. మీరు కనీస కనీ వినీ దానిని గురించి ఆలోచించే స్థాయిలో కూడా లేరని అర్థం అయింది.

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- ఆర్గ్యుమెంట్ ఈజ్ నో సబ్‌స్టిట్యూట్ ఫర్ రెయిజింగ్ పాయింట్స్. అంత కంటే ఏం చెబుతాము. వారు పెద్ద వారు.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:- మన చక్కదనం బ్రహ్మాండంగా కనపడుతోంది. ఆరు వెలుగులా వెలుగుతోంది. మూడు కాయలు, ఆరు పూవులు అన్నట్లుగా ఉంది మీ శాఖ చక్కదనం. దాని క్రిందే కనపడుతోంది మీ సమర్థత వేరే చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

డాక్టర్ పి.వి. రంగారావు:- చాలా సంతోషం. నేను చాలా స్పష్టంగా సమాధానం ఇచ్చాను. నేను సభ్యులకు నా పరిధిలో ప్రభుత్వ అధికారులు ఇచ్చిన సమాచారం మేరకు సరియైన సమాధానం చక్కగా, చట్టబద్ధంగా సక్రమంగా ఇచ్చాను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి (జగిత్యాల):- గౌరవనీయ మంత్రివర్యులు 100 శాతం ఉత్తీర్ణత వచ్చిన పాఠశాలల గురించి చాలా విపులంగా జవాబు చెప్పారు. 28 పాఠశాలల్లో ఉత్తీర్ణత వచ్చింది అన్నారు. కాని కరీంనగర్ జిల్లాలో శాటిపల్లి బాలికల గురుకల పాఠశాల 1990 వరకూ 100 శాతం ఉత్తీర్ణత కాకుండా రాష్ట్రంలో కూడా ఒక ఉత్తమమయిన పాఠశాలగా పేరు తెచ్చుకుంది. ఈ రోజు అందులో సరయిన బోధనా పద్ధతి లేక ముఖ్యంగా ప్రధానోపాధ్యాయుడు లేక గత రెండు సంవత్సరాల నుంచీ ఆ పోస్టు వేకెంట్‌గా ఉండడం వల్ల స్టాండర్డ్స్ 60 శాతానికి కుదించబడింది. అంతేకాకుండా ఒక బాలిక అక్కడ తగు రక్షణ లేకపోవడంవల్ల అక్కడి ఉపాధ్యాయులు పెట్టిన ఇబ్బందులవల్ల బావిలో కూడా దూకడం జరిగింది ఈ విషయం సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. కాని ఇంతవరకూ అక్కడ ప్రధానోపాధ్యాయుని పోస్టు ఫిలప్ చేయడం జరగలేదు. దానితోబాటు ఇతర సబ్జెక్టులకు సంబంధించిన బోధనా సిబ్బంది నియామకం గురించి ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. దురదృష్టం ఏమంటే అక్కడ పోస్టు చేసిన వారెవరూ కూడా 6 నెలల్లో తిరిగి పంపిస్తున్నారు. దయ ఉంచి ఆ గురుకుల పాఠశాల గతంలో ఉన్న

స్టాండర్డ్‌ తీసుకు రావడానికి కొరకు బోధనా సిబ్బందిని, ప్రధానోపాధ్యాయుడిని వెంటనే నియమించడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను·

డాక్టర్‌ పి·వి· రంగారావు:– జీవన రెడ్డి గారు అనుభవజ్ఞులు· సంబంధిత అధికారులకు చెప్పారని చెప్పారు తప్ప న దృష్టికి ఇప్పటి వరకూ ఒక్కసారి కూడా తీసుకు రాలేదు· అనేక సార్లు వారు అనేక సందర్భాలలో కలవడం జరిగింది· అయినా చాలా సంతోషం· ఇప్పటికయినా నా దృష్టికి తెచ్చారు· ఈ 20, 30 రోజుల్లో నియామకాలు ప్రిన్సిపాల్‌తో సహా మేము చేస్తున్నాము· బాలిక బావిలో దూకింది అన్నారు· అది కూడా నాకు సమాచారంలేదు· వారు కూడా నాకు చెప్పలేదు· దానికి సంబంధించిన వివరాలు పంపిస్తే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను· మళ్ళీ ఆ పాఠశాలలో చక్కటి ఉత్తమమైన ఉత్తీర్ణతా శాతం వచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకుంటామని సభ్యులకు హామీ ఇస్తున్నాను·

సభాకార్యక్రమము·
వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం
మెదక్‌జిల్లాలో గంజాయి పెంపకం గురించి·

శ్రీ ఎ·మాధవరెడ్డి (భోన్గిర్):– జీరో అవర్‌ సర్‌·

మిస్టర్‌ స్పీకర్‌:– నేను జీరో అవర్‌ ఇవ్వలేదు· ఇవ్వాళ జీరో అవర్‌లేకుంటే ఏం పోయింది?

శ్రీ ఎ·మాధవరెడ్డి:– ఒకనాడు భోజనంలేకుంటే ఏంపోయింది అన్నట్లుగా ఉంది· అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఒకవైపు మద్యపాన నిషేధం అంటూ మహిళలు ఉద్యమాలు నడుపుతున్నారు· మరొకవైపు రాష్ట్రంలో కొన్ని వేల ఎకరాలలో గంజాయి పెంపకం చక్కగా కొనసాగుతోంది· మెదక్, నిజామాబాద్ జిల్లా, శ్రీకాకుళం, చిత్తూరు, కర్నూలు, ఖమ్మం జిల్లాల్లో వేలకొలది ఎకరాలలో గంజాయి మొక్కల పెంపకం జరుగుతోంది· ముఖ్యంగా ప్రభుత్వమే ఒప్పుకుంది· రూ· 209 కోట్ల విలువగల గంజాయి మొక్కలు స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగిందని ప్రభుత్వం కూడా ఒప్పుకుంది· ఇంతవరకూ 62,17,924 గంజాయి మొక్కలు, 77,11,000 గంజాయి నర్సరీని, 3,393 కె·జీ·ల గంజాయిని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు మొత్తం రూ· 900 కోట్ల విలువగల దానిని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ప్రభుత్వం చెప్పింది· రాష్ట్రంలో చూసినట్లయితే న్యూస్ పేపర్లు ఘోషిస్తున్నాయి· గంజాయి మొక్కలు పెంపకం వెనుక రాజకీయ నాయకులు అండదండ లున్నాయి· రాజకీయ నాయకులకు, శాసనసభ్యులకు సంబంధాలున్నాయని చాలా న్యూస్ పేపర్లలో వచ్చింది· చెప్పాలంటే రాజకీయనాయకులకు సంబంధం ఉండడంవల్లనే వారి మద్దతు ఉండడంవల్లనే గంజాయి పెంపకం రాష్ట్రంలో అరికట్టలేకపోతున్న మాట వాస్తవం· చాలా జిల్లాల్లో కొన్ని వేల ఎకరాల గంజాయి మొక్కలు వేస్తున్నారు· దానికి రాజకీయనాయకుల సహోర్బ ఉండడంవల్ల అరికట్టలేకపోతున్నారు· ఉదా: బోరంచ విలేజ్,

మానూరు మండలం, నారాయణ్‌ఖేడ్ నియోజక వర్గంలో మెదక్ జిల్లాలో చూసినట్లయితే అక్కడ 27.10.93, 28.10.93 నాడు ఎక్సయిజ్ అథారిటీలు రెయిడ్ కూడా చేశారు. సర్వే నెం. 23,24,29,48,54,4,16,227, 169/41లను ఎక్సయిజ్ అధికారులు రెయిడ్ చేశారు. వాళ్లకు సంబంధించిన కొన్ని సర్వే నెంబర్లను మాత్రం 16, 227 మాత్రం డిలీట్ చేశారు. కొంతమంది మీద మాత్రం కేసులు రిజిస్టరు చేశారు. స్థానిక శాసనసభ్యుడు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి గారికి సంబంధించిన భూములు కూడా ఆ సర్వే నంబర్స్‌లో వున్నాయి. ఆయనకు సంబంధించిన సర్వేనంబర్స్‌ను డిలీట్ చేసి. మిగతా సర్వేనంబర్స్‌కు సంబంధించి పట్టేదారుల మీద కేసులను బుక్ చేయడం జరిగింది. కమిషనర్, ఎక్సయిజ్ రిపోర్టు యివ్వవలసిందిగా యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చిన సందర్భంలో ఆర్.డి.వో. పంచనామా చేశారు. క్లియర్‌గా "The pattedar of S.No. 16 is recorded as Sangamma, who is the mother-in-law ......

Sri A. Dharma Rao:- The Hon'ble Member should give a notice to the Hon'ble Speaker. When he is making such wild allegations......

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకోవడం లేదు. అయిన ఆ పార్టీ ఎం.ఎల్.ఏ కాబట్టి యాక్షన్ తీసుకోవడం లేదు

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పగానే వింటే బాగుంటుంది. జీరో అవరులో ఒకరికి అవకాశం వున్నప్పుడు. నలుగురు లేచి నిలబడి మాట్లాడాలనుకోవడం మంచి పద్ధతి కాదు. The man who represents the matter should always say; he should defend, not all. రూల్ 281 క్రింద నోటీసు యిచ్చారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆర్‌డివో గారి పంచనామా రిపోర్టు గురించి చెబుతున్నాను సర్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పిందే సత్యం, అందరూ వినాలని మీరు అనుకుంటే ఎవరూ సమాధానం చెప్పలేరు. నేను చేప్పేది కూడా వినండి. రూల్ 281 క్రింద స్టేట్‌మెంట్ యివ్వడం కోసం అనుమతి కోరుతూ స్పీకర్‌కు నోటీసు యిచ్చారు. The other way is, did you give a notice to the concerned Minister? సభ్యులు యిక్కడ లేరు. మెంబర్‌కు కూడా నోటీసు యివ్వవలసి వుంటుంది. జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేశారు. ఆయన లేరు. వచ్చిన తరువాత సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ సబ్‌మిషన్. అధ్యక్షా, ఏగీ ఎలిగేషన్ అవుతే నోటీసు యివ్వవలసి వుంటుంది. మేము రూల్ నం. 281 క్రింద నోటీసు యిచ్చాము. వారికి యివ్వడానికి వారు లేరు. This allegation is not based on some vague allegation. It is on file a letter of the office of the R.D.O. Sangareddy -- file No. A4/5094/dated 20-7-....

Mr. Speaker:- My straight question to you is....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మాధవరెడ్డి గారిని మాట్లాడనివ్వండి. మేము మాట్లాడిన తరువాత తమరు రూలింగ్ యివ్వండి.

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీరు చదివిన దాన్నిగురించి అయన అబ్జెక్ట్ చేయడం లేదు. రిపోర్టు అందింది. సభ్యుడు లేడు. జీరోఅవర్‌లో ఒకరే మెన్షన్ చేయాలి. ఇద్దరు చెప్పే అవసరం లేదు. ఒకరు చదువుతారు, రెండవ వారు డిఫెండ్ చేస్తారు, మూడవ వారు ఆన్సర్ చేస్తారు. Is it zero hour now?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మెంబర్‌కు నోటీసు యివ్వాలని ఎక్కడా లేదు. to the Speaker and also to the Minister concerned. రాష్ట్రంలో ఈ విధంగా జరుగుతోంది. అధికారులు ఈ విధంగా చేశారని హౌస్ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది.

మిష్టర్ స్పీకర్:- తప్పకుండా సభ దృష్టికి తీసుకురండి. వద్దనలేదు. Notice should also be given to the concerned Minister.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- స్థానిక ఏం.ఎల్.ఏ యిన్‌వాల్వ్ అయ్యారు. ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకోకపోవడం వల్ల ప్రోత్సహిస్తున్నట్లుగా ప్రజలకు నమ్మకం కలుగుతోంది. స్థానిక యస్ ఐ చేశారనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకురావడం. మంత్రిగారి దృష్టిని ఆకర్షించడం మాఉద్దేశం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆకర్షించడం మంచిదే, నేను వద్దనలేదు. But it is under Rule 281.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- గంజాయికి సంబంధించి ముమ్మరంగా దాడులు చేసి పట్టుకోవడం జరిగిన తరువాత, ఎఫెక్టివ్‌గా యాక్షన్ తీసుకుంటున్నప్పుడు యిప్పుడు కాకుండా, ముందే ఈ సమాచారం యిచ్చివుంటే ప్రభుత్వం సంతోషించేది. ప్రభుత్వం సమర్థవంతంగా యాక్ట్ చేస్తూ, చాలా పెద్ద మొత్తంలో రికవరీ చేస్తూ ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

సమర్ధవంతంగా ఉన్నందుకు అభినందిస్తారని అనుకున్నాను. యాక్షన్ తీసుకోకముందు యిటువంటి సమాచారం యిస్తే సంతోషించే వారము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక్క మాట వినండి. రూల్ 281 కే సంబంధించి నాకు ఒక క్లారిఫికేషన్ కావాలి. "No allegation of a defamatory nature shall be made against any Member unless the Members gives notice to the Speaker and also to the Minister concerned." The word is there. My question to you is did you give notice to the Minister concerned? దానికి సమాధానం అడిగాను కానీ, ఎందుకు వేశారనేది కాదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు రూల్‌లో స్పీకర్‌తో బాటు మినిష్టర్‌కు కూడా నోటీస్ యివ్వాలని వుందని అన్నారు. మేము కాదనటం లేదు. ధర్మారావు గారు లేచి సమాధానం చెప్పారు. మేము యాక్షన్ తీసుకోక ముందు మా దృష్టికి తీసుకువస్తే సంతోషించే వాళ్ళం అని వారు అన్నారు. జాయింట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ వున్న మంత్రులలో ఒకరు యాక్షన్ తీసుకోకముందు మా దృష్టికి తీసుకురాకుండా యాక్షన్ తీసుకున్నతరువాత తీసుకువచ్చారు. అని డిస్కషన్‌లో ఎంటర్ అయినారు. He has entered into a discussion, The Hon'ble Minister who owns the joint responsibility has answered the allegation. Now the allegation is that you have not taken complete action. You have wilfully protected the Legislator who is raising ganza plantation. It is a shameful act. There are also allegations on the same MLA in a land acquisition in Singur Project about which a Committee was appointed and that Committee gave its report; that report also came and that Natarajan Committee has not been placed in the House. ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరాల కాలం గడిచినా నటరాజన్ కమిటీ రిపోర్టును యింతవరకు హౌస్‌లో పెట్టలేదు. కారణం అందులో స్పష్టంగా వుంది. ఆయనకు గోపాల్‌రెడ్డి అనే కొడుకు లేకపోయినా, గోపాల్‌రెడ్డి అనే వ్యక్తి పేరుతో ఏకౌంట్ ఓపెన్ చేసి ఫోర్జరీ చేసి డబ్బుడ్రా చేసినట్లుగా వుంది.

Mr. Speaker:- I have got the report also. మినిస్టరుగారు యిన్‌వాల్వ్ అవుతున్నారని అన్నారు. I will ask the concerned Minister to reply.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధనం చెబుతూ అభినందించవలసింది పోయి యాక్షన్ తీసుకోకముందు తెలపనెత్తకుండా యిప్పుడు ప్రస్తావించారని

అన్నారు· He has entered into the discussion. Therefore. we have every right to raise it. So, I request that in view of the discussion entered into by the Hon'ble Minister Sri Dharma Rao, I request you to allow the Hon'ble Member to complete it.

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, అనేక చోట్ల పోలీసులు దాడులు చేసి, పెద్దఎత్తున గంజాయి పట్టుకోవడం, కేసులు పెట్టడం, దాన్ని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది· చాలా సక్సెస్‌ఫుల్‌గా, ఎఫెక్టివ్‌గా యాక్షన్ జరుగుతోంది· అందువలన ఎఫెక్టివ్ యాక్షన్ తీసుకుంటున్న సమయంలో విచ్చలవిడిగా రాష్ట్రం అంతా దొరుకుతోందని అన్నప్పుడు, యాక్షన్ తీసుకోనప్పుడు చెబితే సంతోషించే వారం అని అన్నారు· So far as the specific matter relating to Medak District is concerned, I have no knowledge of it. Let the Member also be here and let the matter be raised, I have absolutely no objection. Let him come as per the rules. I have no objection. I am speaking about the general affair. He says that there are political leaders supporting this Ganja crop also. There has been political leaders' support or not very effective action is being taken. Recently a number of raids were made; many cases have been booked and rigorously pursued. If there is anything, we will take appropriate action. Let him come in proper procedure.

Mr. Speaker:- My basic point has not been answered so far, from you (Sri Madhava Reddy). I am asking him, did you give notice to the concerned Minister?

Minister for Excise and Prohibition (Sri G. Venkata Reddy):-- Under rule 281 he has to give notice to the concerned Minister. He has not given any notice. I will take necessary action if there is a necessity. I will take down what all has said in the Zero Hour.

Mr. Speaker:- Did you give notice to the Minister concerned. He has not given notice.

Sri G. Venkat Reddy:- The prerequisite under Rule 281 is to give notice to the Minister concerned. They have not given any notice. I will note down the points raised and take necessary action, if there is necessity.

Sri K. Vidyadhar Rao:- You have rightly asked the Member to mention Sir. Hon'ble Minister says, the Police and Excise Departments are taking steps. If effective steps have not been taken, the Member will be right to bring the facts to the notice of Minister, through you (Speaker). The Excise Minister says there was no notice. But when the Hon'ble Minister started talking, you have rightly asked the member.....

Mr. Speaker:- I have not given any Ruling. I was asking the question, if he has given the Notice.

Sri K. Vidyadhar Rao:- He has taken your permission.

Sri A. Dharma Rao:- Let him come with a Notice.

10.30 ఉ. శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- (శ్రీ కె. విద్యాధరరావు నుద్దేశించి) ఆయన ప్రశ్న వేసుకొంటున్నాడు, ఆయనే ఆన్సర్ ఇచ్చుకొంటున్నాడు. డిస్కస్ చేద్దామని నేను చెప్పలేదు. చేయవలసిన అవసరం లేదు. ప్రొసీజర్ ప్రకారం వస్తే, చెప్పవలసిన అవసరం ఉంటే చెప్పుతాము. అంతేగాని, ప్రొసీజర్ లేకుండా ఎప్పుడుపడితే అప్పుడే, ఏది పడితే అది మెన్షన్ చేస్తే ఎట్లాగండీ?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు జీరోఅవర్ బిజినెస్ జరుగుతున్నది. జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేయడం కాకుండా, జీరో అవర్‌లో మనకు ఉన్న రూల్స్‌లోని 281 క్రింద నోటీసు ఇచ్చి కూడ రేయిజ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. అయితే అధ్యక్షా, ఇఫ్ ది అలిగేషన్ ఈజ్ మేడ్ అగెనెస్ట్ ఎనీ మెంబర్, స్పీకరుకు నోటీసు ఇవ్వడం సంప్రదాయం. మినిస్టరుకు నోటీసు ఇచ్చి, తమరు అనుమతి ఇస్తే, ఆ ఇస్యూను రేయిజ్ చేయడం సంప్రదాయం. మన నిబంధనల్లో కూడ అలాగే ఉంది. If the allegation is against a Minister or Member of the House నార్మల్‌గా మనకున్న కన్వెన్షన్ ప్రకారం, సంబంధిత మెంబర్‌కు కూడ నోటీసు ఇచ్చి, వాళ్ళ కూడ తిరిగి....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు "నో" "నో" అన్నారు) ప్లీజ్ .... వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి) మీకు అంతా తెలుసు. తెలియని వాళ్ళ నేర్చుకొంటున్నాం.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మనకు ఉన్న సాంప్రదాయం ప్రకారంగా, ఒక మినిస్టర్ మీద గాని, హౌస్‌లోని మరొక మెంబరు మీద ఇంకొక సభ్యుడు అలిగేషన్స్ చేయాలనుకొన్నప్పుడు, వారికి కూడ నోటీసు ఇచ్చి, తిరిగి అతను సమాధానం చెప్పుకోవడానికి అవకాశం ఇచ్చి, మనం రేయిజ్ చేయడం సాంప్రదాయం అని మనం అనేక సందర్భాల్లో అంగీకరించాం. అయితే అధ్యక్షా, అనేక సందర్భాల్లో మాట్లాడుతున్నప్పుడు, స్పెసిఫిక్ అలిగేషన్స్ కాకుండా, వేగ్ అలిగేషన్స్ చేసే దానికి ప్రయత్నం చేసినపుడు కూడ సంబంధిత మినిస్టరుకు, స్పీకర్‌కు నోటీసులు ఇవ్వాలని మనం అనేక సందర్భాల్లో చెప్పాం. మీరు ఒకసారి రికార్డులు తిరిగేయండి.

I am quoting from Kaul & Shakder (page 781 para 2):

"Normally when a Member makes an allegation in the House against a Minister or a Member without giving notice thereof, provisions of the rules on the subject are invoked and the member is called to order. In many cases these allegations find a place in the proceedings and if they go unchallenged they might affect the honour and dignity of the member concerned. Therefore, where any such allegations have gone on record, the Minister or member against whom allegations have been made is allowed. If he so requests, to make a statement in the House clarifying the position either on the same day or later on and that brings the matter to an end." నా సబ్‌మిషన్ ఏమిటంటే అధ్యక్షా, జీరో అవర్‌లో జీరో అవర్ మెన్షన్ జరుగుతున్నప్పుడు 281ని మధ్యలో తీసుకొనివచ్చి, నోటీసులు ఇచ్చి చేయడం సముచితం కాదు. రెండవది, ప్రత్యేకంగా 281 క్రింద నోటీసు ఇచ్చి స్పీకర్‌గారి అనుమతి తీసుకొన్న తరువాత కూడ, When the allegation is against the Member of this house ఆయన ఉన్నప్పుడు ఆయనకు కూడ నోటీసు ఇచ్చి చేయడం సాంప్రదాయం. అలా కాకపోతే బిస్ స్పెడెడ్‌గా ఉండిపోతుంది. వాట్‌హౌజ్ బీన్ హాపెన్డ్ అన్నది నాలాంటి వాళ్లకు, ఇక్కడ ఉన్న వాళ్లకు, బహుశా మీకు కూడ తెలియకపోవచ్చు. అలిగేషన్స్ చేస్తున్న వారు, వారి అలిగేషన్‌లో ప్రైమా-ఫేసి కేసు ఉన్నదని వారి విచారణలో తెలుకొన్న తరువాత అలిగేషన్సు చేస్తున్న చాలా స్పష్టంగా నేరేట్ చేయడం జరిగింది. బహుశా వారు కూడ చెప్పవచ్చు "మేము అంతా ఎస్టాబ్లిష్ చేసుకొన్న తరువాతనే షీ హౌస్ గావ్ ఇంటు అలే రేజ థింగ్స్" అని చెప్పితే చెప్పవచ్చు. అది వేరే విషయం. అధ్యక్షా, నేను మంటున్నాను అంటే, సంబంధిత మెంబర్ మీద అలిగేషన్స్ చేస్తున్నప్పుడు, ఆయన కూడ ఉన్నప్పుడు, ఆయనకు కూడ నోటిసు ఇచ్చి చేయడం సముచితంగా ఉంటుంది. ఇప్పటికిప్పుడు చేస్తే తప్ప ఇది పరిష్కారం కానటువంటి సమస్య కానే కాదు. కనుక తమరు ఆలోచించి, మీరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె: ఎర్రన్నాయుడు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు,

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- మెన్షన్ పూర్తి కాకుండా, మెంబర్ వచ్చిన తరువాతే టేకప్ చేద్దామంటే ఎలా?

శ్రీ కె· రోశయ్య:- మెన్షన్ పూర్తి అయిన తరువాత రికార్డులోనికి వెళ్లిన తరువాత, ఇట్ విల్ బీ ఓన్ స్పెడెడ్· గౌ· సభాపతినుద్దేశించి తమరు·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- అయ్యా హోమ్ మినిష్టర్ గారే స్పష్టంగా చెప్పారు - యాక్షన్ తీసుకోమని చెప్పి ఉంటే సంతోషించే వాళ్లం· యాక్షన్ తీసుకొని అభినందించాలని ఎక్కడైనా మిస్ అయి ఉంటే, మినిస్టర్ దృష్టికి తీసుకొని వస్తే, యాక్షన్ తీసుకొంటామని చెప్పారు· దిస్ ఈజ్ నాట్ ఏన్ అలిగేషన్· ఇట్ ఈజ్ ఏ డాక్యుమెంట్ ఫ్యాక్టు· That is the document which has been issued by the R.D.L. దానిని బేస్ చేసుకొని మేము రెయిజ్ చేస్తున్నామే గాని, మేము ఏదో ఇమాజినరీగా, లేకపోతే పత్రిక వాళ్లు చెప్పింది గాని, ఇంకా ఎవరో చెప్పడం లేదు· There is a convincing statement given by the Village Officer. అధ్యక్షా, మీకు గుర్తు ఉందో లేదో మీరు సభ్యులు ఉన్నప్పుడు, సమరసింహారెడ్డి ఎటువంటి నోటీసు లేకుండా, చంద్రబాబు నాయుడు మీద, వేణుగోపాలచారి మీద అలిగేషన్స్ రెయిజ్ చేసినపుడు ది దెన్ ఛీఫ్ మినిస్టర్ ఆర్డర్డ్ ఫర్ ఏన్ ఎంక్వయిరీ· ఇక్కడ మేము కూడ వేగ్ అలిగేషన్స్ కాకుండా, డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఆధారంగా రెయిజ్ చేస్తుంటే, వైడూ యు టేక్ షెల్టర్? మీహోమ్ మినిస్టరు చెప్పినట్లుగా, మీరు సరైన యాక్షన్ తీసుకొంటే మేము అభినందిస్తాం వివరాలు మీ దృష్టికి తీసుకొనివస్తాం, మీరు సంపూర్ణంగా యాక్షన్ తీసుకొంటే మేము అభినందిస్తాం· లేకపోతే మీరు చేసిన తప్పును చూపిస్తాం· There has been an attempt by the Government to shield the M.L.A. This is not the first time. గతంలో కూడ కొందరు మినిస్టర్లు మీద, మెంబర్స్ మీద వచ్చిన రిపోర్టులను మీరు తొక్కిపెడుతున్నారు·

(ఈ దశలో శ్రీ కె· ఎర్రన్నాయు న్నాయుడు, శ్రీ ఏ· మధవరెడ్డి ఇతర తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు కూడ మాట్లాడటానికి ప్రయత్నిస్తుండగా·)··

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్‌లో నల్గురు లేచి మాట్లాడే పద్ధతి విడిచిపెట్టండి·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- సార్ ఇందాక మీరు అనుమతి ఇచ్చారు మెంబర్‌ను మెనషన్స్ పూర్తి చేయమని

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అనుమతి ఇవ్వలేదు ... నేను బేసిక్‌గా అడిగాను Did you give Notice to the Minister concerned? మీరు ఇవ్వలేదు. నేను మినిస్టర్‌ను అడగటం లేదు. హోమ్ మినిస్టరుగారు చెప్పరా. లేదా అన్నది సెకండరీ.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి) నేను చెప్పింది సరిగా వినే ఓపిక ఉంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు. మీరు ఓన్ స్పైడెడ్‌గా రాష్ట్ర మొత్తానికి సంబంధించి వెల్డ్ అలిగేషన్స్ చేశారు. గంజాయి చెట్లు పెంచే వారికి అనేక చోట్ల అధికార పార్టీ రాజకీయ నాయకుల మద్దతు ఉందని మాధవరెడ్డి చెప్పాడు. కాని వాస్తవానికి రాజకీయ పార్టీ నాయకుల మద్దతు లెక్క చేయకుండా, అధికార పార్టీ నాయకుల ఎటువంటి ప్రమేయం లేకుండా యాక్షన్ తీసుకొంటున్నాం. అందుచేతనే గతంలో ఎన్నడూ లేనంతగా కోట్లాది రూపాయల విలువచేసే గంజాయిని రెయిడ్ చేసి పట్టుకోవడం జరిగింది. అనేకమైన కఠినమైన కేసులను కూడ పెట్టడం జరుగుతున్నది. ఇంత పకడ్బందీగా గతంలో ఎన్నడూ జరగలేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో అసలే జరుగలేదు, అని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే, స్పెసిఫిక్‌గా మెదక్‌లో జరిగిన కేసు గురించి వారు ప్రస్తావించారు. దానికి సంబంధించిన సమాచారం నా దగ్గర లేదు. అంతేకాకుండా ఆ సభ్యుడు కూడ ఇప్పుడు ఇక్కడ లేడు. ఇది సమయం కాదు, సంర్భం కాదు, ప్రొసీజర్ కాదు. ప్రొసీజర్ ప్రకారం వస్తే, దానికి సంబంధించి చెప్పవలసి వస్తే మేము కూడ చెప్పుతాము.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు కొంత మంది మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించగా)

Mr. Speaker:- I am not allowing, unless you sit. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు:- పాయింట్ ఆఫ్ క్లారిఫికేషన్.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముందు నా క్లారిఫికేషను రావాలి. అది ఎవరూ చెప్పలేరు. 10
ఎందుకంటే మీరు నోటీసు సరిగా యివ్వలేదు. Mr. Vidyadhar asked me one ఓ.
thing, because it is an academic discussion it will become a precedent in future. వేణుగోపాలాచారి గారి మీద వ్యతిరేకంగా సమరసింహారెడ్డి గారు 281 నోటీసు యిచ్చినపుడు వేణుగోపాలాచారి గారు హౌస్‌లో వున్నారు. మెంబరుతో సమాధానం చెప్పనివ్వాలి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను ఈ హౌసలో మెంబర్ని. ఆరోజు రామచంద్రా రెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు జీరో అవర్లో ప్రస్తావన వచ్చినపుడు నా పేరు మీద ఎలిగేషను యివ్వకుండా డిస్కషన్ జరిగింది. అంతేకాదు ఎంక్వయిరీ కూడా జరిగింది.

Mr. Speaker:- Is it Zero Hour?

Sri N. Chandra Babu Naidu:- Yes, Sir - zero hour. జీరో అవర్ అని ఛాలెంజ్ చెస్తాను. మీరు చూడండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- (శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడును ఉద్దేశించి) అప్పుడు మీరు సభలో వున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అలా రూల్ లేదు It is an allegation against the Government. మీద్వారా ముఖ్య మంత్రిగారికి పంపిస్తున్నాను. మీరు ఈ విధంగా మెంబర్సును అన్యాయం చేస్తూ కొందరిని షీల్డు చేస్తున్నారు (గౌ. స్పీకరు గారికి కాగితం పంపించారు)

మిస్టరు స్పీకర్:- క్లారిఫికేషన్ జీరో అవర్లో అవసరం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, చాలాసేపు చర్చ జరుగుతోంది. ఇది 281 ను ఎటాక్ట్ చేసే సమస్యకాదు. కాంగ్రెసుపార్టీ మీద గాని, ముఖ్యమంత్రి గారి మీద గాని వచ్చిన అభియోగం కాదిది. గంజాయి క్రిమినల్సు పెంచుతారు. ఏ ప్రభుత్వమైనా వారిని శిక్షించాల్సిందే. కేవలం ఇక బాధ్యత గల్గిన అధికారి ఆర్.డి.ఓ.గారి రిపోర్టు గురించి మాట్లాడుతున్నాను. ఇది వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణ కాదు. ఆర్.డి.ఓ. రిపోర్టు ప్రభుత్వం వద్ద వుంది. అందులో 27,28 తేదీలలో రెయిడ్ జరిగితే మానూరు మండలం బూరంచా గ్రామంలో సర్వే నెం. 16లో పెంచారంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 281 గురించి జీరో అవర్లో చెప్పడం గురించి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I am not bothered, whether the Member is there or not. గంజాయి గురించి వచ్చినపుడు అది ప్రమాకరమైనది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రి గారు స్పందించి తగు చర్య తీసుకుంటామంటే సరిపోతుంది. గంజాయిగురించి శాసనసభలో ప్రస్తావనకు వస్తే దానిని డిఫెండ్ చేయడానికి రూల్సు చూస్తారేం? ఆ సర్వే నెం. 16లో ఎవరుంటే వారిపై చర్య తీసుకుంటే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోటీసు యివ్వకుండా అనుమతించమంటే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఎస్.పి.ఆర్.తో తొలగించబడదని, ఆర్.డి.ఓ. చెబుతున్నారు. ఆయన ఇన్స్పెక్టర్ చేసి కేసులు వున్నాయని చెబుతున్నారు. మనం డిఫెండు చేయడానికి శాసనసభను ఉపయోగించుకుంటే ఏం బాగుంటుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మెన్షన్ చేయడానికి బదులు యాక్షన్ తీసుకోమని వద్దు. Yoy have given notice under Rule 281. Shall I not consider it?

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- This has become the property of

మిస్టర్ స్పీకర్:— నోటీసు యివ్వకుండా అనుమతించమంటే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు·— ఎఫ్·ఐ·ఆర్·లో తొలగించబడదని, ఆర్·డి·ఓ· చెబుతున్నారు· ఆయన ఇన్‌స్పెక్ట్ చేసి కేసులు వున్నాయని చెబుతున్నారు· మనం డిఫెండు చేయడానికి శాసనసభను ఉపయోగించుకుంటే ఏం బాగుంటుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:— మెన్షన్ చేయడానికి బదులు యాక్షన్ తీసుకోమని వద్దు· Yoy have given notice under Rule 281. Shall I not consider it?

Sri Ch. Vidyasagar Rao:— This has become the property of the House. RDO has certified. I am not accusing any Member. సభ్యులు ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది·

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీరు తప్పుదారిన పోతున్నారు· జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేశారు· నోటీసు యిస్తే ఎంక్వైరీ చేసేవాడిని·

శ్రీ సిహెచ్· విద్యాసాగరరావు:— గంజాయి పెంపడం అనేది సబ్జెక్టు· ఆర్·డి·ఓ· గారు సర్టిఫై చేశారు· ప్రభుత్వం స్పందించి యాక్షను తీసుకుంటే సరిపోతుంది· వ్యక్తిగతంగా గాని, ప్రభుత్వం మీద గాని ఎలిగేషన్సు కాదు· ముఖ్యమంత్రి గారు చర్య తీసుకుంటే సరిపోతుంది· సర్వే నెం· 16లో గంజాయి వుందని ఆర్·డి·ఓ· రిపోర్టులో వుంది· దానికి భిన్నంగా మాట్లాడితే ఎలా?

శ్రీ కె· ఎర్రన్నాయుడు:— ఇది ప్రభుత్వం మీదగాని, మంత్రిగారి మీద గాని అభియోగం కాదు·

మిస్టర్ స్పీకర్:— మీరు 281 కింద నోటీసు యిచ్చారా చెప్పండి?

శ్రీ కె· ఎర్రన్నాయుడు:— చర్య తీసుకుంటే సరిపోతుంది· ఇది గవర్నమెంటుకి ఆర్·డి·ఓ· యిచ్చిన రిపోర్టు· చంద్రబాబునాయుడు గారు చెప్పినట్లు యాక్షను తీసుకుంటే సరిపోతుంది·

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి:— రోశయ్య గారు చెప్పినట్లు యిది ఎలిగేషను కాదు· యిది ఫ్యాక్టు· ఆర్·డి·ఓ· పంచనామా రిపోర్టు· ఇందాకా హోం మినిస్టరు గారు తమ గురించి చాలా గొప్పగా చెప్పారు· మీ ప్రభుత్వంలోనే గంజాయి మొక్కల పెంపకం జరుగుతోంది· రాజకీయనాయకుల అండదండలున్నాయని చాలా దినపత్రికలలో వచ్చింది·

గొప్పగా చెబుతున్నారు గాని, దానిని అరికట్టడానికి తగు చర్యలు తీసుకున్నట్లయితే పునరావృతం కాకుండా వుండే అవకాశం వుంది. దీనిలో వున్నది చదువుతాను. "It is the Report of the R.D.O. The RDO has recorded Pattedar of Survey No. 16 Sangamma is the mother-in-law of Sri P. Krishna Reddy, MLA. When the Pattedar died the land is said to be in exlusive possession and enjoyment of MLA. In view of the above"....

(interruption)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మాధవరెడ్డి గారూ రికార్డులోనికి పోదని అనాల్సివస్తుందిక మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎ ధర్మారావు - మాధవరెడ్డి గారికి, విద్యాధరరావు గారికి మెంబరు కావాలి. విద్యాసాగరరావు గారికి, ఎర్రన్నాయుడు గారికి రిపోర్టు కావాలి. మెంబరు అక్కరలేదు. There is contradiction between themselves. Therefore, it can't be enteretained.

శ్రీ ఎ మాధవరెడ్డి.- సి.ఎం. గారు స్పందించి యాక్షను తీసుకుంటామని చెప్పవచ్చు కదా? దొంగసారా సప్లై చేసినవాళ్లను, గంజాయి సప్లై చేసినవాళ్లను, గంజాయి సప్లై చేసేవాళ్లనూ యాక్షను లేకుండా వదలివేస్తే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పాను. దాని మీద సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- ఆర్.డి.ఓ. రిపోర్టులో వుంది. కృష్ణారెడ్డి గారికి సంబంధం వుందని క్లియర్‌గా వుంది. నాలుగైదు నెలల నుంచి యాక్షను ఎందుకు తీసుకోవడం లేదు. తెలుగుదేశం వారైతే రూలు, కాంగ్రెసు వారైతే ఒక రూలూనా? యిదివరకు చంద్రబాబునాయుడు గారు లేకుండా జీరో అవర్‌లో నోటీసు లేకుండా ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేశారు. ఈరోజు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుడైతే ఒక రకంగా చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారున్నారు. యాక్షను తీసుకుంటామని హామీ యివ్వమనండి.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- ఈ విషయం జీరో అవర్‌లో అనుమతించినట్లయితే నేను నోటీసు వేసుకున్నాను. లేదూ, 281 క్రింద అయితే దాని మీద మీరు రూలింగ్ యివ్వండి. చర్చ జరపండి. ఈ ఫ్యాక్టును రికార్డులోనికి పోవడానికి వీలు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దానిలో ఫ్యాక్ట్స్ ఏమి వున్నాయి?

(తెలుగుదేశం గౌ· సభ్యులు అభ్యంతరం తెలియజేశారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్షను తీసుకుంటామని అంటే యిక కూర్చోవాలి·

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ· మాధవ రెడ్డి:- ఎందుకు భయపడుతున్నారు? వాస్తవాలను బయటకు తెస్తే ఎందుకు భయపడతారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్లలో ఇంతకంటే ఏమీ చెప్పరు· యాక్షన్ తీసుకుంటా మంటున్నారు అయిపోయింది·

శ్రీ ఎ· మాధవ రెడ్డి:- హోంమినిష్టరు ధర్మారావుగారికి ధైర్యం వుంటే చెప్పమనండి·

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- వాళ్లకొక రూలు మాకొక రూలా? ఏమిటి సార్ ఇది·

(ఇంటరప్షన్స్)

వాళ్లు మామీద ఎంక్వయిరీ వేశారు సార్· జీరో అవర్లో వేశారు· ఎందుకువేశారు? ఇదే హౌస్‌లో ఎంక్వయిరీ వేశారు· ఎట్లా వేశారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ· ధర్మారావు:- నిన్న సాయంత్రం డిసిప్లిన్ అండ్ డెకోరం మీద సెమినార్ నడిపాము· ఇక మునం ఇంతకంటే బెటర్‌గా జరుపుకుంటాము అని అనుకోను· పిచ్చి కుదిరింది రోకలి తలకు చుట్టుమన్నట్లుగా అయింది· ఈ ముగ్గురు మెంబర్స్ వాళ్ల ఇష్టం వచ్చినట్లు, ఒక పద్ధతి లేదు, ఏమీ లేదు· ఈ రకంగా చెప్పడం పిచ్చి కుదిరింది గానీ రోకలి తలకు చుట్టుమన్నట్లుంది వాళ్ల ప్రవర్తన చూస్తుంటే·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- పిచ్చి వాళ్లకు పట్టింది·

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు ఇచ్చాను· మీరు మెన్షన్ చేసారు· ఈ విధంగా తెగేదాకా లాగితే లాభం లేదు·

10-50 ఓ శ్రీ కె· విద్యాధరరావు.- హోంమినిస్టర్ పిచ్చిపట్టింది అంటున్నారు పిచ్చిపట్టింది ఎవరికో పత్రికల ద్వారా చూస్తూనే ఉన్నాము· ఒక మంత్రికి సంబంధించిన విషయంపైన ఇంకొక మంత్రిలేచి సమాధానం చెప్పడం· ఆదుర్దాగా, ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆకర్షించడానికి చెప్పడంచూస్తే, ఎవరికి పిచ్చిపట్టిందో తెలుస్తూనే ఉంది·

(ఇంటరప్షన్)

Sri A. Dharma Rao.- I have already said ఇది డిసిప్లినా అడుగుతున్నాను· Number of Police Officers have supplemented the efforts and seized the property. అధ్యక్షా, ఇది గంజాయికి సంబంధించింది· పోలీసు యాక్టు చేసి అనేకచోట్ల ఇంపార్షియల్‌గా, ఎఫెక్టివ్‌గా, ఆనెస్ట్‌గా, సిన్సియర్‌గా యాక్ట్‌చేసి చాలా ప్రాపర్టీలు సీజ్ చేసి పెట్టారు· ఎక్సయిజ్ డిపార్టుమెంటుతో పాటు కేసులు పెట్టారు· మాధవరెడ్డిగారు ఫాల్స్ కంటెస్టు చేసినందున, ఫాల్స్ ఎలిగేషన్స్ రికార్డులోకి పోతే సభను తప్పుదారి పట్టించినట్లవుతుందని, ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించినట్లవుతుందని సమాధానం చెప్పవలసి వచ్చింది·

శ్రీ కె· విద్యాధరరావు:- మా ఆందోళన ఏమిటంటే అధ్యక్షా, 28, క్రింద ఇవ్వక పోతే మీరు తీసుకోరు·మాకొక రూలు వాళ్ళకొక రాలు· గతంలో జీరో అవర్లో చంద్రబాబు నాయుడు మీద ఎలిగేషన్స్ వస్తే ఎంక్వయిరీ వేశారు· మేము అభ్యంతర పెట్టలేదు· చర్య తీసుకోమన్నాము· ఈవేళ, మాట్లాడితే ముందు మీరు నోటీసు ఇవ్వమని అంటున్నారు· ఇచ్చాము· There was a small error that we have not communicated to the Minister. హోంమినిస్టరుగారు లేచి తీవ్రమయిన చర్య తీసుకుంటాము ఎక్కడయినా చర్య తీసుకోకపోతే చెప్పండి అని అన్నారు· మాధవరెడ్డి స్పష్టంగా రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాల్లో జరుగుతోంది, స్థానిక శాసనసభ్యుడు, నారాయణ ఖేడ్ ఎం· ఎల్· ఏ మీద చర్య తీసుకోవాలని చెప్పారు· ఆ ఎం· ఎల్· ఏ గురించిన ఆర్·డి·వో రిపోర్టు మీద చెప్పారు· ఇక్కడ కేవలం నోటిఢ్ అని చెబితే సరిపోదు· స్పీకర్‌గారిని మా రిస్క్‌కు రమ్మని చెబుతున్నాము· ఇదే ఎం·ఎల్·ఏ ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్‌కు సంబంధించి సింగూరు ప్రాజెక్టు విషయంలో అవకతవకలు చేశారని డా· చెన్నారెడ్డిగారి హయాంలోనూ, జనార్ధనరెడ్డిగారి హయాంలోనూ నటరాజన్ కమిటీతో ఎంక్వయిరీ చేయించామన్నారు తరువాత రిపోర్టు వచ్చింది అన్నారు· ఇంతవరకు రిపోర్టు టేబుల్ మీద పెట్టారా? ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులు చేస్తే, కాపాడడం, రక్షించడం అనే ఉద్దేశ్యంతో వాళ్ళమీద ఎటువంటి యాక్షన్ తీసుకోకపోతే, వీళ్ళమీద ఎటువంటి ఎలిగేషన్స్ వచ్చినా, లిక్కర్‌గానీ, ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్‌గానీ, గంజాయిగానీ ఏదివచ్చినా తప్పు దోవ పట్టించడానికి, మిస్‌లీడ్ చేయడంతో సభ్యులం ఆందోళనతో ఈ ఇష్యూ రైజ్ చేశాము· Is it a fact that the Natrajan Commission was appointed against the same M.L.A? మీరు రిపోర్టు ఇంతవరకు ప్లేస్ చేశారా? లేదు· గవర్నమెంటుకు వచ్చింది అని స్పష్టంగా చెప్పారు· ఇంతవరకు పెట్టలేదు· అదేవిధంగా గంజాయితో అతనికి స్పష్టంగా సంబంధం వుంది· ఎస్· ఐ తప్పుచేశారు అని స్పష్టంగా ఆర్·డి·వో· రిపోర్టులో వుంటే, ఏమి చర్య తీసుకుంటారు అంటే నోటిడీ అని చెబితే

సరిపోదు· హోంమినిస్టరుగారు రాష్ట్రంఅంతటాపట్టుకుంటున్నాము అని అంటున్నారు· మరి మెదక్ సంగతి ఏమిటి? ఆర్·డి·వో· రిపోర్టు ఉంది·

Mr. Speaker:- You have brought the matter to the notice of the Government. That is enough.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Is it not a fact that this Government has supressed the Natrajan Commission's Report?

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- మీ రిమార్కు బాగాలేదు సార్· మేము అందరికీ ఎడ్వయిజ్ చేస్తాము· వినేవాళ్ళు వుంటే చెబుతాము·

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావుగారూ, వినండి· మాధవరెడ్డిగారు యిచ్చారు· వాళ్ళ సమాధానం చెప్పడానికి నేను యాక్షన్ తీసుకుంటాను అని అన్నాను·

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- మీరు మాకు ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వాలి సార్·

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకుంటుంది అని అన్నప్పుడు అంతకంటే ఏమి చెప్పాలి?

శ్రీ పి· నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, కాన్‌స్టిట్యూషనల్ డెవలప్‌మెంటల్ కమిటీ వేస్తామని చెప్పారు· ఇది చాలా పర్మినెంట్ పాయింట్· నిన్న కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ సమావేశంలో మీరంతా డిస్కస్ చేశారని విని సంతోషించాను·

Mr. Speaker:- The Government will take action. ధర్మారావు గారు చెప్పారు· నేను నోట్ చేసుకున్నాను· చర్య తీసుకుంటాను అని చెప్పారు·

శ్రీ ఎం· మాధవరెడ్డి:- గవర్నమెంట్ ఎందుకు భయపడుతోంది యాక్షన్ తీసుకోడానికి

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను కూడా గవర్నమెంట్‌కు యాక్షన్ తీసుకోమని చెప్పడం జరిగింది· జీరో అవర్‌లో ఈ అలవాటు వద్దు· నేను వాళ్ళకు చెప్పడం జరిగింది· ఇంతకంటే మీ రెస్పాన్కు ఏమి రావాలి·

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- ఇదా క్లియర్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- మీరు ఎస్యూరెన్స్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చేది వుంటుందా? మంత్రిగారు నేను యాక్షన్ తీసుకుంటాను అని అన్నారు. ఇంతకంటే ఎస్యూరెన్స్ ఏముంది?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సభ్యుల మీద, ప్రభుత్వం మీద ఒక ప్రధానమయిన సమస్య మీ ముందుకు వచ్చింది. శాసనసభ స్పీకర్‌గా మీ రియాక్షన్ ఏమిటి? దీనిపై మీ స్పందన ఏమిటి సార్? నీట్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రాష్ట్రంలో వుంటే బాగుంటుంది గానీ ఇదేమిటి సార్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- 281 క్రిందకు రాదని చెబుతున్నాను. యాక్షన్ తీసుకోమని స్పెసిఫిక్ చేయడం కూడా జరిగింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక రిక్వెస్ట్ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను మీ రిక్వెస్ట్ చెప్పాను. ఇంతసేపు డిస్కషన్ అయిన తరువాత, గవర్నమెంట్ యాక్షన్ తీసుకుంటాను అన్న తరువాత కొంచెమయినా మీరు ఆలోచించాలి. మీకు జీరో అవర్లో ఇది మెన్షన్ చేయాలి, ఇది చేయవద్దుఅని అనలేదు. మేము చేసేది కరక్టు అంటే ఎవరూ చెప్పలేరు. ఈ విషయంపై నేను గవర్నమెంటుకు డైరెక్షన్ ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు ప్రిసిడెంటుకు పోకండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కన్విక్షన్ ఉంది సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు నోటీసు యివ్వండి. నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత చూస్తాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులవైపు చూస్తూ) మీరు నోటీసు ఇవ్వండి అన్నాను. అన్నపుడు ఇవ్వాలి. మీరు నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత.....

Sri. K. Vidyadhar Rao:- There are conventions.

Mr. Speaker:- Let me look into them.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- దీని మీద యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నారు.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నాక కూడా మీరు ఇంకా మాట్లాడితే ఏమి చేస్తాము? యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నాక కూడా... మీరు నోటీసు ఇస్తే, దీనిట్ మై మేటర్. నాయుడు, మీరు ఎంత పొరపాటు చేస్తున్నారంటే, 7 పార్టీల వారూ దీని మీద మాట్లాడేటట్లు చేస్తున్నారు. ఆయన యాక్షన్ తీసుకుంటామని చెప్పారు. the Excise Minister has already taken notice of it. But you want to raise the matter again .

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇదివరకే క్లియర్‌గా చెప్పాను. జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేసినట్లయితే నేను నోట్ చేసుకున్నాను. 281వ అధికరణ క్రింద విషయం రెయిజ్ చేయడానికి మీరు పర్మిషన్ ఇచ్చినట్లైతే నాకు నోటీసు రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 281 కొట్టి పారేశాను. మళ్లీ మీరు దాని మీదకే పోతున్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- జీరో అవర్‌లో రెయిజ్ చేశారు కాబట్టి నోట్ చేసుకున్నాను. దానిని పరిశీలన చేస్తాను అన్నమాట మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నారు. యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నప్పుడు ఏమి పోయింది? నేను మీకు ఇవ్వను. మీరు దయచేసి కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మామూలుగా జీరో అవర్ జీరో అవర్‌గా నడవడం లేదు. ఇప్పటికి ఎంత సేపు అయింది? 40 నిమిషాలు అయింది. జీరో అవర్ మెన్షన్ ఒక పార్టీ తరఫున ఒకరు ఒక విషయాన్ని గురించి చెయ్యాలి. అది మనం అందరమూ అంగీకరించిన పద్ధతి. కాని దీనిని ఒక జనరల్ డిబేట్ క్రింద కాసేపు, 281 క్రింద కాసేపు నడిపారు, ఇవి అన్నీ అయిపోయాయి. కాని ఒక్క విషయం స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. సభలో ఒక అంశాన్ని ప్రస్తావన చేశారు. సంబంధిత మంత్రిగారు నేను నోట్ చేసుకున్నాను, తగిన చర్య తీసుకుంటాను అని అన్నారు. వారు ఏమి చెప్పారో చూడడానికి మన అసెంబ్లీ రికార్డుల్లో ఉంటుంది, చూడవచ్చు. నేను నోట్ చేసుకుంటాను, ఒక ప్రధానమైన విషయాన్ని, దాని మీద యాక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నారు. కాబట్టి దానికి అంతసేపు అక్కరలేదు. దీనిని జీరో అవర్ మెన్షన్‌గా తీసుకుని, వారు నోట్ చేసుకున్నారు, తగిన చర్య తీసుకుంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్షన్ తీసుకుంటాను అన్నపదం అన్నారు కదా. దట్స్ ఆల్. ఆయన తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటారు.

(అంతరాయం)

ఏం యాక్షనో ఎట్లాచెబుతారు? మీరు చెప్పనిస్తారా? I am sorry then I will have to adjourn the House.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:-అధ్యక్షా, 'పరిశీలిస్తాము' అనేదానికి అర్థం ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటారు, ఎప్పుడు తీసుకుంటారు అంటే What is this! There is no end. సహజంగా అయితే, జీరో అవర్‌లో మేము నోట్ చేసుకున్నాము అంటె సరిపోతుంది. చెప్పనక్కరలేదు. కాని, విషయానికి ఉన్న ప్రాధాన్యత దృష్ట్యా నోట్ చేసుకుని, యాక్షన్ తీసుకుంటాము అన్న తరువాత, ఎప్పుడు యాక్షన్ తీసుకుంటారు అంటె ఎట్లా?

(అంతరాయం)

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- ఎంక్వైరీ చేయకుండా ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటామండి? ఎంక్వైరీ చేసినాక దానిపై తగిన చర్య తీసుకుంటాము. ఎప్పుడు తీసుకుంటారు అంటే ఎట్లాచెబుతాము? పరిశీలిస్తాము అంటె ఏమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను యాక్షన్ తీసుకుంటాను అని అన్నారు. అంతకన్నా ఎక్కువ ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అన్నాను. సాధారణ సమయంలో జీరో అవర్‌లో మెన్షన్ చేసి, నోటెడ్ అని, వారు నోట్ చేసుకున్నామని చెబితే సరిపోతుంది. ఇప్పుడు నోటీసు ఇచ్చారు ఆల్ రెడీ. నోటీసు ఇచ్చినప్పుడు దానికి కూడా నోట్ చేసుకున్నామని చెబుతారా? ఎందుకంటే, రోశయ్య గారికి ఈ విషయం తెలియక కాదు. ఆర్.డి.ఓ. గారి రిపోర్టు స్పష్టంగా చెబుతున్నది. ఇది రుజువైన విషయం. పంచనామా కాపీతో సహా ఉన్నది. నోటీసు ఇచ్చినాక నోట్ చేసుకున్నామంటే ఎట్లా జీరో అవర్‌లో అప్పటికప్పుడు రెయిజ్ చేస్తే మీకు తెలియదు కనుక మేము నోట్ చేస్తున్నాము అంటే సరిపోతుంది. ఆల్‌రెడీ నోటీసు ఇచ్చారు. నోటీస్ ఇచ్చినాక దానికి జవాబు చెప్పించవచ్చు కదా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, రాఘవరెడ్డి గారు నాలాగే సొంతం విన్నట్లులేరు. నోటీసు ఇచ్చిన దానిని మీరు ఖాతరు చేయద్దు. 281 క్రింద కన్సిడర్ చేయవద్దని యర్రన్నాయుడు గారు, విద్యాసాగరరావుగారూ అన్నారు. మీరు ఆ మాట విన్నట్లుగా లేదు. మీరు ఆ విషయం మరచిపోయి, మామూలుగా సరలా నోటీసు అంటున్నారు. మామూలుగా దీనిని జీరో అవర్ మెన్షన్‌గా ట్రీట్ చేయమన్నారు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులనుంచి అభ్యంతరం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అందరికీ పర్మిషన్ ఎందుకు ఇవ్వాలి? మీరు నలుగురు నిలుచున్నారు. మీరు లేచి నిలుచున్నాక పర్మిషన్ ఎందుకు?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అన్నాక పర్మిషన్ ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు నోటీస్ ఇస్తే, ఎలా చేస్తానో, లేదో అనేది మీరు ఒక్క నిముషం ఓపిక పట్టండి. నేను ఎవరికీ ఏ పర్మిషనూ ఇవ్వదలుచుకోలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. మీరు పదే పదే రూల్స్ గురించి, నోటీసు గురించి అంటున్నారు. మేము ఒకటి ప్రివిలేజ్ చేశాము. దానికి రోశయ్యగారు - వారు ఒక పద్ధతిలో అన్నారు. మంత్రిగారు జీరో అవర్‌గా భావించి నోట్ చేసుకున్నామని అంటున్నారు. నోటీస్ కూడా సెపరేట్ ఎలిగేషన్స్ మీద. ఇందులో కొన్ని డిఫికల్టీస్ వచ్చాయి, మన ప్రొసీజర్‌లో. ప్రొవిజన్ 320 క్రింద పవర్ టు రిమూవ్ డిఫికల్టీ అనేది మీకు తెలుసు. మీరు మీకు వచ్చిన ఇబ్బందులు అన్నీ మరచిపోండి. మీ రెసిడ్యుయరి పవర్స్‌ను ఉపయోగించండి.

The Speaker has discretionary powers. The rules says:
"If any difficulty arises in giving effect to the provisions of these rules, the Speaker may, by order, make such provision not consistent with the spirit of the rules, as appears to him necessary". ఇవి అన్నీ కంట్రాడిక్టరీ స్టేట్‌మెంటువల్ల వచ్చాయి. ఒక ప్రదేశంలో గంజాయి ఉత్పత్తి అవుతోంది అనే విషయాన్ని గురించి ఆర్.డి.ఓ. స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తే, దాని మీద శాసనసభలో ప్రభుత్వం స్పందించలేని పరిస్థితి ఉంటే, రాష్ట్ర శాసనసభలో మిగతా ప్రొసిడింగ్సు ప్రక్కన పెట్టి, దాని మీద స్పష్టమైన జవాబు ఇవ్వమనండి. దీని కంటే మించిన సమస్య ఉండదు. అర్ధగంట కాని, గంట కాని, సమయం ఇవ్వండి. గ్యాలరీలో ఆఫీసర్సు ఉన్నారు. Let them get the information and the Report of R.D.O. ఒక ఆర్.డి.ఓ. నిస్సహాయంగా ఇచ్చిన రిపోర్టు స్వయంగా శాసనసభ్యుని కొడుకే ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంటును తీసుకుని.... ఇవి ఈ

డిఫికల్టీస్ అన్నీ ఉన్నాయి కాబట్టి ఏ ప్రొవిజన్ ఏమిటి అని ఆలోచించకుండా మీరు ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వండి పత్రికావాళ్లకి, ఒక అరగంటలో రిపోర్టు తెప్పించమనండి. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన ఇస్యూ. రాష్ట్రంలో ఇంతకంటే మించిన ఇస్యూ లేదు. Let them answer. You may use your discretion. మీరు దీని మీద ఏమీ చెప్పకపోతే ఎట్లా? మీ రెసిడ్యుయరీ పవర్ కూడా ఉపయోగించుకోకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మన శాసనసభా నియమావళిలో ఏవయినా అడగదలచుకుంటే నోటీస్ ఇచ్చిన తరువాత 30 ఇస్తామని చెప్పడానికి వాక్కు ఉంది. అదే మాట తమరూ చెప్పండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు ఒక చిన్న టాకింగ్ ఇస్తే సరిపోతుంది. మేము మినిస్టర్‌గారికి ఇంకా సుదీర్ఘమయిన డీటైల్స్ ఇవ్వాలి జీరో అవర్ అని చెప్పి మేము ఇవ్వలేమన, ప్రసాదరెడ్డిగారి పేరు ఎత్తితే, అది ఎలిగేషన్ కాకపోయినప్పటికీ రోశయ్యగారు వెంటనేలేచి ఎలిగేషన్ అని అంటారనే ఉద్దేశ్యంతో It is a statement of fact. We are mentioning the R.D.O. Report అయినా షెల్టర్ కోసం 281 నోటీసు ఇచ్చాము. ఇంకా వివరాలు ఇవ్వాల్సిఉంది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్. రిపోర్టు, పోలీస్ ఆఫీసర్ దగ్గర రైడ్ చేసింది, డిటెక్ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్ రిపోర్టు ఇవన్నీ ఇవ్వాల్సి ఉంది కాబట్టి, మేము నోటీస్ ఇస్తాము. 304 క్రింద రేపు పోస్టు చేయండి. గతంలో ఎన్నో ప్రిసిడెంట్స్ ఉన్నాయి. అప్పుడు తమరే జీరో అవర్ మెన్షన్‌కి ఇస్తే నోటీస్ క్రింద ఇవ్వండి అలా చేస్తానని రూలింగ్ ఇచ్చిందికూడా ఉంది. తమరు రూలింగ్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఇచ్చిన తరువాత పరిశీలిస్తానని అన్నాను. దాని మీద మీకు నమ్మకం ఉంటే చూడండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు పట్టుదలకిపోవద్దు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు పట్టుదలకు పోవద్దు.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు - అధ్యక్షా, అసెంబ్లీ ప్రొసీజరి ప్రకారం నడపడానికి రిక్వెస్టు చేస్తున్నాము. మీ అధికారాలను ఉపయోగించి పోర్సు చేయడానికి ప్రయత్నించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అధికారాలను ఉపయోగించి దానిని పరిశీలించమన్నారు. I will look into the matter.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మీ అటెన్షన్ డ్రా చేయడానికి గంటన్నర పట్టింది. మీరు ప్రొటెక్షన్ ఇస్తే మాట్లాడతాను. కాన్స్టిట్యుయన్సీ డెవలప్మెంటల్ కమిటీస్ ఉన్నాయి. రు. 50 లక్షలు ప్రతీ అసెంబ్లీ సభ్యుడికి ఇచ్చి వారి ఛైర్మన్ షిప్ క్రింద నలుగురు మెంబర్స్ తో కమిటీ వేయమన్నారు. నియోజకవర్గ అభివృద్ధి కమిటీలని. మధ్యలో కోర్టుకి వెళ్ళారు. కోర్టు కేసులు విత్ డ్రా చేసుకుంటే చేస్తామన్నారు. ఎక్కువ మంది కేసులు వేయలేదు. ప్రతిపక్షంవారే ఎక్కువ ఉన్నారు. క్రితంసారి అసెంబ్లీ సెషన్స్ లో నా అపీల్ మీద ముఖ్యమంత్రిగారు రికార్డులోకి పోనివ్వమని చెప్పారు. ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా ప్రతిపక్షాలు, సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం ఇతర మిత్రులు ఒత్తిడి చేస్తున్నారని అప్పుడు నేను ఒప్పుకున్నాను. ఇద్దరు అసెంబ్లీ మెంబర్స్ ను వేసి తతిమ్మా వార్కి ఇన్ఛార్జ్ మినిస్టర్ వేయాలని చెప్పారు. As per the request of that side, we requested this side to withdraw those pending writs pending before the High Court. విత్ డ్రా చేసుకున్నారు 3 నెలలయింది. తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చేదేమంటే, నిన్న కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీ మీటింగ్ అయింది. పత్రికలలో చూశాము. మళ్ళీ సంవత్సరం రు. 50 లక్షలు ఇవ్వడానికి కాంగ్రెస్ మిత్రులు అడిగారని ముఖ్యమంత్రిగారు పాజిటివ్ గా స్పందించారని విన్నాము. నాకు తెలియదు రోశయ్యగారు ఇప్పుడే బయటకు వెళ్ళారు. ఈ బడ్జెట్ లో ప్రొవిజన్ ఉందా లేదా. ఎందుకంటే అది మాయాజాలంకదా? ఏదిఏమయినప్పటికీ పాజిటివ్ గా ఆయన స్పందించారు. ఆయనకు ధన్యవాదాలు ఈ వేసిన కమిటీలు పని చేస్తున్నాయా లేదా? అసలు కమిటీలు లేకుండా ఉన్నాయా? ఆల్రెడీ ఒకటిన్నర సంవత్సరం అయింది. క్రితం సారి ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ చేస్తాము, ఖర్చు పెట్టమన్నారు. ఒక సంవత్సరం అయింది. ప్రస్తుత పరిస్థితి ఏమంటే అనుభవాలు ఎక్కువయ్యాయి. దేవరకొండ నియోజకవర్గంలో కమిటీ వేశారు. The Committee passed some resolutions only with the acceptance of the Collector. శ్రీ. వో. రావాలి. They have passed some resolutions. ఫలానా చోట ఇళ్ళు

ఇవ్వాలనీ అది ఇదీ. ఈ ప్రభుత్వం స్పందించదని నాకు తెలుసు. కనీసం తమరయినా స్పందిస్తే నాకు సంతోషం. వేసిన రెజల్యూషన్‌ని స్టే వేయడానికి ఒక మంత్రికి అధికారం ఉంది. నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. అందరూ కలిసి కాంగ్రెస్ సభ్యులతోసహా they have passed some resolutions. The Minister incharge has stayed the proceedings. What right he has? ఇది కలెక్టివ్ డెసిషన్ అయితే చెప్పండి. లేకపోతే He must be sacked. This is too much. కమిటీలు వేశామన్నారు. మా నారాయణరావుగారు కోర్ట్‌కి వెళ్ళినా విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. కొత్త సంవత్సరంలో ఏదో చేస్తామన్నారు. This is the fate of us.

(అంతరాయం)

జానకిరామ్‌గారికి ఏదో బాధ కలిగినట్లుంది. దయచేసి నేను వారిని ఏమీ అనలేదు. ఏమి జరుగుతుందో నేను చెప్పేది వినండి. రేపు మీకూ ఇదే పరిస్థితి వస్తుంది. Why are they obstructing me? 21 మందిని కమిటీల్లో వేయలేదు. అపోజిషన్‌లో చంద్రబాబు నాయుడ్ని, అశోకగజపతిరాజును కమిటీల్లో వేయలేదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభను ఈ విధంగా చేస్తున్నారు. It is not an issue to be laughed away. You must understand.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సౌకర్యయొక్క. మెంబర్స్‌యొక్క అధికారాలు ప్రొటెక్ట్ చేయవలసిన బాధ్యత తమకు ఉంది. It is the property of the House. It is the decision of the House. ఈ మెంబర్స్ హక్కులు పరిరక్షించే బాధ్యత తమది. ప్రభుత్వం స్పందించవలసిన బాధ్యత ఉంది. ఒకవేళ స్పందించక పోతే స్పందించవలసిన అవసరం ఉంది. నేను ఎక్స్‌పెక్ట్ చేసేదేమంటే చాలా దీర్ఘకాలిక రాజకీయ అనుభవంకలిగిన ముఖ్యమంత్రిగారూ ఉన్నారు. వారు స్పందించి ఈ కమిటీలు వేస్తామని అన్న తరువాత, వేస్తారని అనుకొన్నాము. కమిటీలు వేయలేదు. వేసిన చోట స్టే చేసే పరిస్థితి ఉంటే Is this the democracy? Is this the why how they should function - ఎంటర్ సెషన్‌లో లాస్ట్ టైమ్ అడిగాను. మార్చ్ 31 అయిపోయింది. జీ.వో. ద్వారా ఖర్చుపెట్టడానికి అవకాశాలు ఉంటాయన్నప్పుడు, రోశయ్యగారు లేచి He has gone on record, but no modification has come down below. ఈ డబ్బును మార్చ్ 31కి కాకుండా ఓవర్‌ల్యాప్ అయినా 94-95 సం॥నికి ఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశం ఉండాలనిచెబితే రోశయ్యగారులేచి అటువంటి అవకాశం కలిగిద్దామని ల్యాప్స్ అవ్వకుండా చేద్దామని అన్నారు. ఇంతహామీలు ఇచ్చినతరువాత కమిటీల దిక్కు ఇలా ఉంటే. స్టే చేసే పరిస్థితులుంటే ఎలా? ఇప్పుడయినా రోశయ్యగారు వచ్చారు. ఇప్పుడే ఆయన హౌస్‌లోకి వచ్చారు. వేరికి బాధ లేదు, నాకు బాధ ఉంది.

ఆవేదనతో అడుగుతున్నాను. I never expected this from the Government. నేను చాలా ఆవేదనతో చెపుతున్నాను. చాలా మంది మెంబర్స్ వచ్చి మాట్లాడతాము అంటే మాట్లాడ మంటున్నాము. మా నియోజక వర్గంలో అట్లా ఉంది, ఇట్లా ఉంది అంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కమిటీలు వేయమని అడిగారు....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- జి.ఓ.లు జారీ చేసిన విధంగా కమిటీల డెసిషన్స్ ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి. 1994-95 లో ఓవర్‌లాప్ అయినా కూడా ఈ డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి అవకాశం ఇచ్చే అధికారం క్రిందకు పంపించాలి అది పంపించకుండా ఉంటే ఇది విలువ లేకుండా ఉంటుంది, మీరు సి.ఎల్.పి. లో మళ్లీ క్రొత్త సంవత్సరానికి ఏదో అంటున్నారు. రోశయ్యగారి దగ్గర డబ్బు ఉందా లేదా బడ్జటు పైన మాట్లాడినప్పుడు చెపుతాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- జీరో అవర్ మెన్షన్‌గా మేము చెప్పవలసినది ఏమిటి మీకు తెలుసు, ఇది జీరో అవర్ మెన్షన్‌గా ట్రీట్ చేయకుండా దీనిని మరొక ప్రిసిడెంటుగా దేవు దీనిని ఎవరూ ట్రీట్ చేయకూడదు, ఇది అందరికి ఆందోళన ఉంది, మాకు గౌరవం ఉన్న మాట ఇట్ ఈస్ ట్రూయిజమ్ ఎక్కడ్నైతే 19 కమిటీలు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి వాటిని పూర్తి చేస్తాము.

రెండవది అధ్యక్షా, ఈ కమిటీల నియామకం ఇన్ ఎ కపుల్ ఆఫ్ డేస్ లో పూర్తి చేస్తాము, ఈ రోజు కూడా మాట్లాడాము, ఎటువంటి ప్రాబ్లం లేదు. ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన దాంట్లో మీకు ఇంకా కమిటీలే కాన్స్టిట్యూట్ కాలేదు డబ్బు ఖర్చు కాని సందర్భం ఉంటుంది అటువంటి సందర్భంగా యిబ్బంది లేకుండా వాటిని నెక్స్ట్ ఇయర్ ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లుచేస్తాము దానికి ఇబ్బంది లేదు.

పత్రికలలో ఏవో చూశాము అన్నారు నాకు ఏమీ అర్థము కాలేదు, నేనూ పత్రికలలో చూడడం తప్ప....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సి.ఎల్.పి లో నేను కూడా ఉన్నాను కానీ నాకు ఎక్కడా వినిపించలేదు, కానీ పేపర్‌లో ఉంది. అలాంటివి అనేకసార్లు అనుకొంటున్నాము పత్రికలలో వచ్చే వార్తలన్నింటినీ, అది ఏదో గెజిట్‌లో నోటిఫికేషన్ క్రింద తీసుకొంటే ఇబ్బంది జరుగుతుంది అలాంటిది ఏమీ లేదు. 19 కమిటీలు వేస్తాం ఇన్ ఎ కపుల్ ఆఫ్ డేస్. నో ప్రాబ్లం.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రోశయ్య గారి సమాధానానికి నేను ధన్యవాదాలు చెపుతున్నాను, పత్రికలలో చెప్పిన దాని గురించి నేను అంత సీరియస్‌గా తీసుకోవడం లేదు. రాష్ట్ర ఎకానమి గురించి నాకు తెలుసు. ఎం.బి.చౌహాన్ గారు ఒక కమిటీ వేశారు. The Committee has taken certain decisions. The Minister has stayed it. Under what provision he has stayed? అది రద్దు చేయాలని అడుగుతున్నాను.

Sri K. Rosaiah:- I will have to look into it.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- కపుల్ ఆఫ్ డేస్ అంటే మంత్రి గారి డెఫినిషన్‌లో ఎన్ని రోజులు, తొందరలో వేయమని చెప్పి.....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ రోజు రాష్ట్ర మంతట కరెంటు కోత తోటీవాలా ఇబ్బంది పడుతోంది, ప్రత్యేకంగా నల్గొండ జిల్లాలో మంత్రి వర్గ నిర్ణయం ప్రకారం 15 గంటలు ఆదేశాలు ఇస్తే అక్కడ ఉన్నటువంటి ట్రాన్స్‌మిషన్ సిస్టమ్ వల్ల ఓవర్ లోడ్ అయి సబ్ స్టేషన్ ట్రాన్స్‌ఫారాలు ఓవర్‌లోడ్ కావడం వల్ల వస్తున్న ఇబ్బంది ఏమంటే విద్యుత్ సరఫరా నిలిపిన కొద్ది గంటలకే కరంటు రావడం పోవడం వల్ల, మళ్లీ వెంటనే పోవడం వల్ల రైతుల మోటార్లు పాడైపోతున్నాయి అదే విధంగా ఆ వచ్చిన నీరు పొలాలకు సరిపోవడం లేదు, ఆ పరిస్థితి వల్ల ఇప్పటికే వేలాది ఎకరాలు ఎండిపోయి రైతాంగం చాలా బాధ పడి పోతున్నది, దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చారు, ఒక నెల రోజులలో అంటే మార్చి 31 నల్గొండకు కోతవిధించవద్దు, రైతు భరించలేని పరిస్థితి వస్తోంది, ఈ ఓల్టేజీ ఫ్లక్చుయేషన్స్‌వల్ల మోటార్లు కాలిపోతున్నాయికాబట్టి దయచేసి విద్యుత్ సరఫరా సక్రమంగా అందించాలని కోరుతున్నాను. ఈ కరెంటు కోత ఇప్పటికే చాలా నష్టము జరిగింది. రైతుల కన్నీరు పెట్టే పరిస్థితి ఇక్కడ ఉంది. నేను అక్కడ సి.ఇ.ఎస్.ఇ. గార్లతో మాట్లాడాను, కాబట్టి దయచేసి ముఖ్య మంత్రి గారు వెంటనే అధికారులను ఆదేశించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. నర్సింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను నోట్ చేసుకొన్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ పవర్‌కి సంబంధించిన మంత్రి గారు లేరు, ఇదివరకు ముఖ్య మంత్రి గారు చెప్పారు రైతుల పంటలు ఎండిపోకుండా చూస్తామని, అందుకని ముఖ్యమంత్రి గార్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి):- అధ్యక్షా, నేను ఒక్క రాఘవ రెడ్డి గార్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చెప్పడం లేదు, నేను జీరో అవర్‌కి స్పందించి చెపుతున్నాను, 15 రోజుల నాడు కొన్ని టెక్నికల్ డిఫికల్టీస్ వల్ల పవర్‌లో కొన్ని అప్స్ అండ్ డౌన్స్ వచ్చి ఇబ్బంది కల్గించిన మాట వాస్తవం. ప్రస్తుతం దానిని రెక్టిఫై చేశాము. ప్రత్యేక శ్రద్ధ

వహించి అప్స్ అండ్ డౌన్స్ లేకుండా ప్రయత్నం చేశాము, పోయిన సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం ఇంకా మెరుగు చేస్తున్నాము. ఈ ఇస్యూ చేపట్టడం వల్ల మీ పేరులు రక్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:– రాష్ట్రములో అనేక లక్షల మంది గొర్రెల పెంపకం దార్లు ఉన్నారు, ముఖ్యంగా యాదవులు, చిన్న సన్న కారు రైతులు వీటిపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు, ఈ పశు సంతతి తగ్గిపోతున్నది, మీ సంగతి నాకు తెలియదు కానీ మాంసాహారుల సంఖ్య చాలా పెరిగిపోతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నా సంగతి మీకు తెలియదు కదా.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:– ఈ మధ్య చాలా మంది మారిపోతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు ఎన్ని చెప్పినా వెజిటేరియన్‌గా సూత్రప్రాయంగా అట్లాగే ఉన్నాను.

శ్రీ టి. రాజేశ్వరరావు:– ప్రధానమైన సమస్య ఈ లక్షలాది మంది గొర్రెల పెంపకం దార్లు ఎవరైతే ఉన్నారో వారికి ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. కనీసం రెవిన్యూ శాఖామంత్రి అయినా వుంటే బాగుండేది. ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే ప్రధానంగా గొర్రెల పెంపకం మీద ఎక్కువ భూములు లేవు. ప్రభుత్వ భూములన్నీ లేవు. ప్రభుత్వ భూములన్నీ హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఇవ్వడం జరిగింది. చెరువు కట్టల మీద, కాల్వల కట్టల మీద వున్న తుమ్మ చెట్లను నిర్దాక్షిణ్యంగా కొట్టివేస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు గొర్రెల పెంపకం సంఘాల వారికి యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు వాళ్ళ గొర్రెల పెంపకం దారులు ఈ సంఘాలను ఏర్పాటు చేసి లక్షలాది రూపాయలు కల్టేకు చేశారు. చాలా మంది పర్మిషను లేకుండా, గౌరవ సర్పంచ్, గ్రామాలలో వుండే ఇతర రెవిన్యూ అధికారులు కొద్ది మొత్తం తీసుకుని తుమ్మ చెట్లను నిర్దాక్షిణ్యంగా నరికివేస్తున్నారు. దానివల్ల గొర్రెల పెంపకం దారులు ఆందోళన పాలౌతున్నారు. ఇది తుమ్మకాయల సీజను. నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేసేదేమిటంటే సంబంధిత రెవిన్యూ అధికారులకు తుమ్మచెట్లను కొట్టివేయకూడదనే ఆదేశాలు, యిచ్చి, గొర్రెల పెంపకం దారులకు సరైన ప్రోత్సాహకరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:– రెవిన్యూ మంత్రిగానీ, లేక ఇతరులెవరైనాగానీ మంత్రిగారు నోట్ చేసుకున్నారు కదా? రైట్.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారికి సంబంధించింది. వారు శ్రద్ధ చూపాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మనకు 18 డిస్టలరీస్ వున్నాయి. అందులో చక్కెర పరిశ్రమలకు అనుబంధం కానివి 7 డిస్టలరీస్ వున్నాయి. వాటి పెట్టుబడి 25 కోట్ల రూపాయలువుంది. సుమారు వెయ్యి మంది పనివారు అందులో పని చేస్తున్నారు. వాళ్ళుగాక దీని మీద ఆధారపడి వున్న చిల్లర ఫ్యాక్టరీలు చాలా వున్నాయి. అందులో వందలాది మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. లక్షలాది రూపాయలు పెట్టుబడి వుంది. అయితే యివి ఇప్పుడు ప్రభుత్వ నూతన ఆర్థిక విధానంలో చిక్కుకున్నాయి. 1993 జూన్‌లో ప్రభుత్వం ప్రకటించిన నూతన ఆర్థిక విధానం ప్రకారం, మొలాసిస్, రుథ్మైల్ ఆల్కాహాలు వంటి వాటి ఉత్పత్తుల మీద కేంద్ర ప్రభుత్వం కంట్రోలు విధించింది. విదేశాలనుండి ఉత్పత్తి అయ్యే మొలాసిస్ ఉత్పత్తుల దిగుమతులపై ఏ రకమైన నిర్బంధాలూ లేకుండా పూర్తి స్వేచ్ఛ యిచ్చారు. 105 శాతం వుండే దిగుమతి శుంకాన్ని 10 శాతానికి తగ్గించారు. దీని ఫలితంగా యింతకు ముందు అంతకు ముందు మన దేశంలో టన్ను మొలాసిస్ ఖరీదు 144 రూపాయలు వుండేది. ఇప్పుడది 1800 నుంచి 2,500 రూపాయల వరకూ పెరిగింది. అయితే మొలాసిస్‌పై కంట్రోలును ఎత్తివేసిన తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1993 జూన్ నుంచి, అక్టోబరు 1 వరకూ సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీల నుండి 700 రూపాయలకు టన్ను చొప్పున మొలాసిస్‌ను కొని ఈ ఫ్యాక్టరీలకు యిచ్చారు. తరువాత ఆల్కాహాలునూ వాడారు. తరువాత సారా పై నిషేధం విధించడం వల్ల అక్టోబరు 1 నుంచి ఆల్కాహాలును బంద్ చేశారు. ఒకవైపు మొలాసిస్ సప్లయి చేయడం, ఆల్కాహాలును యివ్వడం కూడా బంద్ చేశారు. దీని ఫలితంగామొత్తం పరిశ్రమలు మూత పడి చాలా పరిశ్రమలకు నష్టాలు కలిగే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అంతేగాకుండా రాష్ట్ర నుండి ఎగుమతి చేయడానికి కొన్ని నిర్బంధాలు పెట్టారు. ఉదాహరణకు లీటరు మిథైల్ ఆల్కాహాలు మీద 10 రూపాయలు ఎగుమతి శుంకం విధించారు. అది వారిపై భారంగా వుంటున్నది. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ ఈ విషయమై చొరవ తీసుకుని వారి పై భారాన్ని తగ్గించాలి విదేశీ ఉత్పత్తుల మీద, దిగుమతుల మీద ఇదివరకటి ఆంక్షలు పునరుద్ధరించాలి. స్వేచ్ఛా మార్కెటుకు వదల కూడదు. దేశంలో మొలాసిస్‌పై కంట్రోలు పునః స్థాపించాలి. కంట్రోలు ఎత్తి వేయ కూడదు. అలాగే మిథైల్ ఆల్కాహాలు, రెక్టిఫైడ్ స్పిరిట్ మొదలగు యితర రసాయనాలను పరిశ్రమలు ఉపయోగించడం కోసం ప్రభుత్వం అవసరమైన సదుపాయాలు కల్పించాలి. బ్రెజిల్‌లో గత 15 సంవత్సరాలుగా మిథైల్ ఆల్కాహాలును మార్చి ఒక రసాయనిక విధానంతో పెట్రోలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. దానితో పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల ఖర్చు తగ్గుతున్నది. వాతావరణంలో దానివల్ల ఎటువంటి కాలుష్యం ఏర్పడదట. కనుక దీనిని కూడా ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకుని మార్పులు చేయువలసిన అవసరం వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుని వాళ్ల యిబ్బందులను గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వానికి వాళ్ళు రెప్రజెంటేషన్ యిచ్చారు. మీ ద్వారా ముఖ్య మంత్రిగారికి పంపిస్తున్నాను. వారు ఈ విషయంలో స్పందించి మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె· విజయ భాస్కర రెడ్డి:– ఆయన అడిగిన దానికి ఆవిషయం గూర్చి పూర్తిగా తెలియకుండా నేను చెప్పడం మంచిది కాదు· వెంకట రెడ్డిగారు ఈ మధ్యనే ఎక్సైజ్ మినిష్టరుగా చేశారు· ఆయన కొన్ని విషయాలు చెపుతారు·

శ్రీ యం· ఓంకార్:– ఆయనను కించపరచాలని కాదు నా ఉద్దేశ్యం·

శ్రీ కె· విజయ భాస్కర రెడ్డి:– అన్నీ నేను తెలుసుకుని చెపుతాను

శ్రీ ఎం· ఓంకార్:– ఇది వరకు డిస్టిలరీస్ యజమానులు రిప్రజెంటేషన్స్ యిచ్చారు· అది కాపీ మీకు పంపమన్నారు· గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు అబ్కారీమంత్రిగారిచేత రిప్లై చెప్పించండి· ఏమి యాక్షను తీసుకుంటారో·

శ్రీ కె· విజయ భాస్కర రెడ్డి:– ఈ విషయమై నాకు డీటేల్డ్‌గా నాకు తెలియదు· భారత ప్రభుత్వం రిలాక్స్ చేసిన తరువాత కొన్ని పరిస్థితులను సమీక్షిస్తూ ఒక సబ్‌కమిటీని ఈ ప్రాబ్లమ్స్ చూడడానికి వేయడంజరిగింది· అందులో ఎక్సైజ్ మినిష్టరు సభ్యులు· రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత క్షుణ్ణంగా చెపుతాను· ఆయనకు అవకాశం యిస్తే ఆయన చెపుతారు·

శ్రీ బి· వెంకటరెడ్డి:– అధ్యక్షా, మొలాసిస్ కంట్రోలు గూర్చి జీరో అవర్‌లో వచ్చింది· ఇది 1961లో, 1991లో ఈ మిథైల్ ఆల్కహాలు గురించి రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి· అయితే ఆల్ ఇండియా లెవల్‌లో వీటిని గురించి ఒక సబ్‌కమిటీ వేయడం జరిగింది· కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి దానికి అధ్యక్షులు· ఈ విషయాలను పరిశీలించిన అనంతరం దానికి సక్రమమైన న్యాయం చేస్తాం·

شری ابراہیم بن عبداللہ مسقطی :ــــ جناب اسپیکر صاحب اسوقت وزیر بلدیہ ہال میں موجود نہیں ہیں۔ البتہ چیف منسٹر صاحب موجود ہیں۔ آپ کے ذریعہ ان کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں کہ حیدرآباد کے اندر دونوں سٹی کے اندر تین اوور برج کا کام ایک ہی وقت شروع ہوا تھا۔ ایک صنعت نگر دوسرا مولا علی اور تیسرا اولڈ سٹی دبیر پورہ۔ صنعت نگر کا پل تیار ہوگیا۔ مولا علی کا پل تیار ہوگیا لیکن دبیر پورہ کا پل تیار نہیں ہوا۔ ۸ سال کا عرصہ ہوچکا ہے۔ یہ پل تلگو دیشم حکومت کے زمانے میں شروع ہوا تھا لیکن آج تک یہ پل تیار نہیں ہوا۔ ہم لوگ اس تعلق سے وزیر بلدیہ اور کمشنر بلدیہ کو توجہ دلاتے رہے لیکن ابھی تک کوئی توجہ نہیں دیگئی یہ پل آجتک مکمل تیار نہیں ہوا۔ یہ پل مکمل تیار نہیں ہونیکی وجہ سے اولڈ سٹی میں بس نہیں چلائی جارہی ہیں کیونکہ پل کا کام رکا ہوا ہے۔ وہاں پر سے بس جا نہیں سکتی اسلئے بس اس طرف سے نہیں چلائی جارہی ہیں۔ عوام کو کافی پریشانی ہورہی ہے۔ پل جس حالت میں ہے اسی حالت میں آجتک پڑا ہوا ہے۔ اس پل کی تکمیل کیلئے روپیہ نہیں دیا جارہا ہے۔ کبھی سمنٹ نہیں دیجارہی ہے کبھی لوہا سپلائی نہیں کیا جارہا ہے۔

آپ روڈ چوڑی کرنیکے لئے عوام کو فی گز ۱۷۰ روپیئے دے رہے ہیں جبکہ وہاں کی زمین کی قیمت دو ہزار ڈھائی ہزار روپیئے ہے۔

مسٹر اسپیکر:۔ آپ بیٹھ جائیے۔ آپ کو جواب چاہیئے۔

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی:۔ میری گزارش ہے کہ اولڈ سٹی میں کم از کم یہ پل تیار ہو جانا چاہیئے۔ یہ پل تقریباً ۸ سال سے تیار ہو رہا ہے لیکن آج تک اس پل کی تکمیل نہیں ہوئی ہے۔

Sri A. Dharma Rao:- Noted, Sir I will convey it to the concerned Minister.

شری ابراھیم بن عبداللہ مسقطی:۔ اولڈ سٹی میں ایک پل بھی تکمیل نہیں ہوا ہے۔ ہوم منسٹر صاحب ایک مرتبہ دبیرپورہ آئے تھے لیکن پل تک نہیں آسکے۔

Mr. Speaker:- Naturally he will look into the matter. Definitely he will enquire.

శ్రీ ఇబ్రాహిం-బిన్- అబ్దుల్లా మస్కతి:- శ్రీ ఆలపాటి ధర్మారావు వచ్చినప్పుడు అక్కడ నుంచి వెళ్లి పోయినారు. అవతలి దాకా రాలేదు. ఓవర్ బ్రిడ్జి వేస్తున్నట్లు కనబడుతుంది. ఆ దోవ పాడైపోయింది. రాను పోను దారి లేదు.

Sri A. Dharma Rao:- I will pass it on to the concerned Minister, Sir.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా! 21-3-91 నాడు అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ జనార్ధనరెడ్డిగారు పార్ట్‌టైము లెక్చరర్స్‌ను రిక్రూట్‌చేస్తామని ఎస్యూరెన్సు ఇచ్చినారు. దానికి సంబంధించిన జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం.278 తేదీ 30-7-91, జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం. 302 తేదీ 23-8-91, రెండు జి.ఓ.లు ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఇప్పటికి 3 సంవత్సరాలు అయినది. ఇంతవరకు అయినది. ఇంతవరకు రిక్రూటుమెంటు జరగలేదు. ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో ప్రైవేటు కళాశాలల్లో 2,300 లెక్చరర్సు పోష్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. 800 మంది పార్ట్‌టైమ్ లెక్చరర్సును, ఈ రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం రిక్రూటుమెంటు చేయకుండా ఉంటే వాళ్లు ఆమరణనిరాహార దీక్షకు సన్నద్ధులు అవుతున్నారు. 3 సంవత్సరాలు అయినది ప్రభుత్వం జిఓలు ఇస్తుంది ఇంప్లిమెంటు కావాలని కాబట్టి మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను చర్య తీసుకోమని, ప్రభుత్వం స్పదించాలి అని చాలా మంది మంత్రులు జిరో అవర్లో స్పందించి రిప్లై ఇచ్చినారు. ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారు స్పందించి ఏమైనా చెబుతారా అని మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను. It pertains to 800 teachers.

డా|| పి·వి· రంగారావు:- అధ్యక్షా! మీరు చెప్పినట్లు నోటుచేసుకొన్నాను·

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు జీరో అవర్‌లో నోటు చేసుకొన్నాము అన్న వాళ్లు సెషన్‌లోపల దానికి ఆన్సరు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది·· సమాధానం మీకు పంపించాలి ఇవి ఆదేశాలు·

శ్రీ జి· చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి):- అధ్యక్షా! ఈ శాసన సభ ఆవరణలో సభ్యుల గౌరవార్థం మీరు ప్రతి గేటు దగ్గర సంతకం కోసం ఒక రిజిష్టరు పెడుతున్నారు· నాకు తెలిసినంతవరకు పార్లమెంటులో ఒకటే రిజిష్టరు ఉంటుంది· ఏ నెంబరు నుంచి ఏ నెంబరు వరకు సభ్యులు పోవాలనేది అక్కడ రాసిపెట్టి ఉంటుంది· ఒక రిజిష్టరును పార్ట్సుగా డివైడ్ చేసి ఆ ప్రత్యేక గేటు నుంచి ఏ నెంబరు నుంచి ఏ నెంబరు వరకు పోతారో ఆ పేజిల వరకే ఆ గేటు దగ్గర ఉంటాయి· పార్లమెంటు ఆరోజు వాయిదా పడినప్పుడు రెండవ నిమిషం ఆ రిజిష్టర్లు అన్నీ తీసుకొని పోవడం జరుగుతుంది· ఏదైన పార్లమెంటు సభ్యుడు ఆ రోజు సంతకం పెట్టలేకపోయిన మళ్లీ అదే రోజు సభ్యుడు సంతకం పెట్టడానికి అవకాశం దొరకదు· దురదృష్టవశాత్తు ఇక్కడ ఒక శాసన సభ్యుడు ఆ రోజు అటెండు అయినా కాని ఒక వేపువున్న రిజిష్టర్లలో సంతకం పెట్టడం మరిచిపోయిన కాని ఒక రోజు ఏదైనా అవకాశం కల్పిస్తే బాగుంటుంది· కాబట్టి నేను విన్నంతవరకు ఈ బడ్జెటు సమావేశాలు మా మార్చిలో అయిపోయిన తరువాత ఏప్రియల్‌లో కూడా సభ్యుడు వచ్చి 10, 20 రోజులు శాసన సభకు రాకపోయినా నేను సభకు వచ్చాను కాని సంతకం పెట్టడం మరచి పోయాను అని దరఖాస్తు లెజిస్లేచర్ సెక్రటరీ గారికి పెట్టుకొంటాడు· 15 రోజులు సంతకం పెట్టడానికి అటెన్‌డెన్సు ఇవ్వడం ఎంతవరకు న్యాయం సరైనటువంటి సాంప్రదాయం కాదు·

Mr. Speaker:- There is no answer for it because it is left to the Member's character.. నేను వచ్చాను, నేను మరిచిపోయాను అనేదానికి సమాధానం ఉండదు· Every member should realise their responsibilities. వచ్చాను కనుకనే తీసుకొంటాము· రాలేదు అంటే రాను వెళ్లి పోతుంది· ఎట్లా అంటే వాళ్ల క్యారక్టరు మీద విడచిపెట్టండి· మీరు వచ్చేది అనేది మాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది·

శ్రీ ఎ· మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా! నా నియోజకవర్గం భువనగిరిలో 'కృషి' అనే ఐటిఐ ఉంది· 1990-92 బ్యాచిలో 26 మంది ట్రైనింగు పొందారు· వాళ్లను కోర్టు డైరెక్షన్ ప్రకారం ఎగ్జామినేషన్సు జరిగినాయి· 1992లో ఎగ్జామినేషన్సు జరిగితే 1993లో కోర్టు డైరక్షన్సు ప్రకారం రిజల్ట్సు వచ్చినాయి· ప్రొవిజినల్ సర్టిఫికట్సు ఇవ్వడంలేదు· విద్యార్థులు ఆత్మహత్య చేసుకొంటామని వాళ్లు చెబుతున్నారు· ప్రొవిజనల్ సర్టిఫికెట్సు ఇవ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించాలని నేను ఈ పిటీషన్ మీదగ్గరకు పంపుతున్నాను·

రూలు–304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకు వచ్చిన విషయము చెట్ల పెంపకం విషయంలో భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అటవీశాఖ వారు అమలు చేయకపోవటాన్ని గూర్చి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– రూలు 304

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్):– అధ్యక్షా! రాష్ట్రంలో అడవులను పెంచడానికి కొత్త మొక్కలను నాటడానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం 1990 జూన్‌లో సాధారణ మార్గదర్శక సూత్రాలను జారీ చేసింది. దాని పర్యవసానంగా అటవీశాఖ నుంచి కూడా జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం. 224 తేదీ 11–11–1993 నాడు జారీ చేయడం జరిగింది. షెడ్యూలు కులాల వారికి సంబంధించి స్థానికంగా అడవులను పెంచడానికి మొక్కలను నాటేందుకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. దానికి పర్యవసానంగా రాష్ట్రంలో 23 కేంద్రాలలో ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభించారు, 1,00,073 హెక్టార్లలో చెట్లను పెంచినట్లు స్టేటుమెంటులో ఉన్నది. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతూ ఉంది. కానీ మాకు స్పష్టంగా తెలిసింది ఏమిటంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క మార్గదర్శక సూత్రాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా ధిక్కరిస్తున్నదని నేను చెప్పకతప్పదు. ఎందుకంటే ఈ నాడు ఎక్కడైతే డివిజన్ను స్థాయిల్లో ఉన్న జిల్లా స్థాయిలో ఉన్న డి.ఎఫ్.ఓలు ఉన్నారో వాళ్ళు ఈ కార్యక్రమం మొత్తం ఆపుచేయడం జరిగింది. అడవులు పెంచడంలేదు. మొక్కలు నాటడంలేదు. బీద హరిజనబలహీనవర్గాలు వారు ఎవరైతే ఉన్నారో వాళ్ళకు అవకాశం కల్పించ కుండా మార్గదర్శక సూత్రాలను ఉల్లంఘించడం జరుగుతున్నది. వ్యవసాయ కార్మికులు పేద వాళ్ళు ఈ నాడు భూములు లేకుండా ఉన్నవారు అడవులు పెంచడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. చెట్లనాటడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఫలసాయం పొందడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాపాడడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాని దీనిని పాటించకుండా స్థానిక అధికారులు నేను
11.50 స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ నాడు కేంద్రప్రభుత్వం కూడా కోట్లాది రూపాయలు విడుదల
ఉ. చేస్తున్నారు. నేషనల్ ఫారెస్టు అభివృద్ధి గురించి, అడవుల పెంపకం గురించి, చెట్లు పెంచడం గురించి మీరు డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు చేయడం లేదు. అవినీతి జరుగుతున్నది, అడవులు సరిగా పెంచడం లేదు, చెట్లు పెంచడానికి అవకాశం కల్పించడం లేదు, చెట్లను నాటడానికి కూడా అవకాశం కలిగించడం లేదు. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వ మార్గదర్శక సూత్రాలను మీరు చిత్తశుద్ధితో అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. అడవులు పెంచడానికి, పేద వర్గాలు ఎవరైతే ఉన్నారో – ఎవరైతే వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారో, హరిజనులు ఉన్నారో, గిరిజనులు ఉన్నారో, బలహీన వర్గాలు ఉన్నారో వారికి చెట్టు పట్టాలు ఇవ్వవలసిన ఉంది. వారికి చెట్టు పట్టాలు ఇచ్చి చెట్లను పెంచడానికి అవకాశం కలిగించి దాని ఫలసాయం అనుభవించడానికి స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉందని మీద్వారా మంత్రి గారికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. నేను అధికారులను కూడా స్పష్టంగా కోరుతున్నాను. వారు జిల్లా స్థాయిలో పోయి అడవులు పెంచడానికి, చెట్లు నాటడానికి ఏవిధంగా కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నారో ఒక డిటెయిల్డు రిపోర్టు తయారుచేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అందించవలసిన అవసరం ఉందని, అది శాసనసభకు కూడా

అందించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా ముందుకు తీసుకొని పోవలసిన బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వంపైన ఉందని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అభివందనములు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, విపరీతంగా అడవులను ధ్వంసం చేయడం ఫలితంగా పర్యావరణంలో సమతుల్యం లోపించి తరచుగా అనావృష్టి ఏర్పడే పరిస్థితి మనం చూస్తున్నాము. ఇది చాలా ఆందోళనకరమైన విషయం. ఇప్పటికి చాలా పెద్దఎత్తున విధ్వంసం చేస్తున్నారు. వారిని నిజంగా సంఘ విద్రోహక శక్తులు అనాలి. కొంత మంది దొంగతనంగా, కొంతమంది అధికారులతో లాలూచీ అయి అడవులను చాలా పెద్దఎత్తున ధ్వంసం చేస్తున్నారు. శ్రీ విఠల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వ భూములలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చెట్టు పట్టాలు అనే హక్కు కల్పించి చొరవతో చేస్తే ఎంతో బాధ్యతతో ఆ రకంగా అడవులను పెంచడం జరిగింది. ఈ చెట్టుపైన నాకు హక్కు ఉంటుంది, పండ్లు వస్తే నాకు, ప్రభుత్వానికి వస్తాయి, కట్టెకు వస్తే దానిలో నాకు లాభం ఉంటుంది అనే దృష్టితో ఆ రకంగా అడవులను పెంచడం జరిగింది. దానితోబాటు అనాడు డిఆర్‌డిఏ వారు కూడా చెట్టు పెంచడానికి డబ్బులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆనాడు ఉన్నవి తప్ప తరువాత అధికారులు నేరుగా పెంచింది ఎక్కడా లేదు. ప్రజల భాగస్వామ్యం ఉంటేనే అవి పెరుగుతాయి. నా నియోజక వర్గంలో నరసింహాపురం అనే గ్రామం ఉంది. అది ఫారెస్టు భూమి. అలాగే ఏరుపాలెం మండలం అనేచోట్ల. అది తగాదా పడితే నేను ఒక రకంగా రాజీ కుదిర్చి చెట్టు పట్టాలు ఇవ్వడానికి చేస్తే చాలా పెద్ద మానులు అయినాయి, మంచి అడవి పెరిగింది. తీరా అది రద్దు చేసామని అన్నారు. రద్దు చేసామని అన్న తరువాత వారికి ఏమి చేయాలనే పరిస్థితులలో పడితే అది కొట్టి వేయవద్దు, నేను ఏదోరకంగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనివెళ్లి మీకు అందులో లాభం జరిగేట్లు చూస్తాను అని చెప్పడం జరిగింది. ఆ రకంగా ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వ భూములలో - ఏ భూమిలో ఏ మొక్క ఉపయోగ పడుతుందనే కార్యక్రమం ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు ఇప్పటికే చేబట్టారు. అందుకని కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని అటువంటి వేస్టు లాండ్సులో ప్రజలయొక్క భాగస్వామ్యం ఉండేట్లు చెట్టు పట్టాలు అనే రూపంతో మీరు అవకాశం కల్పిస్తే అడవులు పెరగడానికి ఉపయోగంగా ఉంటుంది. ఆ రకంగా ప్రజల భాగస్వామ్యం ఉంటుంది. ఇది నా చెట్టు, నేను పెంచుకోవాలి అనే పద్ధతి ఉంటుంది. ఆ రకమైన బాధ్యత కూడా ఏర్పడుతుంది. కనుక మా సూచనలను దృష్టిలో ఉంచుకొని మళ్లీ ఆ కార్యక్రమన్ని పునరుద్ధరింపజేసి ఈ వేస్టు లాండ్సులో అడవులు పెంచేట్లుగా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఈ చెట్లను ధ్వంసం చేసేవారిపైన కఠినమైన

చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి (సుజాతనగర్):- అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయ కార్మికులు, భూమి లేనటువంటి బడుగు వర్గాలు, ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు చెందినటువంటివారు ఈ భూములలో చెట్లు నాటి అందులో కొద్దోగొప్పో తాను తినడానికి కావలసిన పంటలు పెట్టుకొనడానికి, పర్యావరణ పరిరక్షణ కాపాడడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం 1990లో ఒక జి.ఓ. పంపించింది. అనేక పోరాటాలు చేస్తూ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు దగ్గరకు వెళ్లి దాని రిఫరెన్సుతో ఎన్నో నౌలభ్యాలు ఇమ్మని అంటే ఈ జి.ఓ. రాలేదని బుకాయింపు చర్యలతో కాలయాపన చేసింది ఈ ప్రభుత్వం. అప్పుడే 4 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. ఇప్పుడు మాకు ఇచ్చినటువంటి ఆన్సరులో మంత్రిగారు ఇంకా ఈ కార్యక్రమం 5 సంవత్సరాల వరకు కొనసాగుతుంది, ఆ కార్యక్రమాలు చేబట్టి 8 లక్షలమంది లబ్దిదారులకు మేలు చేకూరుస్తామని, కొన్ని కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తామని చెప్పడం అసలు ప్రజలను ఉద్ధరించే మాట అయితే కాదు. 1990లో కేంద్రం మీకు గైడ్ లైన్సు ఇస్తే వాటిని స్టేట్ గవర్నమెంటు ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి ఎందుకు వెనుకకు పోయింది? అనేకమైన భూమి లేనటువంటి నిరుపేదలు చెట్లు వేసుకొని పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం ఉంటామని హామీ ఇచ్చినా అటువంటి గైడ్‌లైన్సు లేవని, చెట్లు నాటడానికి వీలులేదని, ఆ చెట్లను మేము నరుకుతామని ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు అన్నారు. మా ఖమ్మం జిల్లా పరిస్థితులు చూసాను. రాష్ట్రం అంతటా ఎక్కడ చూసినా ఈ విషయం కనిపిస్తుంది. మంత్రి గారు ఇచ్చినటువంటి సమాధానంలో - మేము రానున్న 4, 5 సంవత్సరాలలో మరింతగా చేసి ఉద్ధరిస్తామని పేదలను ఓదార్చడానికి పూనుకొనడం గైడ్‌లైన్సును ఉల్లంఘించడమా, ఆచరించడమా అనేటువంటిది కాకుండా సెల్ఫ్ కాంట్రడిక్టరీ అన్సరుగా ఉందనే విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. గైడ్‌లైన్సులో చెట్టు పట్టాల గురించి స్పష్టంగా ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చింది. బోలెడు రూపాయలు ఇన్‌వాల్వుమెంటుచేసి మిమ్మలను అమలు చేయాలని అంటే, ఫారెస్టును పెంచి పెద్దదిచేసి పర్యావరణ పరిరక్షణకు అనుకూలించే పద్ధతులను అమలు చేయాలని అంటే ఇది కాదు, కూడదు అనే పద్ధతిలో చేసారు. చేస్తున్నటువంటి పోరాటాలను నీరుగార్చారు. అయ్యా, మా హక్కులను కాపాడండి, సానుభూతిగా చూడండని అంటే దీనిని ఉల్లంఘించడం అనేది క్షమించరానటువంటిది. ఇప్పటికైనా అసలు ఈ చెట్టు పట్టాల కార్యక్రమాన్ని ఎట్లాగ అమలు చేస్తారు? ఈ కోట్లాది రూపాయలు మేము ఖర్చు చేస్తాము అని చెప్పిన మాటను మీరు ఎట్లాగ సార్ధకం చేస్తారు? మీరు ఇచ్చే రూపాల్ ఫారెస్టుని డెవలప్‌చేసి అందులో పంటలు పండించుకొనడానికి

వారు కుతూహల పడుతూ ఉంటే దానిని నీరు కార్చే విధానం ఎందుకు అని నేను అడుగు తున్నాను. దానిని పరిష్కరించడంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధిని చూపవలసి ఉంది. మీరు లక్షా 73 వేల హెక్టార్లలో తలపెట్టే కార్యక్రమానికి అయినా ప్రజల అండదండలు కావాలి. ఆ ప్రాంతంలో నివశిస్తున్నటువంటి కోయలయొక్క, ప్రజలయొక్క అండదండలు లేకుండా, నిరుపేదలైన వ్యవసాయ కార్మికుల అండదండలు లేకుండా, భూమిలేనటువంటి పేదల అండదండలు లేకుండా ఈ కార్యక్రమాన్ని ఎట్లాగ చేయగలరు? ఈ లక్ష్యాన్ని ఎట్లాగ చేరగలుగుతారు అనే విషయం గురించి ఆలోచించండి. ఈ సమస్యను సానుభూతితో ఆలోచ ఆలోచించండి. రిజర్వు ఫారెస్టు విషయం కన్‌కరంటు లిస్టులో ఉంది. దానిని మేము ముట్టుకోము, కేంద్రం చెప్పాలని అంటారు మీరు. కేంద్రం చెబితే రాష్ట్రం ఈ విధంగా నీరు కార్చడం ఎందుకు? పోరాటాలను నీరు కార్చే ప్రయత్నం చేయడం ఎందుకు? అసలు మీరు ఏ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి ఆ విధంగా చేస్తున్నారనే విషయాన్ని అడుగుతున్నాను.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

మంత్రిగారు మంచివారే. పోర్టుఫోలియో కూడా క్రొత్తగా వచ్చినది. ఇందులో తిమింగళాలు ఉన్నాయి. ఇందులో రాక్షస బల్లులు ఉన్నాయి. ఎవరిని ఎవరు అంకుశం చేస్తున్నారో కాని మొత్తానికి ఈ చెట్టుపట్టా, కార్యక్రమాన్ని నీరు కార్చేస్తున్నారు. దయచేసి ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకునిపోయి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చినటువంటి గైడులైన్సు తూ.చ. తప్పకుండా అమలు చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి (రామన్నపేట) :- అధ్యక్షా! ఈ పారెస్టు సమస్య మీద సామజిక అడవులు పెంపకం కార్యక్రమం అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వము ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేపడుతున్నాయి. మనకు శబ్ద కాలుష్యము వలన, పరిశ్రమల కాలుష్యము వలన మానవ నివాసానికి అనారోగ్య కారణాలు ఏర్పడుతున్నప్పుడు కాలుష్యాన్ని తొలగించడానికి, వర్షపాతము పెంచడానికి, భూగర్భ జాలాలు పెంచడానికి సామాజిక అడవులు ప్రాధాన్యత చాలా ఉందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియవలసి ఉన్నది. దీనిలో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అనేక పోరాటాలు తరువాత - కేంద్ర ప్రభుత్వము ట్రీ పట్టాలు గురించి జారీ చేసినది. కానీ ఈ నాటికి రాష్ట్రములో ఆ కార్యక్రమము అమలు చేయడం లేదు. ఆ కార్యక్రమము కనుక అమలు చేసినట్లయితే చాలా మంది పేదవారు ట్రీ పట్టాల క్రింద చెట్లు పెంచుకుని ఆ చెట్లు వలన వచ్చినటువంటి ఫలవృక్షములవలన వచ్చినటువంటి పంటల వలన యిటు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది, యిటు పేదవారు వారి జీవనభృతి గడుపుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రకంగా చూసినట్లయితే ప్రభుత్వ

భూములు గురించి ప్రభుత్వానికి మా మా జిల్లాల నుంచి అనేక సూచనలు యివ్వడం జరిగింది. గీత పని వారు, ప్రభుత్వ భూములు ఒకొక్కరికి అయిదేసి యకరాలు యిచ్చినట్లయితే ట్రీ పట్టాలు యిచ్చినట్లయితే తాడిచెట్లు, ఈతచెట్లు పెంచుకుంటామని వారు చెబుతున్నారు. రోడ్డు వెంబడి ఉన్న రైతుల భూములలో ప్రభుత్వము ద్వారా ఫల వృక్షాలు పెట్టి, ఎంత దూరమైతే ఆ రైతుకు భూమి ఉన్నదో ఆ భూమిలో తనకే చెట్ల పట్టాలు యిచ్చినట్లయితే ఆ మొక్కలను పశువులు, మేకలు ఏమీ మేయకుండా తాను పోషించి చెట్ల ద్వారా వచ్చే ఫలసాయాన్ని, చెట్లను వృక్ష సంపదను కాపాడి ఫలసాయాన్ని అనుభవించే అవకాశం ఉన్నది. ఈ సూచన కూడా మేము ప్రభుత్వానికి సూచించడం జరిగింది అది ఈనాటికి అమలుచేయడం జరగడం లేదు. అనేక వందల కిలోమీటర్ల పొడుపు గల రోడ్ల వెంబడి సామాజిక అడవులు ద్వారా చెట్లు పెంచాలని సూచించాము. వరంగల్ జిల్లా మధ్య గల తొర్రూరు నుంచి వరిగండకు 74 కిలోమీటర్ల దూరము ఉన్నా ఆ రోడ్డు పొడుపునా ఒక మొక్క కూడా పెడ్డడం లేదు. నేషనల్ హై వే హైదరాబాదు నుంచి విజయవాడ 225 కిలోమీటర్ల దూరము గల రోడ్డు హైదరాబాదు నుంచి హనుమకొండ మీదుగా వరంగల్లు వరకు 180 కిలోమీటర్ల దూరము పొడుపు గల రోడ్డు, యిట్లాంటివన్నీ తీసుకుని సామాజిక అడువులు పెంచడానికి చాలా అవకాశాలున్నాయి. సామాజిక అడవుల విషయంలో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ఏమి చేస్తున్నారు అంటే దేశవాళీ మొక్కలు మరచిపోతున్నారు. ఏవేవో మొక్కలు తెచ్చి పెంచుతున్నారు. దేశవాళీ మొక్కలు అల్లనేరేడి, చింత, మామిడి మొక్కలు పెంచినట్లయితే ఆ మొక్కలు బాగా పెరుగుతాయి. ఈ మొక్కలు పెంచకుండా మల్బరీ, సుబాబుల్ అట్లాంటి మొక్కలు వేయడం వలన యివి తొందరగా పెరగడం లేదు. యిట్లాంటి మొక్కలు మేకలు తినిపోవడం వలన చెట్లు అయిదు సంవత్సరాలైనప్పటికి పెరగక పోవడం, ఖర్చు ఎక్కువ కావడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకుని యిట్లాంటి సామాజిక అడవులను పెంచాలని, గీత కార్మికులకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు ట్రీ పట్టాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. దేవరకొండ నుంచి రాచకొండ వరకు వేలాది యకరాలు ప్రభుత్వ భూములు ఉన్నవి. చింతలు, చిరుపాలు చెట్లు నరికి వేస్తున్నారు. వాటిని హైదరాబాదు వంటచెరుకుగా బండ్ల మీదను, లారీల మీదను దొంగతనంగా రవాణా చేస్తున్నారు. ఇట్లాంటి కార్యక్రమాలు అరికట్టాలని మేము అనేక సార్లు మేము ఆందోళన చేసాము. రోడ్డు వెంబడి చెట్లు పెంచడం లేదు. మేము ఏన్నో సూచనలు యిదివరలో చేయడం జరిగింది. ఒక్కటి కూడా అమలు జరగడం లేదు. ఈ విధంగా సామాజిక అడవులు పెంచడం వలన ఆరోగ్యము బాగు అవుతుంది. వర్షపాతము పెరుగుతుంది, భూగర్భ జల సంపద పెరుగుతుంది. కాలుష్యము అరికట్టడానికి వీలు అవుతుంది, పేదవారికి జీవన భృతి కలుగు తుంది అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వెంకటరావు (నూజివీడు):- అధ్యక్షా, ఈ సామాజిక అడవుల పెంపకం విషయంలో నేను మొదట నుంచి ఖచ్చితమైన ఒకే అభిప్రాయంతో ఉన్నాను. ఆ అభిప్రాయమే గతములో ఈ ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు కావాలని ప్రభుత్వాన్ని వేరుగా నడిపిస్తున్నది. ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వేరుగా నడుస్తున్నది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలకు అనుకూలంగా గ్రీన్ కవరేజ్ కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో రైతులను యిందులో చేర్చే కార్యక్రమము చేపట్టారు. వారికి యిచ్చే యకరము భూమో, అర యకరం భూమో యిచ్చి అందులో ప్రభుత్వానికి వాటా యివ్వాలనే విషయంలో వెంకటేశ్వరరావు గారు ప్రభుత్వానికి ప్రొఫిట్ కావాలనే దాంట్లో ఒప్పుకున్నట్లుగా కనపడుతున్నది. అర యకరమో, ఒక యకరమో భూమి ట్రీ పట్టాలు గురించి యిచ్చిన దాంట్లో ప్రభుత్వానికి కూడా వాటా కావాలనే విషయంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ (సి.పి.యం) వెంకటేశ్వరరావు గారు ఒప్పుకున్నట్లుగా వారి ఉపన్యాసములో అర్థము అయినది. 10 యకరాలు ఉన్న రైతులు విషయంలో ఏమీ లేదు. సున్నా ఏర్పడుతున్నది. ఒక ప్రక్కన గ్రీన్ కవరేజ్ అని చెబుతూ మరొక ప్రక్కన ప్రభుత్వము వాటా కావాలని అడగడం ఎంతవరకు న్యాయమో నాకు అర్థము కావడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇస్యూ చేసిన జి.ఒ.లో వాటా యివ్వమని ఎక్కడా అడగలేదు. ప్రభుత్వము తరపున అధికారులు నిజాలు చెప్పడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వములో శేషన్ గారు యఫ్.అండ్ ఆర్.డిపార్టుమెంటు సెక్రటరిగా ఉన్నప్పుడు జి.ఒ.లు ఇస్యూ చేసినారు. కన్సర్న్డ్ సెక్రటరీస్ జి.ఒ.లు ఇస్యూ చేసినారు. లోకల్ పీసియస్ ఏవైతే భూములలో పెరుగుతాయో ఆ షీసియస్ గ్రీన్ కవరేజ్‌కు పనికి వచ్చే దానికి ఏక్సెప్టు చేయండి. అది కేజీయునట్టా, మేంగోనా, యాక్లిప్టసా, అనే వివక్షణ మాకు లేదు. ఏవైతే గ్రీన్ కవరేజ్‌కు పనికి వస్తాయో ఆ మొక్కలను పెంచండి. తగాదాలు పెట్టకండి, మొక్కలు పెంచేటటువంటి వారి యిష్టము అని ఈ విధముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు జి.ఒ.లు ఇస్యూ వేయడం జరిగింది. నేను ఉద్యమం చేసినప్పుడు జి.ఒ. కాపీలు తీసి అందరికి పంచడం జరిగింది. నా దగ్గర జి.ఒ. కాపీలు అయిపోయినవి. యిప్పుడు జి.ఒ.లు కావాలంటే ఢిల్లీకి పోయి తీసుకుని రావాలి. ఆ కాపీలు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు దగ్గర ఉన్నవి. వారు కాపీలు బయటకు తీసుకుని రావడం లేదు. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు భయపడుతున్నారు. అమ్మా, యిది సెంటరుకు సంబంధించిన సబ్జక్టు అని, సెంటరు దీంట్లో గజము కూడా పోవడానికి వీలు లేదని చెప్పిందని, దీనిని సెంటరు కన్‌కరెన్సు లిస్టులో పెట్టిందని చెబుతున్నారు. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ కార్యక్రమాన్ని గ్రీన్ కవరేజ్ గురించి పెట్టినారు కాని భయపెట్టడానికి పెట్టలేదు, బెదరించడానికి పెట్టలేదు. ఒకే రాష్ట్రము బరువు మోస్తున్నాది, మిగతా రాష్ట్రాలు బరువు మోయడం లేదని - అందుకని కేంద్ర ప్రభుత్వము కన్‌కరెన్స లిస్టులో పెట్టడం జరిగింది. రాష్ట్రము యొక్క అధికారాలను హరించివేయాలని తీసుకోలేదు కేంద్ర

ప్రభుత్వము. The G.O. is with the Forest Department.... అది కాకుండా ఢిల్లీ పేరు చెప్పి, ఢిల్లీలో జరుగుతుంది మాకేమీ తెలియదు, మీరే చేసుకోండి; అని చెప్పడం ఎంతవరకు సబబు, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు మొక్కలను పెంచి, చెట్లను మెయినేటెయిన్ చేయడమే తప్ప - వారికి పరిపాలించే హక్కు లేదు. లక్షల కుటుంబాలకు సంబంధించిన భూములకు సంబంధించిన విషయం యిది. ప్రభుత్వము తప్పు చేస్తున్నది - ప్రభుత్వము తరపున నుంచి చెబుతున్నాను - ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు చెప్పినది చేస్తున్నాను. మైలవరం నియోజకవర్గములో చెట్లు నరికి వేశారు. కోనేరు రంగారావు నియోజకవర్గములోని చెట్లను నరికి వేశారు. వరల్డ్ బ్యాంకు చెట్లు పెంచమని డబ్బులు యిస్తూరా ఉంటే ఈ విధముగా చెట్లు నరికి వేయడం అనేది సరియైనది కాదని మనవి చేస్తూనాన్నను. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు సరిగా నిర్వహించడం లేదు. ఈ విధముగా చేయడం వలన అక్కలాది పేద కుటుంబాల వారికి అన్యాయం చేసినట్లవుతుంది. ఏ సెంటరు అడ్డము రావడం లేదు. స్వేచ్ఛగా చెట్లు పెంచమన్నది. చెట్లను నరికే విషయం ప్రభుత్వము సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి. చట్టాన్ని మార్చుకోండి. వాళ్ల హక్కులను రక్షించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వండి.

12:10 శ్రీ యం.బి. చౌహాన్:- నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి. నా పేరు
మ. లిస్టులో ఉంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- రిప్లయి తరువాత క్లారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చు....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎమ్.బి.చౌహాన్:- అధ్యక్షా....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నోటీసు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- స్పీకర్‌గారు చెప్పినట్లు చేస్తాను.

శ్రీ ఎమ్.బి.చౌహాన్:- నా పేరు కూడా ఉంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- 20, 30 పేర్లు ఉన్నాయి. అందరినీ మాట్లాడించమంటే బడ్జెట్ మీద మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉండదు, మీ ఇష్టం.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి:- మేజర్ అపోజిషన్ మాట్లాడకుండా పేర్లు మస్తుగా ఉన్నాయి అంటే ఎట్లాగండి? ఉన్న సాంప్రదాయాలకు, కన్వెక్షన్స్‌కు నీళ్లు వదులుతామంటె ఎట్లాగ?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- స్పీకర్ గారిని రమ్మనండి సార్....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అన్ని పార్టీల నుంచి మాట్లాడారు. విఠల్‌రెడ్డిగారు, యాదగిరిరెడ్డిగారు మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి:- మా పార్టీ వైపు నుంచి ఎవరూ మాట్లాడలేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఎవరో ఒకరు రెండు నిముషాలు మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి:- రెండు నిముషాలు ఏమిటి, అందరు మాట్లాడినట్లే మాట్లాడతారు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి (చేవెళ్ల):- ఈ రోజు సామాజిక వ్యవస్థను పట్టి పీడిస్తున్నటువంటి వాతావరణములో వస్తున్నటువంటి ప్రతికూలమైన మార్పులకు జాతీయ స్థాయిలో ఉన్నటువంటి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు యొక్క ప్రధాన లక్ష్యంగా వాతావరణం. ఇకలాజికల్ బాలెన్స్ కోసం ఈరోజు సామాజిక అడవుల పెంపకం ప్రాధాన్యతను కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు యొక్క ప్రధాన లక్ష్యంగా వాతావరణం, ఇకలాజికల్ బాలెన్స్ కోసం ఈరోజు సామాజిక అడవుల పెంపకం ప్రాధాన్యతను కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గుర్తించినటువంటి తరుణములో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో, ఒక మాటలో చెప్పాలంటే ఈరోజు మనము ఈ అయిదు సంవత్సరాల కాలములో జిల్లాల వారీగా రెయిన్‌ఫాల్ రికార్డు చూసినట్లయితే .65, .97 ఉంటే మొత్తం 17 జిల్లాలలో ఇకలాజికల్ బాలెన్స్ పోయి అటవీ సంపద రోజురోజుకు క్షీణిస్తూ ఉన్నందువల్ల ఈరోజు తీవ్రమైనటువంటి ప్రతికూల వాతావరణము రాష్ట్రములో ఉన్న పరిస్థితి ఉంది. ఈ సందర్భముగా జాతీయ ప్రభుత్వం 1990వ సంవత్సరముతో రాష్ట్రములో సామాజిక అడవుల పెంపకం కోసం ఒక జి.వో. ద్వారా నిర్దిష్టమైన గైడ్‌లైన్స్ ద్వారా ఖచ్చితమైనటువంటి ఆదేశాలు అందిస్తూ రు. 2.68 కోట్లు ఒకసారి, రు. 10 కోట్లు ఒకసారి, ఈ సంవత్సరం సుమారుగా రు. 100 కోట్లు ప్రపంచ బ్యాంకు అసిస్టెన్స్ ద్వారా రాష్ట్రములో సామాజిక అడవుల పెంపకం కోసం వనరులు కేటాయించిన విషయం ఈరోజు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రిపోర్టులో సమాచారం ప్రకారం తెలుస్తోంది.

ఈరోజు మనము చూసినట్లయితే ఒకవైపు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మన విధాన నిర్ణయాల క్రింద సామాజిక అడవుల పెంపకానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ, మరొక వైపు చట్టవిరుద్ధంగా అనేక ప్రాంతాలలో విచ్చలవిడిగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా అటవిక సంపదను కొట్టివేస్తున్నా పరిస్థితిని రాష్ట్రములో అనేక సందర్భాలలో చూసే పరిస్థితి ఉంది. ఒక మాటలో చెప్పాలంటే ఈరోజు రాష్ట్రములో సుమారుగా ఇకలాజికల్ బాలెన్స్ కోసం 33 శాతం అడవి సంపద ఉండవలసిన అవసరం ఉంటే 9 శాతం మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఉంది. 9 లక్షల హెక్టార్లలో వేకెంట్ లాండ్‌లో సామాజిక అడవుల పెంపకం కోసం నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూపొందిస్తే కేవలం అందించినటువంటి రు.100 కోట్లతో 1.73 లక్షల హెక్టార్లలో మాత్రమే ఈ చెట్లను పెంచడం కోసం, తద్వారా సుమారు 8 లక్షల మంది హరిజన, గిరిజన కుటుంబాల వారిని భాగస్వామ్యం చేయడం కోసం ఉద్దేశించిన పథకంగా గౌరవ మంత్రిగారు తెలియజేయడం జరిగింది ఈ సందర్భముగా మనము చూస్తున్నాము. 1990 జీ వోను కాని దానిని అమలుచేయడం కోసం స్థానికులకు భాగస్వాములను చేసి, రైతు కూలీలను భాగస్వాములను చేసి ఈ కార్యక్రమాన్ని సమర్థవంతముగా అమలుచేయడం కోసం ఇచ్చిన జీ.వోలో సమర్థవంతముగా అమలుచేయడం కోసం ఇచ్చిన జీ.ఓ.లో వనసంరక్షణ సమితులను ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు మంత్రిగారు. వనసంరక్షణ సమితుల విధులు ఏమిటి, ఏ ఏ జిల్లాలలో వన సంరక్షణ కార్యక్రమం చేపట్టారో స్పష్టముగా తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా నిన్న మొన్న పేపర్లు చూశాము. మరి రాష్ట్రములో ఉన్న గౌరవ మంత్రివర్యులు, వరంగల్లు జిల్లాలో ఉన్నటువంటి ఒక మంత్రిగారి ఇంటిలో అక్రమంగా కొట్టినటువంటి కలప దొరికిందని పత్రికలలో చూశాము. అదే విధంగా పోయిన సంవత్సరం కర్నూలు జిల్లాలో, రాయలసీమ ప్రాంతములో తెలుగుగంగ ప్రాజక్టునకు సంబంధించినటువంటి ఆరువేల లారీలను 12 రోజులు లోపు ఛీఫ్ కన్సర్వేటర్ కె.సి. రెడ్డి గారు ఆదేశాలు ఇచ్చి అక్రమంగా ఆరు వేల లారీలను తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాలకు భిన్నముగా ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలకు భిన్నముగా ఆరు వేల లారీలను, వారం రోజుల లోపల కొట్టివేసి రు. 10 కోట్లు విలువైనటువంటి కలపను కోటి రూపాయలకు ఇచ్చినటువంటి పరిస్థితి మరి రాష్ట్రములో ప్రధానంగా ముఖ్యమంత్రిగారి పైన, వారి బంధువులపైన ఆరోపణ రావడం జరిగిందని ఈ సందర్భముగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధముగా జాతీయ స్థాయిలో ఉన్నటువంటి జాతీయ అడవుల పెంపకానికి జాతీయ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలో ఉన్నటువంటి పెద్దలు జాతికి విరుద్ధముగా, ఇకలాజికల్ బాలెన్స్‌కు భిన్నముగా ప్రయత్నం చేస్తున్నటువంటి పరిస్థితిలో ఏవిధంగా జాతీయ స్థాయిలో సామాజిక అడవుల పెంపు కోసం రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వం ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటుందో ఖచ్చితమైనటువంటి సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈ సందర్భముగా నిన్న, మొన్న రంగారెడ్డి జిల్లాలో రిజర్వ్ ఫారెస్ట్‌గా ఉన్నటువంటి

దారూరు, వికారాబాదు, తాండూరు, ప్రాంతాలలో సుమారుగా 3 లక్షల సి.ఎఫ్.టి. కలపను రైల్వే అధికారులు, ఫారెస్టు అధికారులు కలిసి అక్రమంగా రవాణా చేసి అమ్ముకోవడం జరిగింది. ఈ విధంగా రోజురోజుకు ఉన్నటువంటి రిజర్వ్ ఫారెస్టును నిర్దిష్టమైన ఒక చట్టం ద్వారా ఖచ్చితముగా అమలుచేసి రిజర్వ్ ఫారెస్టును రక్షించి సామాజిక మనుగడకు, ఈరోజు మానవాళి మనుగడ ప్రమాదముగా ఉన్నటువంటి పరిసర ప్రాంతాలను రక్షించవలసిన ప్రభుత్వాలే ప్రేక్షక పాత్రలు నిర్వహిస్తూ ప్రభుత్వములో ఉన్నటువంటి మంత్రులు, ప్రభుత్వములో ఉన్నటువంటి నాయకులే ఈ కలపను అక్రమ రవాణా చేసుకున్న పరిస్థితి ఉందనేది, దీనిని ఏవిధంగా సమర్థవంతముగా జాతీయ స్థాయిలో ఉన్నటువంటి రు. 100 కోట్లు ఏవిధంగా సమర్థవంతముగా అమలుపరుస్తారు అనేది, ఇవన్నీ చూస్తూ ఉంటే మంత్రిగారు ఏవిధంగా జవాబు చెపుతారో చూద్దాము. ఈ సందర్భముగా గవర్నమెంటుకి నేను రెండు సూచనలు మాత్రము చేస్తాను. ఇక్కడ ఫారెస్టు ఏక్టు ఏదయితే ఉందో అది చాలా ఇనెఫిషియెంట్‌గా ఉంది. ఎవరైనా కలప అక్రమ రవాణా చేస్తూ ఉంటే ఫారెస్టు ఏక్టుకు టోటల్‌గా అమెండ్‌మెంట్స్ తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. అనేక సందర్భాలలో చెప్పాము. గతములో తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం హయాములో ఉన్నటువంటి ఫారెస్టు ఏక్టుకు అమెండుమెంటు తీసుకువచ్చి దానిని సమర్థవంతముగా ఏక్షన్ తీసుకొని మరి శిక్షించడం కోసం మేము ఒక విధానాన్ని రూపొందించి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు దానిని పంపడం జరిగింది. ఇంతవరకు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాలో పెండింగులో ఉంది. ఎఫెక్టివ్‌గా ఇంప్లిమెంటు చేయడం కోసం టోటల్‌గా ఫారెస్టు అక్టుకు అమెండ్‌మెంట్స్ చేయడం కోసం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుందో మంత్రిగారు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. అదీకాకుండా ఈ జిల్లాలవారీగా ఉన్నటువంటి అటవిక సిబ్బంది నిర్లక్ష్యంగా, అక్రమంగా కలప దొంగ రవాణా చేస్తూ చేతులు కలుపుతూ ఉంటే ఇంతవరకు ఎంతమందిని విచారణ జరిపించారు, ఎంతమంది సిబ్బందిపైన విచారణ జరిపించి శిక్షించారో మంత్రిగారు చెప్పాలి. ఈ 100 కోట్లు రాబోయే రోజులలో సామాజిక అడవుల పెంపకం కోసం 8 లక్షల కుటుంబాల వారిని ఏవిధంగా భాగస్వాములు చేస్తారో ఆ నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాన్ని మంత్రిగారు తెలియజేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.టి. చౌహాన్ (దేవరకొండ):- ఇప్పుడు చెట్ల పెంపకం గురించి మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ చెట్ల పెంపకం గురించి, చెట్ల పట్టాలు గురించి రాజీవ్ గాంధీ గారి ప్రభుత్వం గతములో జి.ఓ. ఇచ్చింది. ఆ జి.ఓ.లో సెంట్రల్ ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు వారు మన రాష్ట్రములో ఫారెస్టు ఆఫీసర్స్, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి దాని ప్రకారం ఫారెస్టు పట్టాల ఆ జి.ఓ.ను వీరు చెత్తబుట్టలో వేసి దానికి నెగిటివ్‌గా సర్క్యులర్స్ జారీచేసి ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ఉన్న ఫారెస్టును అక్రమంగా అమ్ముకున్నారు.

కాని ఎటువంటి చెట్లు వీరెప్పుడు పెంచుతారు అంటే వీరు ఎండా కాలములో మొక్కలు పెంచుతారు. కోట్ల డబ్బులు దీనికి ఖర్చు పెడతారు. ఫారెస్టు వారు పెట్టిన చెట్టు ఒక్కటి బ్రతకదు. ఎక్కడో ఒకటి బ్రతికితే అదృష్టవశాత్తు సర్కారు తుమ్మ అంటారు. అది పెరిగితే దాని కమ్మలు చెరిగి వీరు రంగు పూసుకొని మేము పెంచామంటారు. ప్రకృతిసిద్ధముగా పెరిగినటువంటి దానికి. ఆ రకంగా కోట్ల డబ్బులు హరించబడుతున్నాయి. ఇది ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు భాగోతం. ఈ రాష్ట్రములో ఏదో వేస్టు లాండ్ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు అని కేంద్రము నుంచి వచ్చి పరిశీలన చేసి పోయారు. మా దేవరకొండకు నాలుగు రోజుల క్రితం వచ్చారు. రాళ్ళు, రప్పలు గుట్టలు ఉన్న చోటనే చూస్తారు. ఫారెస్టు, తిక్ ఫారెస్టు నా నియోజకవర్గంలో వందలు, వేలు ఎకరాలు ఉంది. ఒక్క మొక్క కూడా లేదు. అలాంటి భూమిలో చెట్లు పెట్టాలి అని రైతాంగాన్ని పెంచమంటే రైతులకు చెట్లు ఎట్లా నాటాలి, ఎట్లా పెంచాలి తెలుసు తప్ప, ఎ.సి. రూములలో కూర్చునే ఫారెస్టు అధికారులకు ఏమి తెలుసు కోట్ల కొలది లెక్కలు చూపించి దిగమింగడం తప్ప. ఈ రకంగా వీరు పెంచారు. కాబట్టి రైతాంగానికి చెట్లు పెట్టాలని ఫారెస్టు, డిఫారెస్టు భూములు వందలు, వేల ఎకరాలు చాలా చోట్ల వేస్టుగా పడి ఉన్నాయి. అలాంటి వాటిలో చెట్లు పెట్టాలని 'రాజీవ్‌గాంధీగారు ఇష్యూ చేయించిన జి.ఓ.ను ఇంప్లిమెంటు చేయించాలని - వీరు ఏదో సర్వే చెట్టు, పనికిరాని చెట్టు పెంచుతారు. పండ్లు, ఫలముల వచ్చేటటువంటి చెట్లు వేస్తే, కుంకుడు, చింత అలాగే మామిడి లాంటి చెట్లను పెంచుకుంటే అటు రైతులకు లాభం ఇటు ప్రకృతికి లాభం. చెట్లు ఉంటేనే మనకు ఆక్సిజన్ గాలి దొరుకుతుంది, వర్షాలు పడతాయి. ఈ లాభాలు ఉన్నటువంటి ఈ చెట్లను పెంచనివ్వకుండా భూమి అంతా వేస్టుగా పెట్టుకొని ఉండడం ఎందుకు ఇది? అమ్మ అన్నం పెట్టదు, అడుక్కతిననివ్వదు అన్నట్లుగా ఉన్నాయి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్‌వారి కార్యక్రమాలు. అందువల్ల నేను మంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి మనవిచేసేది ఏమిటంటే సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు, ఏమాత్రం జాగాలేని హరిజన, గిరిజన, పేద వర్గాలవారికి చెట్టు పట్టాలు ఇప్పించి, చెట్లను పెంచే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టండి. అప్పుడు రైతాంగం బ్రతుకుతుంది, మీరు బ్రతుకుతారు, అందరం బ్రతుకుతాం. అందువల్ల మంత్రిగారు దాటవేయకుండా జవాబు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంతకు ముందు మీరు లేరు, ఉంటే అవకాశం ఇచ్చేవాడిని, తరువాత క్లారిఫికేషన్ అడిగేందుకు మీ పార్టీవారు ఇద్దరికి అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు మాట్లాడారు, అప్పటినుంచి మేము ఉన్నాం ఇక్కడ.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మీరు చివరిలో వచ్చారు, పాలడుగు వెంకటరావు గారు మాట్లాడేటప్పుడు వచ్చారు. తరువాత మీ పార్టీకి క్లారిఫికేషన్స్ అడగడానికి అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కొద్దిసేపు అవకాశం ఇవ్వండి....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- సరే, రెండు నిమిషాలు మాట్లాడండి....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, సభయొక్క ఆందోళనను మంత్రిగారు చూశారు, మీరు చూశారు. ఈ రోజున ముఖ్యంగా ఎన్విరాన్మెంట్‌ను కాపాడడం కోసం, ఎకలాజికల్ బాలెన్స్‌ను కాపాడడంకోసం మనం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఫారెస్ట్‌ను డెవలప్ చేస్తున్నాం. వరల్డ్ బ్యాంక్ లోన్ తెచ్చి కూడా ప్లాంటేషన్ ప్రోగ్రాంను చేస్తున్నాం. అయితే దురదృష్టవశాత్తూ ఏం జరుగుతోందో మనం చూస్తున్నాం. ఇందాకా పాలడుగు వెంకటరావు గారు చెప్పినట్లు ఎవరైనాసరే, ఫారెస్టులను నాశనం చేసేవారిపై చాలా కఠినమైన చర్య తీసుకోవాలని వారు చెప్పారు, వారు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఇటీవల కర్నూలు జిల్లాలో చరిత్రలో ఎన్నడూ జరగని విధంగా జరిగింది, ఆ జిల్లాలోని ఫారెస్ట్ ఏరియాలో చార్‌కోల్ బర్నింగ్‌కోసం పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఇలా ఇదివరకు ఎన్నడూ ఫారెస్ట్ డిపార్ట్‌మెంటు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. అంతో, ఇంతో కాదు, ఆరు వేల లారీల లోడ్‌కు సరిపడా చార్‌కోల్‌కు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది, దీని విలువ పది కోట్ల రూపాయలని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా వీరికి పంపించిన రిపోర్ట్సులో దీనిని అసిస్టెంట్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్స్ అపోజ్ చేశారు, అదేవిధంగా ఛీఫ్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్స్ అపోజ్ చేశారు. ఈ ఫైల్ ఎప్పుడు మూవ్ అయింది అంటే 12-3-93 న, అంటే పార్లమెంట్ ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు....

అటవీశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. జగన్మోహన్‌రావు):- అధ్యక్షా, 304 నోటీసులో ఏమని ఉంది అంటే "Non-implementation of the orders of the Government of India" అని వుంది, but not cutting of plants. కాని ఇప్పుడు వేరే విషయం మాట్లాడుతున్నారు. మీకు నిజంగా చిత్తశుద్ధి ఉంటే kindly, do not divert the subject. If you are interested about the State Welfare, speak on the subject. మీరు కూడా సీనియర్ లెజిస్లేటరే; అందులోనూ ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నావారు కాబట్టి ఈ విధంగా సబ్జెక్ట్‌ను డైవర్ట్‌చేసే విధంగా అవకాశం తీసుకోకండి. We do not deny you. Please come in another form. We are here to answer you. Please come in the other

form. I am requesting you to come in the other form. I will answer you.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- అడవులను నాశనం చేస్తున్నారు····

శ్రీ పి· జగమ్మోహన్‌రావు:- చంద్రబాబునాయుడుగారూ, నేను చెప్పేది వినండి· మీరు తీసుకొన్న సబ్జక్టు చాలా మంచి సబ్జక్టు, చాలా సంతోషం· మీ దగ్గర ఆ స్టాండర్డ్ కుడా ఉంది· Kindly, speak on the subject. వేరే విషయంగురించి మాట్లాడాలంటే ఇంకో ఫామ్‌లో రండి· In another form you can come regarding de-gradation. మీరు డిగ్రేడేషన్‌గురించి మాట్లాడాలంటే వేరే ఫామ్‌లో రావాలి····

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- మీరు కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఫారెస్టులన్ని వేయడమే కాదు, కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వాటిని కాపాడాలికూడా·

Sri P. Jaganmohan Rao:- This is one thing which I do not like. ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ సబ్జక్టు· I appeal to the Hon'ble Member through you, Sir, that it is a very good subject. He can speak on the subject. మీరు మాట్లాడకపోతే ఇంకొకరికి అవకాశం ఇవ్వండి· చక్కగా మాట్లాడతారు, చక్కటి సూచనలు ఇస్తారు· మీ సహకారం ఈ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు ఎంతో అవసరం· కన్సర్వేషన్ ఆక్టులో ఏమి పొందుపరచారో నేను చదివి వినిపిస్తాను, స్టేట్‌మెంట్ కూడా ఇస్తాను, మీకు క్లారిఫై చేస్తాను·

Please come in the other form; I am inviting you. Why do you waste time of this forum?

శ్రీ ఎన్· చంద్రబాబునాయుడు:- చెట్లు పెట్టడానికి కారణం ఏమిటంటే ఎకలాజికల్ బేలెన్స్ కోసం పెట్టారు····

Sri P. Jaganmohan Rao:- It is specific. It is about the non-implementation of the orders of the Government of India in

the matter of raising of plants by the Forest Department. It is very specific.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడు గారూ, నా రిక్వెస్టు ఏమిటంటే సబ్జక్టులోకి రండి, త్వరగా పూర్తిచేయండి....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- చాలా సింపుల్, ఈనాడు రాష్ట్రంలోగాని, దేశంలో గాని కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ప్లాంటేషన్ చేస్తున్నాం. ఆ ప్లాంటేషన్‌ను కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ బాధ్యత అది. కాని అందుకు భిన్నంగా జరుగుతోంది, కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అడవుల్ని పెంచుతోంటే ఇంకోవైపు అడవుల్ని చార్‌కోల్‌గా కన్వర్టుచేసుకొంటాం, అడవుల్ని తగులబెడతాం అంటే ఏ మాత్రం కరెక్టు కాదని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి సంబంధించిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ మీకు ఇచ్చి చర్య తీసుకోమ్మన్నాను...

శ్రీ పి. జగన్మోహన్‌రావు:- అయ్యా, మీకు వున్న అనుభవంతో మంచి సలహాలు ఇస్తే బాగుంటుంది. ఎఫారెస్టేషన్ కోసం ఇంకా ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలో మీరు సలహా ఇస్తే వాటిని కూడా పొందుపరుస్తాం, స్కీమ్ ఫైనలైజ్ అవుతోంది కాబట్టి that is my request to the Hon'ble Member through the Speaker that he should proceed on that line.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను అనేది డాపార్టుమెంట్‌గాని, మంత్రులుగాని, శాసనసభ్యులుగాని బాధ్యత తీసుకొన్నప్పుడే ఇవన్నీ సఫలీకృతమవుతాయి. కాని దానికి భిన్నంగా ఒక పనిచేస్తూ ఇంకోవిధంగా మాట్లాడడం కరెక్టు కాదు. నేను చెప్పేది వేరిఫై చేసుకోండి. ఒక్క నెల లోపల ఫైల్ ప్రాసెస్ చేశారు. 12వ తారీఖునుంచి 22వ తారీఖులోపల ఫైలంతా ప్రాసెస్‌చేసి అసిస్టెంట్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్సు, ఛీఫ్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్సు కాదన్నప్పటికీ ప్రిన్సిపల్ కన్జర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్సు పర్మిషన్ గ్రాంట్ చేయడం జరిగింది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ రూల్స్‌కే ఇది విరుద్ధం. ఎక్కడైనాసరే అడవుల్ని చార్‌కోల్‌గా కన్వర్టు చేయడానికి వీలులేదు. అది చాలా సీరియస్ ఎఫెన్స్. ఎవరైనా చార్‌కోల్ చేయాలంటే అడవులకు 10, 20 కిలోమీటర్ల అవతల చేయాలి. దయచేసి ఇలాంటివి జరగకుండా మీరు కాపాడాలి. దీనిలో జరిగింది ఏమిటంటే ఇటీవల పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో, పాణ్యం ఎన్నికలలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నుకోబడ్డారు... ఆరోజు కోటి రూపాయలు తీసుకొని ఇచ్చారు. ఇది వాస్తవం, ఇది జరిగింది....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. రూల్ 304 క్రింద ఇచ్చిన నోటీసులో ఏముందో చూడండి, ఆయన చేస్తున్న ఎలిగేషన్స్ ఏమిటో చూడండి. నిన్నకూడా మాట్లాడారు....

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- ఏమి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఫారెస్టులను కాపాడడంలో చిత్తశుద్ధి కావాలి మీకు...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- సబ్జెక్టుపై మాట్లాడండి చంద్రబాబునాయుడు గారూ...

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నోటీసు చూడండి. "to raise the matter regarding non-implementation of the orders of the Government of India in the matter of raising plants by the Forest Department." This is the issue to be raised under rule 304. కాని ఈవేళ ఆనరబుల్ మెంబర్ చేస్తున్న ప్రసంగం ఏమిటి? ఏ ఇష్యూ గురించి మాట్లాడుతున్నారు...

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- ఫారెస్టును కాపాడాలని మాట్లాడుతున్నాం, ఇదీ అందులో భాగమే...

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- చెట్లు పెట్టడమేకాదు, ఫారెస్టుల్ని కాపాడాలని చెపుతున్నాం...

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మాట్లాడే అవకాశం ఉంది కదా అని చెప్పి-304 మేటర్పైగానీ, మరొక అంశంపైగానీ మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పిస్తే ఇలా మాట్లాడకుండా, వారు ఏమైనా ఆరోపణలు చేయదలుచుకొంటే, ఏమైనా మాట్లాడదలుచుకొంటే రూల్స్‌కు అనుగుణంగా తగిన నోటీసు ఇచ్చి రమ్మనండి. గవర్నమెంట్ వర్క్‌చేయడంలేదు. ఏదైనా ఆరోపణ చేయదలుచుకొంటే రూల్స్ ప్రకారం నోటీసు ఇచ్చి చేయండి.... అంతేకాని 304 లో వున్న అంశం ఒకటి అయితే మరొక అంశంగురించి మాట్లాడి ఇలా ఆరోపణలు చేయడమా? సి.ఎం.గారు కోటి రూపాయలు తీసుకొని ఇచ్చారన్నారు. కోటి రూపాయలు తీసుకొన్నారో ఇచ్చారన్నారు, కోటి రూపాయలు తీసుకొన్నారో, కోట్లు రూపాయలు తీసుకొన్నారో. ఎప్రోప్రియేట్ టైంలో నేను జవాబు చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. నిన్న వారు బడ్జెట్‌పై
12.30 మాట్లాడినప్పుడు చెప్పిన మాటలు నోట్ చేసుకొన్నాను ... 304 పేరుతో ఆరోపణ అంటే,
మ. ఆ ఆరోపణ చేయడం మీరు అనుమతి యిస్తున్నారా?

304 కు కన్ఫైన్ అయి మాట్లాడుతున్నారా చెప్పండి? _ _

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అయాంనాట్ ఎలౌవింగ్ ఎనిథింగ్ - సబ్జెక్టుకు రిలవెన్సుగా లేనిది....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఏ ఇష్యూమీద అయినా సరె రిలవెంటు రూల్సు ప్రకారం నోటీసు యిచ్చి రమ్మనమనండి? డిస్కషన్‌కు అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. కాని అబ్రప్టుగా లేచి మైకు వున్నది కదాయని తమరు అవకాశాన్ని ఇంకోరకంగా యిస్తే 304లో ఆరోపణలు చేయడం - అవకాశం లేనటువంటిది, ఐ వాంట్ క్యాటగారికల్ రూలింగ్. 304 తప్ప మిగతా ప్రసంగాన్ని తమరు ఎక్స్‌పంజ్‌చేయాలని కూడా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి:- ఇటువంటివి అన్ని ఎలౌ చేసుకుంటూ కూర్చుంటె, ఎట్లా? ఎట్లా ప్రొసీడింగ్సు నడుస్తాయి? యిది వాస్తవమని కూడా చెప్పుతుంటె, నేను ఏమీ అర్ధంచేసుకోలేదు. ఏదైనా చెప్పితే ప్రజలను మోసపుచ్చడం, యిది కాదుపద్ధతి. తెలుసునా, నేను ఏమి చేశానో, నీకు ఏమి తెలుసు?

(ఇంటరప్షన్)

కొంచెం విను. ఓపికతో విను ... అవాస్తం యిది; ***

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- చంద్రబాబునాయుడుగారు దయచేసి కూర్చొండి....

(Repeated Interruptions)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- లీడర్ ఆఫ్‌ది హౌసు మాట్లాడుతున్నప్పుడు యీ పద్ధతి కాదు...

(సభలో అధికార, ప్రతిపక్షాల పార్టీల గౌ. సభ్యులు చాలామంది ఒకేసారి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- అయాంనాట్ ఎలౌయింగ్ ఎనిథింగ్....

(Repeated Interruptions)

*** Expunged as ordered by the Chair.

(సభపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్:- యుమస్ట్ టేక్ యువర్ సీట్స్ .... మీరుకూర్చోండి.... When the Leader of the House is on his legs, you must sit down. Everyone knows this fundamental things.....

(ఇంటరప్షన్)

ముఖ్యమంత్రిగారు లేచిమాట్లాడుతుంటె, ఆయన మాట్లాడుతుంటె కూడా మీరు మాట్లాడే అలవాటు వున్నది. ఇంతకన్నా డిస్టర్బెన్సు ఏదైన వుంటుందా? అంతా పబ్లిక్ నవ్వుతుంది. కూర్చోండి - యిది బాగాలేదు. నాగేశ్వరరావుగారూ.... సి.ఎం. గారు లేచినప్పుడు, మీరు లేస్తే ఎట్లా? మీకు ఇంకో విధానం లేదు. నో ...

(Repeated interruptions)

I can't allow this to go on, in this House. You must know that this statement is going to affect.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- అవాస్తవమైన విషయాలు - అబద్ధాలు చెప్పడంమంచిది కాదు. యిదినా నోటీసుకు వచ్చిన వెంటనే దాన్ని స్టాప్‌చేయడమే కాకుండా - I have transferred the Chief Conservator of Forest. Is it not a fact?

(interruptions)

Not only I have transferred him but ordered for an enquiry. It is a fact. Now, do not mislead the House.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చీఫ్ మినిష్టరుగారు మాట్లాడితే కూడా రిగార్డు లేకుండా యిష్టం వున్నట్లు మాట్లాడుతామంటె- ఎవరూ ఏమి చేయలేరు. ఇంతకన్నా దురదృష్టకరమైంది ఇంకొకటి లేదు. నన్ను చెప్పమంటె....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- రికార్డుల నుంచి తొలగించారా లేదా? ఇందా. నుంచి మాట్లాడింది.

(interruptions)

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:- I have already referred th matter to A.C.B. The moment it came to me I transferred hi somewhere; ordered enquiry; and cancelled the order. This i the fact. Do not mislead the House.

(interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సి.ఎం.గారు ఇంత క్లియర్‌గా చెప్పినా మీరు ఏమి మాట్లాడుతున్నారో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ఐ హేవ్ కమ్ జస్టునౌ... నేను చూడలేదు ఇంతకు ముందు డిప్యూటీ స్పీకరుగారున్నారు. చూసి తొలగిస్తాను.

(అధికార, ప్రతిపక్షపార్టీల నుండి గౌ. సభ్యులు ఒకసారి మాట్లాడసాగారు)

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, డిస్కషన్ ఎలా చేస్తున్నారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ హేవ్ నాట్ ఎలౌడ్ యు అలీసో ... శాసన సభ్యులకు అవసరంలేకుంటె, నేను ఏమీ చేయలేను.

(Repeated interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మితిమీరి పోతున్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ***

(Repeated Interruptions)

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చిన హామీ తప్ప ఏమీ రికార్డులోకి పోదు. ఎవరికి చెప్పాలి? మినిమమ్ నార్మ్స్ ఎవరికి లేవు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీ ఆబ్సెన్స్‌లో 304 మీద డిస్కషన్ జరుగుతోంది. 304కు పరిమితంగా మాట్లాడడం - 304 కాకుండా డివియేట్ అయి మాట్లాడడం జరిగింది. తరువాత యిది సబ్జెక్టు కాదని చెప్పాము. తమరు వచ్చారు. ఛీఫ్ మినిష్టరుగారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. దీనిలో మీరు చేసినటువంటి ఆరోపణలకు ఆస్కారం లేదనే మాట చెప్పి వారు వేరే కార్యక్రమంమీద వెళ్ళుంటె ఒక గౌరవసభ్యుడు *** అని అనడం సాంప్రదాయమేనా? I want this House to take this very seriously. అధ్యక్షా, సభానాయకుడు బయటకు వెళ్ళుంటె *** అని అంటారా?... కనుక అలాంటి సభ్యుడు క్షమాపణ చెప్పాలి. సభ్యుడు క్షమాపణ చెప్పాలి, లేకుంటె యీ సభలో కూర్చొనడానికి మేము అనుమతించె ప్రశ్న లేదు. అపాలజీ అన్‌కండిషనల్‌గా చెప్పాలి.

We want an uncoditional apology. He is obstructing the proceedings of the House. We will not allow the Member to its here. నిను చూసి *** నీ శక్తిచూసి?

We want apology. We want him to withdraw first. He must withdraw the words. అనకండిషనల్ అపాలజి చెప్పాలి - తరవాత తమరు ఆలోచించండి?

(Repeated Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మువ్ ది రెజల్యూషన్... ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన తరువాత కూడా మీరు....

Sri K. Rosaiah:- We want to withdraw (word). లేకపోతే, వుండడానికి వీలు లేదు. He must withdraw first. ఉయ్ వాంట్ యిట్.

(ఇంటరప్షన్స్)

నో, నో, ...

*** Expunged as ordered by the chair.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నథింగ్ విల్ గో టు రికార్డ్.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, *** అన్న సంగతి ముందు తేల్చండి. విద్యాధరరావు అన్న సంగతి తరువాత మాట్లాడదాము. అది సబబా కాదా? నిన్న నేను మీకు అపీలు చేశాను, ఆలోచించుకోండని. వారు కూడా అపీలు చేస వుంటే, ఛీఫ్ మినిష్టర్ గారు ఏ రకంగా స్పందించి వుండే వారో, అది వేరే విషయం. దేర్ ఈజ్ ఎ మెథడ్. నేను మీకు అపీలు చేశాను. అలా అపీలు చేయాలి తప్ప చీఫ్ మినిష్టర్ *** అనే చౌకబారు ప్రసంగాలా? అధ్యక్షా, అధ్యక్షా,....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఈ మాటలను ఉపసంహరించకుంటే తప్ప ప్రొసీడింగ్స్ జరగనివ్వము. లేకపోతే You send him out of the House

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు రిజొల్యూషన్ మూవ్ చేయండి, నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. You may move a Resolution, I have no objection. వారు ఒకటి, వీరు ఒకటి అనేది కాదు. అందరూ కూర్చోండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా కళ్ల ఎదుట దురదృష్టకరమైన ఘటనలు జరుగుతున్నాయి. దురదృష్టకరమైన మాటలు వింటున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్‌లోకి వచ్చారు. When he wanted to say something, we all must hear. ముఖ్యమంత్రిగారు లెగ్స్ మీద వున్నప్పుడు ఎవరు లేచినా పొరబాటే. మావైపు నుంచి, వారి వైపు నుంచి పొరబాటు జరిగింది. మేము అంగీకరిస్తున్నాము. అటువంటి ప్రవర్తన ఎటువైపూ వుండకూడదు. నియం గారు ఆవేశంలో *** అన్న మాట రికర్డులోకి పోయింది. అట్లాగే వీరు కూడా వారు అన్న తరువాత మాట అనవలసి వస్తుంది. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. ముఖ్యమంత్రికి గౌరవం యివ్వవలసిందే. We pay respect to the seat, whoever is in the Chair, విజయాభాస్కరరెడ్డి గారి మీద నిందారోపణలు చేయాలనే అభిప్రాయం మాకు లేదు. వారు లేచినప్పుడు వీరు కూర్చొని వుండవలసింది. మాకు తెలిసినంతవరకు వారు అలా అనడం సరికాదు. మీరు ***

*** Expunged as ordered by the chair.

నడం కూడా సరికాదు. రికార్డు నుంచి తొలగించడమే కాకుండా అన్నీ విని ఒకసారి క్షమాపణ చెప్పించాలి. ఏవరి వైపు పొరబాటు జరిగినా ఇటువంటి పొరబాటు భవిష్యత్తులో జరుగకూడదు అని చెప్పేవైపు ప్రయాణం చేయడానికే ప్రయత్నం చేస్తాము.

Mr. Speaker:- Let the Legislature Minister speak.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయం కూడా వినండి. ప్రభుత్వ పక్షం, ప్రధాన ప్రతిపక్షం రెండువైపుల వారు మా అభిప్రాయం కూడా విననివ్వండి. అధ్యక్షా, వీరు సీరియస్ ఆరోపణ చేశారు. ఆరోపణకు సమాధానం చెప్పే బాధ్యత వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడానికి వచ్చారు. ఆయన లేచి నిలబడినప్పుడు, గతంలో కూడా అంగీకరించిన పద్ధతి ప్రకారం సభానాయకుడు లేచినప్పుడు, యువతలి వారు కూర్చోవాలి. వారు కూర్చోలేదు.

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- ఏలా కూర్చుంటాడు?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మనమందరం అంగీకరించిన సత్యం ఏమంటే సభా నాయకుడు కానివ్వండి, ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు కాన్వండి లేచినిలబడినప్పుడు సభ్యులందరూ కూర్చోవాలి. వారు చెప్పేది వినాలి. అప్పుడు మాత్రమే సభా గౌరవం కాపాడబడుతుంది. ఆ రకంగా ఎవరూ కూర్చోలేదు. అది సరి అయిన పద్ధతి కాదు. దానితోబాటు వారికి కోపం వచ్చి *** అనడం మంచిది కాదు. అది వాస్తవం. అబద్ధాలు, నోరు మూసుకో అనే పదాలు వారు అన్నారు. అదే విధంగా చంద్రబాబు నాయుడు గారు *** అనే మాట అనడం ఏ రకంగా కూడా సరి కాదు. మొత్తం రికార్డును పరిశీలించి యిందులో ఏవరిది తప్పోతేల్చి, తప్పని సరిగా వారి మాటలను ఉపసంహరించుకోవలసిందే తప్ప మరొక మార్గం లేదు. ఉపసంహరించుకోకుండా, ఏ పరిస్థితుల్లోను ఈ సభను నడపడం సరి కాదనేది మా అభిప్రాయం. ఇందులో, ఏవరు ఎలాంటి వారయినా తప్పు మాట్లాడిన విషయంలో ఉపసంహరించుకోవలసిందే తప్ప మరొక మార్గం లేదు.

శ్రీ వి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, ప్రతి రోజు వెల్డ్. బేస్‌లెస్, మెలేసియిస్, పర్సనల్ ఏటాక్స్ ప్రతి నిత్యం ముఖ్యమంత్రి పైన చేస్తున్నారు. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రి పైన పర్సనల్ ఏటాక్స్, మెలేసియస్ ఎటాక్స్ చేయడం జరిగింది. వారు లేచినప్పుడు 20 మంది

లేచి నిలబడ్డారు. కూర్చోండని చెప్పినా వినలేదు. మాటల మధ్యలో యింటర్‌ఫియర్ అయినారు. కూర్చోవలసిందిగా డెప్యూటీ స్పీకర్ చెప్పడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- *** వుండాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** ఎవరికి లేదో, *** సిగ్గు అన్నీ తెలుతాయి.

శ్రీ పి. జగపతిరావు:- అధ్యక్షా, Chief Minister's remarks have to be judged in the context of the disturbances created by Hon'ble Members of the Opposition, Baseless, personal, malicious attacks have been made. Therefore, it has to be seen in that context.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేది ఒక్కటే. నాగేశ్వరరావుగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు, విద్యాధరరావుగారు ఒకటే పాయింట్ చెప్పారు. ఛీఫ్ మినిష్టర్ మీద నిన్న ఆరోపణ చేశారు. పేరు పెట్టి మరీ ముఖ్యమంత్రిమీద ఆరోపణ చేశారు. 304 క్రింద జరుగుతున్న చర్చల సబ్జెక్టు పేరు అయినా మరలా తీసుకువచ్చి ఆరోపణ చేశారు. అధ్యక్షా, మీరే చెప్పండి. ఉదయం వేరే సందర్భంలో కూడా నోటీసు యిచ్చి చేయాలని అనుకున్నాము. ముఖ్యమంత్రి మీద ఒక వైల్డ్, బేస్‌లెస్ ఎలిగేషన్ చేస్తున్నప్పుడు నోటీసు లేకుండానే అబ్రప్టు గా వేరే సమస్యపై 304 క్రింద చర్చిస్తూ ఉన్నప్పుడు ఆరోపణ చేయడం జరిగింది. అది సబబు కాదు అనే భావంతో ఆ ఆరోపణను ఖండించడానికి ముఖ్య మంత్రిగారు ఈ సందర్భంలో అవకాశం తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నా, లేకపోయినా స్పందించి అలాంటి ఆరోపణ కరెక్టు కాదని చెప్పి ఒక మాట చెప్పారు *** అని అన్నారు. అది సబబు కాదని అన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** అనే పదం అన్‌పార్లమెంటరీ అనే పదం వాడే అన్నారు. రికార్డులు చూడండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారిని చెప్పనేయకపోతే ఎలా?

*** expunged as ordered by the chair.

 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తెసుకు వచ్చిన విషయము-చెట్ల పెంపకం విషయంలో భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అటవీశాఖ వారు అమలు చేయకపోవటాన్ని గూర్చి

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు మాట్లాడుతూ వుంటే నోరు మెదపకుండా కూర్చున్నాము. రెండు నిముషాలు వినే ఓపిక తెచ్చుకోమనండి. *** అనే మాట పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలకు అనుగుణమైన మాట కాదు. నిన్న గౌరవసభ్యులు అన్నప్పుడు మీకు కపీలు చేస్తున్నానని అన్నాను. వారు విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ మాట అన్నప్పుడు, ఆ మాట అనడం సబబు కాదు అని చెప్పి వుండవచ్చు. అది వొదిలిపెట్టి, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సమస్యపైన మాట్లాడడం అయిన తరువాత, తమ కార్యాలయంలో వున్న కార్యక్రమానికి వెడుతూ వుంటే ఒక గౌరవసభ్యుడు లేచి *** అనడం ఏ రకంగా సబబు? నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్న మాట పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా వున్నదా లేదాఅనే అంశాన్ని దీనితో ముడిపెట్టడానికి వీలులేదు. 304 మీద జరుగుతున్నటువంటి చర్చలో వారు ఈ రకమైన ఆరోపణ చెయ్యడం సబబా కాదా అన్నది ఇప్పుడు నాకు సంబంధం లేదు. దాని గురించి మాట్లాడను. తమ ద్వారా సభ దృష్టికి తెస్తున్న అంశం ఒకటే. సభా నాయకుడు సభలో నుంచి వెడుతుంటే ఒక సభ్యుడు *** అని అంటే దానిని క్షమించెదానికి, అంగీకరించే దానికి, స్వాలో చేసుకునేదానికి తయారుగా లేము. లేటి అన్‌కండిషనల్‌గా వారు ఉపయోగించిన....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఆ మాటను ఉపసంహరించుకోవడం గౌరవప్రదంగా ఉంటుంది. లేకపోతే సభ తీర్మానం చేసిన తరువాత మరొక అంశానికి వెళ్ళవలసి వస్తుంది. దానిని ఇగ్నోర్ చేసేది కాదు. 304 క్రింద విషయం మాట్లాడాలా, వద్దా అన్నది తమరు రూలింగ్ ఇవ్వాలి సి.ఎం.గారు మాట్లాడింది సబబా, కాదా అనేది పూర్తిగా వేరే విషయం. నేను తమ ద్వారా అప్పీల్ చేస్తున్నాను. *** అనే పదము ఏ మాత్రం గౌరవప్రదం కాదు. సభా గౌరవం కాదు విత్‌డ్రా చేసుకోవడం మంచిది. విత్‌డ్రా చేసుకోకపోతే ఆ సభ్యుడు అలాగే కూర్చుని, సభా కార్యక్రమాలు నడుపు కోవడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. సభ తీర్మానం చేసి ఏ చర్య తీసుకోవాలో ఆ చర్యకు తమరు ఆదేశించండి. చర్య తీసుకుంటాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. రాంబాబు:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నన్ను చెప్పనివ్వండి. 'మీరు విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా లేదా, లేకపోతే యాక్షన్ తీసుకుంటాము' అంటే వారు చెప్పేది వినే ఓపిక లేకపోతే ఎట్లా? ఒక్క సెకెండు ఓపిక. ఓపిక లేదు కదా?

(ఇంటరప్షన్స్)

*** expunged as ordered by the chair.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకు వచ్చిన విషయము-చెట్ల పెంపకం విషయంలో భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అటవీశాఖ వారు అమలు చేయకపోవటాన్ని గూర్చి

24 ఫిబ్రవరి, 1994.

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు:- అధ్యక్షా, 1988లో విడుదలయిన ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులు 1984లో అయినాయని ముఖ్యమంత్రిగారంటే అది *** అని. నేనదైతే అన్‌పార్లమెంటరీ అంటూ విత్‌డ్రా చేసుకోమంటే మాగ్నానిమస్‌గా విత్‌డ్రా చేసుకున్నాను. On his appeal, I got up and withdraw it. It is on Record.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. రాంబాబు:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారేం చెబుతున్నారో వినాలి కదా? విన్న తరువాత చెప్పండి. విత్‌డ్రా కాకపోతే రెజల్యూషన్ మూవ్ చేస్తామన్నప్పుడు, ఆయన చెప్పేది వినాలి కదా? మీరే విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా? వారు చెప్పేది పనికొస్తుందా, రాదా, ఏమని అంటున్నారు అన్నది వింటారా? విందాం. వినే ఓపిక లేకపోతే ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. మీరు వినదలచుకోలేదా?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- మేము వినం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వినదలచుకోకపోతే ఏమీ చెయ్యలేను.

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా, లేదా ముందు చెప్పమనండి. You please take action.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వినకపోతే మీ ఇష్టం. ఆయన వారి పార్టీ డెప్యూటీ లీడర్. చెప్పేది వినే ఓపిక ఉండాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేనొక విషయం మీ దృష్టికి తెస్తాను అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎ. రాంబాబు:- క్షమాపణ చెప్పమనండి..

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు సమాధానం చెబుతుంటే వినదలచుకోలేదని అన్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఎవరు ఏం చెప్పినా, అనుమతి ఇవ్వవలసింది మీరు. మీరు పర్మిషన్ ఇస్తే ఎవరయినా మాట్లాడాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- మేము వినదలచుకోలేదు. వారు క్షమాపణ చెప్పేవరకూ....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ విధంగా ఉంటే చూసే వారు ఏం అనుకోవాలి? మీరు మాట్లాడుతూ ఉండండి. నేను అడ్జర్న్ చేసి పోతాను. వినదలుచుకోలేదా? ఆల్‌రైట్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వర రావు:- మీ ద్వారా ట్రెజరీ బెంచెస్‌కు అప్పీల్ చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. రాంబాబు:- క్షమాపణ చెప్పాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, You want my apology? Through you Sir, I want to appeal to the Treasury Benches. If you want my apology - yes I have no inhibitions Sir. తమ ద్వారా అధికార పక్షానికి, పెద్దలు రోశయ్యగారికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దురదృష్టకరమైన ఘటనలు జరిగాయి. I am not going back, whether you like or they like - we have gone on record. వారు సెపరేట్ చేసి చూపుతున్నారు. మరొకసారి పరిశీలించాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. టోటల్ సీక్వెన్స్‌లో ముందు జరిగిన ఘటనలు, మగ్గానిమస్‌గా నా వంటి వాడయితే, నేను అని ఉంటే చేసుకునే వాడిని. That is not the point Sir - here the totality sequence is taken place. Unfortunately the sequence has taken place. ఆ సీక్వెన్స్ నుంచి ఒక దానిని విడదీయవద్దు దయచేసి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Please bear with me for... even then, I said when the Chief Minister is on his legs. ప్రతిపక్షం నుంచి మేము లేచి నిలబడడం, అగౌరవం చెయ్యడము - I have gone on record. For that we will express our regret. ఏదయినా ఆవేశంలో ఒకసారి అన్నప్పుడు, క్షమాపణ కోరితే తప్పు కాదు. What is worng in it? - the totality of the situation - it will enhance our prestige and the dignity of the House. లేకపోతే మీ మాటలు వినని వారం అవుతాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:- వన్ సబ్మిషన్ సర్. నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పిన విషయాలలో ఒక విషయం వారికే మనవి చేస్తున్నాను. చర్చ జరిగిన తరువాత సి.ఎం. వచ్చారు. సమాధానం చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ వేశామన్నారు. ఎ.సి.బి.కి. అప్పగించామన్నారు. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశామన్నారు. అన్న తరువాత, ఒక కాన్సిక్వెన్స్ అయిపోయిన తరువాత వెళ్లే సందర్భంలో ఆ వాక్యం అనడం ఏమయినా సబబా? చెప్పమనండి. ఎమోషన్స్ బిల్డప్ కావడం అన్న దానితో ఒప్పుకుంటాను....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారు చెప్పినట్లు ఉంటే అయనను (చంద్రబాబు నాయుడుగారు) సస్పెండ్ చెయ్యమని నేను ప్రతిపాదన పెడతాను. కానీ అప్పటికి ఇవన్నీ అయిపోయాయి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Please bear with me - whether he likes it or not, a sequence has taken place. ఆయనకు కోపం వచ్చినా నాకేమీ ఇబ్బంది లేదు. ఆ సీక్వెన్స్ తరువాత సి.ఎం.గారు ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేశారు. అయినా సరే, వారు లేచినప్పుడు మేము మా బాధ్యతను, సభా గౌరవాన్ని కాపాడే విషయంలో విఫలం అయినాము, Whether it is from me or from some other Benches - కానీ సీక్వెన్స్ వారు చెప్పినట్లు లేదు. దయచేసి చూడండి. ఆ విధంగా ఉంటే అన్‌కండిషనల్ అపాలజీ చెబుతాము. అట్లాగే చంద్రబాబునాయుడుగారిని పంపుదాము. కానీ అట్లా లేదు. with all responsibility I am saying. Let us verify the records and come to a conclusion. - I am going on record Sir.

శ్రీమతి నన్నపనేని రాజకుమారి:- వారెం మాట్లాడారు? ఇక్కడ మైకు ఉంది. అక్కడ మైకు లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వర రావు:- మైకు లేకపోయినా సి.ఎం.గారు అన్న తరువాత, అయన కూడా అన్నది విన్నాము. సి.ఎం. గారు *** అన్నది విన్నాం. సి.ఎం. గారు అన్న తరువాత అయన అన్నది కూడా నేను విన్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- రెండు పద్ధతులు. అన్నారా దా, లేదా అని కాదు. 'నేను అనలేదు' అంటే పేచీ ఏమీ ఉండదు. నాగేశ్వరరావుగారు, నేను చెప్పిన మాటే డిలింక్ చెయ్యడం న్యాయం కాదని అంటూ మొత్తం టోటల్‌గా ఆలోచించాలని అన్నారు. మొత్తం టోటల్‌గా ఆలోచించాలి. 304 అంశం క్రింద చర్చ జరుగుతుంటే, ఈ ఆరోపణ చేసే

దానిని వారు అంగీకరిస్తారా? ఒక వ్హోల్డ్ ఎలిగేషన్ - 304 అంశానికి సంబంధం లేని ఎలిగేషన్, సి.ఎం. మీద చెయ్యడం పొరపాటని, నేను విత్ డ్రా చేసుకుంటాను' అనే వారంటే సరిపెట్టుకుందాము. ఇన్‌టోటల్ అన్నారు కనుక అక్కడ నుంచి మొదలుపెట్టమనండి. విత్‌డ్రా చేసుకుంటానంటే తరువాత సి.ఎం.గారు మాట్లాడండి, తొందరపడి ఉంటే, పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయానికి విరుద్ధం అయిన దానికి కూడా మేము చెబుతాము. టోటాలిటీ తీసుకుందామంటే అక్కడ ప్రారంభమయితే చెప్పమనండి. 304కి సంబంధం లేకుండా అరోపణ చేశారు. అది మొదలు అనే మాట గుర్తు పెట్టుకోమనండి. అది వదిలిపెట్టి, మిగతాది మాట్లాడితే ఎట్లా? టోటాలిటీ అంటే 'కమాన్' మీరు అడ్వయిజ్ చెయ్యండి. మొదట 304 అంశమేమిటి? దానికి సంబంధం లేకుండా చేసిన అరోపణ ఏమిటి? తరువాత అన్నీ సర్దుకుందాము. మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, నేను రోశయ్య గారి ఎమెండుమెంటుతో కూడా అంగీకరిస్తాను. నాకు ఏమీ ప్రిస్టేజీ లేదు. We want to transact the business - shall not ask for the record - వాటీజ్ అన్ రికార్డ్? ఎందుకంటే చాలా గజిబిజిగా - పురుషోత్తమరావు గారి లాంటి పెద్దలు లేచి చెప్పిన తరువాత నాకు కూడా బాధ అనిపిస్తున్నది. ఐ మే బి రాంగ్. ఒకవేళ రాంగ్ అయితే క్షమార్పణ చెబుతాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమ రావు:- నేను మిమ్ములను ఏమి అనలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నన్ను అనలెదు. సిక్వెన్స్‌లో ఏమయినా పొరపాటు పడ్డానేమో. వెరిఫై చేయాలి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎందుకు మీ రిపిటీషన్స్? ఇది అసెంబ్లీనా అనిపిస్తున్నది ఒక్కోసారి నాకు బాధ అవుతున్నది

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇప్పుడు రోశయ్య గారు చెప్పినట్లు ఎలిగేషన్స్ దగ్గర నుంచే బిగిన్ అవుదాము. L.. .. - for ten minutes - I want to request you to adjourn the House for ten minutes. We will decide it Sir. I have no objection. అందరమూ అక్కడికి వెళదాము. చూద్దాము. రోశయ్యగారు చెప్పిన దగ్గర నుంచే ఆ ఎమెండుమెటుతో సహా పరిశీలన చేసి ఎవరు ఎక్కడినుంచి ముందు బిగిన్ చేయాలో, క్షమాపణలు చెప్పాలో యుయ్ విల్ డిసైడ్. నాకు ఎలాంటి ఇన్‌హిబిషన్ లేదు. ఎవరు తప్పు చేసినా అంగీకరించాలి. Either from opposition side or from the Treasury Benches, I request you

to adjourn the House for 10 minutes, so that we know what actually was, in a calm atmosphere ఎవరి తప్పు ఎంతవరకూ ఉంటే అంత వరకూ అంగీకరిస్తాము. I request the Treasury Benches to adjourn the House for 10 minutes. ఆవేషకావేషాలతో కాకుండా with all responsibility, I am appealing to the Treasury Benches, again, to adjourn the House for ten minutes.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావు గారూ నేను లేనిది నన్ను ఇరకాటంలో పెట్టకండి. నేను ప్రభుత్వం తరఫున కూడా చెబుతున్నాను. ఎప్పటికీ మనదే సాగాలని చూడకండి. ఇక్కడ ఎవరు పొరపాటు చేశారన్నది లేకుండా నేను అనలేదని అంటే పోతుంది. అనలేదంటే మ్కెకులోకిపోదు. అనకపోతే అనలేదనండి. అయితే విద్యాధర్ లేవి అనలేదు అంటాడు. అట్లా అంటే మనకు ఏమీ లేదు. ఎవ్రిథింగ్ విల్ బి క్లోజ్డ్.

(అంతరాయం)

నేను అదే అడుగుతున్నాను. నన్ను ఒక్క సెకడ్ వినండి. అనలేదు అంటారా అని కూడా అడిగాను. లెట్ దెమ్ సే. తరువాత మీ రిజల్యూషన్ మీది. ఎస్ విద్యాధర్....

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- నేను ఎన్నడూ దేనికీ మాట్లాడలేదు. కాని నేను ఈరోజు మాట్లాడదలచుకున్నాను. 10 రోజుల నుంచీ ఇదే గోల. అసెంబ్లీకి కాంటెక్స్టు చేయడం పొరపాటేమో అనిపిస్తున్నది. అసలు ఎవరిని ఎలా మాట్లాడాలనే సభ్యత లేకపోతే అసెంబ్లీకి ఎందుకు రావాలి? ఎవరిని ఎలా మాట్లాడాలో కొంచెం సభ్యత నేర్చుకుని రావాలి. మేము కూడా అపోజిషన్‌లో ఉన్నప్పుడు ఎన్.టి.ఆర్ ను ఏమీ అనలేదు. సభ్యత నేర్చుకోవాలి.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Please leave it out. Please take your seats. Just take your seats please. I am not allowing anybody. First you hear me. మీరు కూర్చున్న తరువాత నేను చెబుతాను.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- రోజూ ఇదే పనా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరంతా ఫ్లోర్ లీడర్స్ ఉన్నారు. నరసింహారెడ్డి గారు మీరు కూర్చోండి ఒక్కనిముషం ఉండండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- మీరు ఏమి విన్నారు ఫ్లోర్ లీడర్స్ చెప్పింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు లేవకండి. మీరు లేస్తే నాకు ఇబ్బంది.

(అంతరాయం)

ఒక్క నిముషం ఓపిక పట్టండి. నేను చెప్పేది కూడా మీరు అడ్వయిస్ చేస్తారా? అసలు నేను ఏమి చెప్పబోతున్నాను. నాగేశ్వరరావు గారు మీరు వారు ఏమి చెప్పినా - నేను వచ్చేసరికి జరిగింది. నేను ఫ్లోర్ లీడర్సును అడుగుతున్నాను. అనకుంటే అనలేదు అనండి సరిపోతుంది. దయచేసి శాసన సభ నడవాలి కదా? నేను ఏమీ చేయలేను కదా, నేను అడ్జర్న్ చేయడం లేదు. అందుకని వారిని అడుగుతున్నాను. నన్ను ఇరకాటంలో పెట్టకండి. అనలేదు అంటే సరిపోతుంది. ఎందుకుంటే నేను ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి ఏమి యాక్షన్ తీసుకోవాలో.

శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి:- మేము అన్నాము. అనలేదు అంటే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అంటే విత్‌డ్రా చేసుకోవాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు:- ఎవ్వరిబడి హౌజ్‌టు విత్‌డ్రా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డెప్యూటీ లీడర్ మాట్లాడుతుంటే, వారు కమిట్ అయితే ఏమి మాట?

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు:- సర్, సోషల్ ఫారెస్ట్రీని స్ట్రెంగ్తెన్ చేయడానికి 304 సంబంధిన సందర్భంలో దాని మీద నిధుల దుర్వినియోగం గురించి చర్చ. సోషల్ ఫారెస్టు ప్లాంటేషన్‌కు కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్నాము. రెండ వ పక్క అడవులను వారుకోలు కోసం పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఇది అవినీతిలో కూడుకున్నది అని ఆరోపణ చేస్తే వ్యక్తిగతంగా ఆరోపణ చేశారని నేను లేనప్పుడు వచ్చింది. అని అనలేదనే మాట కమిట్ కావలసిన అవసరం లేదు. ప్రతిపక్షాలు ఆరోపణ చేసినంత మాత్రాన ఆవేశంతో వచ్చి నోరు మూసుకో అబద్ధాలు చెబుతున్నారు అంటే ఎక్కడి సంప్రదాయం? మీరు రెచ్చగొట్టి సమస్య పరిష్కారం కాకుండా వెళ్ళిపోతుంటే చంద్రబాబు *** అన్నారు. అన్నమాట అనలేదని అనలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు విత్‌డ్రా చేసుకుంటే సరిపోతుంది. హుందాతనంగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు:- అనలేదు అనే మాట ఎవరూ అనడం లేదు. సీక్వెన్సులో *** అన్న మాట పార్లమెంటరీ అని చెప్పి రోశయ్యగారు దాన్నిని కప్పిపుచుకోవడం దురదృష్టకరం.

నేన్నే *** అన్న మాట అన్‌పార్లమెంటరీ విత్‌డ్రా చేసుకోమన్నారు. నేను లేచి విత్‌డ్రా చేసుకున్నాను. సర్. నాగేశ్వర రావు గారు చెప్పినట్లు టోటాలిటీ ఆఫ్ ది ఈవెంట్స్ చూసుకుందాము. ఎవరు ముందు ***, *** అన్నారో లేకపోతే *** అన్నారో ఎవరు ముందు అంటే వాళ్లు లేచి they have to withdraw. They have to withdraw the House - If not we will stand by the Ruling of the House. కానీ అధ్యక్షా, మెజారిటీ ఉందని చెప్పి రిజల్యూషన్ పెడతాము, సభలో ఉండడానికి వీలు లేదు అంటే ఇక్కడ ఎవరూ ఎవరికీ భయపడరు. మీ రిజల్యూషన్‌కి భయపడేది లేదు. రికార్డులు స్క్రుటినీ చేయండి. రికార్డులో *** ఎవరు? టెంపరేచర్ రేడియేట్ చేసిందెవరు? చూసి దాని మీద రూలింగు ఇవ్వండి. అంతేకాని ఇవ్వాళ లెజిస్లేటివ్ అఫైర్స్ మినిస్టర్‌గా ఉండి సి.ఎం. గారు వెళ్లిపోతుంటే ఆయన *** కాబట్టి ఆయన హౌసులో ఉండడానికి వీలు లేదంటే ఇదెక్కడి సంప్రదాయం అనడుగుతున్నాను. ముందు అన్నది ఎవరు? ఆ రూలింగు ప్రకారం స్టాండ్ బై అవుతాము.

Mr. Speaker:- All the Ministers should stand by the Minister for Legislature.

(అంతరాయం)

డాక్టర్ పి. జగన్మోహనరావు:– సర్...

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఇక్కడ అందరూ పెద్దలే. మీ అందరికీ నాలెడ్జ్ ఉంది. నేను కాదనడం లేదు. మీరు కూర్చోండి. అందరూ కూర్చోండి. నేను ఒక మాట చెబుతాను. మీరు ప్రభుత్వంలో వచ్చిన మాటకు ముఖ్యమంత్రి గారిని *** మాట ఆ పదాన్ని విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా, లేదా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– అది అన్నది ఎప్పుడు? ఎవరు ముందు అన్నారు? అవకతవక జరిగింది అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంక్వయిరీ వేశారన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారే ఒప్పుకున్నారు అవకతవకలు జరిగిందని. ఆ ఇష్యూ ఫైనలైజ్ కాకముందే ఆయన ఆవేశంతో *** చెబుతున్నారని చెప్పి ఆయన వెళ్లిపోతున్నప్పుడు వ్యాఖ్యానిస్తే అది తప్పు పట్టుకున్నారు. మీ సమక్షంలో సభ్యులను నోరుమూసుకోమని ఈ సభలో బెదిరిస్తే మీరు చూస్తూ ఉరుకుంటారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను అప్పుడు లేను. ఉంటే ఇద్దరికీ చెప్పేవాడిని.

*** expunged as ordered by the chair.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- డెప్యూటీ స్పీకర్ కాని, ప్యానల్ స్పీకర్ కాని మీ సమక్షంలో సభ్యులను *** బెదిరిస్తే మీరు చూస్తూ ఉరు ంటారా? దాని మీద చర్చ లేదు. సమస్య పరిష్కారం కాకుండా ముఖ్యమంత్రి గారు వెళ్ళిపోతుంటే మా సభ్యుడు అన్నారు. ఎస్. అయన అన్నది పొరపాటయితే విత్డ్రా చేసుకుంటారు. కాని రెచ్చగొట్టింది ఎవరు?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- 304 జరిగేటప్పుడు మీరు స్థానంలో లేరు. మీరు ఒక మాట చూడండి...non-implementation of the sorders of the Covernment of India in the matter relating to plants, by the Forest Department - మీరు నాగేశ్వరరావు గారు చెప్పినట్లు టోటల్ పిక్చర్ తీసుకోండి. సర్ ఇందులో వెల్ట్ బేస్‌లెస్ ఎలిగేషన్స్ చేసి ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చి సమాధానం చెప్పే ముందర వయోలెంట్ జెస్చర్స్ చేస్తూ మాట్లాడిన వాళ్ళు ఎవరో ముందు చెప్పమనండి. దానికి సమాధానం చెప్పమనండి. దానికి అపాలజీ చెప్పమనండి. తరువాత ప్రొసీడ్ అవుదాము మా పాయింట్‌కు సమాధానం చెప్పమనండి. వైల్డ్ బేస్‌లెస్ ఎలిగేషన్స్ చేసి సబ్జక్టు కాని సబ్జక్టు తెచ్చి ఎలిగేషన్ చేసి వైల్డ్ చేస్తూ సి.ఎం.గారికి అడ్డగా నిల బడినప్పుడు సభా సంప్రదాయాలు పాటించకుండా 20 మంది లేచి నిలబడి వైల్డ్ జస్చర్స్ చేశారు. అవి రికార్డులో చూడడానికి రావు. మీరు అప్పుడు ఆ స్థానంలో ఉన్నా అవి రావు. ముందు దానికి సమాధానం చెప్పమనండి. అపాలజీ చెప్పమనండి. తరువాత ప్రొసీడ్ అవుదాము. ఫస్టు పాయింట్ టోటాలిటీ పిక్చర్ అన్నారు కాబట్టి, ఫస్టు ఇస్యూని ఎవరు ప్రొవోక్‌చేశారో ఆ చేసిన వాళ్ళను ముందు క్షమార్పణ చెప్పమనండి.

శ్రీ పాలడుగు వెంకటావు:- సర్, సర్...

శ్రీ పి. అశోక గజపతి రాజు:- సర్..

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇంతసేపు ఇంతమంది అభిప్రాయాలు విన్న తరువాత కూడా ఆలోచనలో మార్పు ఏమీ రాలేదు కాబట్టి...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు:- సర్ మొట్టమొదట....

మిస్టర్ స్పీకర్:- రోశయ్య గారూ విద్యాసాగర్ ఏదో మాట్లాడతారట. ఒక్క నిముషం. విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పండి.

*** expunged as ordered by the chair.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- పురుషోత్తమరావుగారికి, రోశయ్యగారికి, ఇంకా మరో ఇద్దరిని మాట్లాడనిచ్చారు. ఇటు వైపు మాత్రం ఇవ్వరు. అటు వైపు ఏదో న్యాయం మ వున్నట్లు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మీ మెంబర్లకే చెప్పుకోలేని వాళ్ళు మంది మీద అభియోగం ఏమి చేస్తారు.

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ డి. శివరామరాజుగారు మాట్లాడుటకు ప్రయత్నించసాగారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇక్కడ జరుగుతున్న చర్చ సారాంశం ఏదన్నా పరిష్కారం కనుగొని సభను సక్రమంగా నడుపుకోవడం. మధ్యలో మిత్రులు రాజుగారు లేచి జెస్చర్ చేస్తూ ఒక చెయ్యి గాకుండా రెండు చేతులు విసిరి, విసిరి మాట్లాడుతున్నారు. ఇది ఏమి పద్ధతి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ డెప్యూటీ లీడరుగారు చెప్పినా కూర్చొని వాళ్ళు ఏది బడితే అది అంటారనడంలో తప్పు ఏమీ లేదు.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- మీ వాక్ చాతుర్యం తోటి పురుషోత్తంరావుగారికి ఇంకో నలుగురికి అవకాశం ఇచ్చారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేసేప్పుడు గౌరవనీయులైన విద్యాసాగరరావుగారు మాట్లాడతారంటే నేను కూర్చున్నాను. మరల ఇప్పుడు కూడా కూర్చుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- చాలా సేపటి నుంచి చర్చ జరుగుతున్నది. తమరు ఒక రూలింగ్ ఇచ్చారు. సభ అడ్జర్న్ కావడానికి వీలు లేదు, సభా కార్యక్రమాలు సాగవలసిందే అన్నారు. ఇటు వైపు నుంచి అటు వైపు నుంచి కొన్ని ఎలిగేషన్స్ వచ్చాయి. ఈనాడు శాసన సభలో కేవలం అధికార పక్షం అని కాదు ప్రతి పక్షం అని కాదు, అధికారులే కాదు, చాలా మంది విజిటర్స్ చూస్తున్నారు. మనలను ఎవరు క్షమించరు. ఇవాళ తమరు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. సభ్యులెవరు కూడా వారి స్థానాలు వదలి తమరి పోడియం దగ్గరకు కానీ, సభా కార్యక్రమాలకు కానీ అంతరాయం కలిగించడం లేదు. తమరు చాలా సేపటి నుంచీ వింటున్నారు. తమరు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి సభా కార్యక్రమాలు కొనసాగించాలంటే

పరిపోతుంది. ఒక అంశం మీద అపాలజీ చెబితే తప్ప మేము సభా కార్యక్రమాలు నడవనియ్య' మని అధికారపక్షం అంటే తమరు చూస్తూ కూర్చోడానికి వీలులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:– మీరు సజెషన్స్ యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. మీరు ఒక వైపు నుంచే మాట్లాడితే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– ఈ పదజాలంతో బాటు ఇంకో పది పదజాలాలు వస్తాయి. ఇంత కామ్ప్రయిజ్గా వుంటేనే ఏదో ఒకటి రప్పించుకోవాలని లేక ఏ సభా కార్యక్రమాలు నడిపించమని అధికారపార్టీ నుంచి అంటే మరి మమ్మలను ఏమి చేయమంటారు? లేకపోతే రిజల్యూషన్ మూవ్ చేయమంటారా? సభా కార్యక్రమాలు సాఫీగా నడవడానికి తమరు ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నిర్ణయం తీసుకోమన్నారు గదా, ఇక కూర్చోండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:– రికార్డులు చూడడానికి తమరు ఒప్పుకోరు. రికార్డులు చూసి ఒక నిర్ణయం తీసుకుందామంటే ఒప్పుకోరు. సభ ఈ విధంగానే కొనసాగిస్తామంటారా? ఈ విధంగా కొనసాగిస్తే ఇది వరకు చెప్పిన పద జాలంతో బాటు మరి కొన్ని పదజాలాలు జోడించవలసి వస్తుంది. ఏదో ఒక నిర్ణయం తీసుకోకుండా ఎంత సేపు చర్చించినా లాభం లేదు.

డాక్టర్ పి. జగన్మోహనరావు:– అధ్యక్షా, ఇందాక తమరు సీటులో లేరు. మొట్టమొదటి నుంచే నేను చెబుతున్నాను. తప్పు అని చెబితే వారు అది అవకాశంగా తీసుకుని ముఖ్యమంత్రిగారిని ఏదో ఒక విధంగా ఇరిటేట్ అయ్యేటట్లు మాట్లాడడం నాయుడు గారు మొదటి నుంచి చేస్తూ వచ్చారు. నేను ఎన్నోసార్లు వారికి విన్నవించుకున్నాను. ఈ సబ్జెక్టు తప్ప ఇంకో ఫార్ములాలో రండని చెబుతున్నాను అయినా వారు పదే, పదే ఆ విధంగా మాట్లాడి మొత్తం సభను మొదటి నుంచీ కూడా తప్పుత్రోవ పట్టించసాగారు. విద్యాసాగర రావుగారు కొద్దిగా తెలుసుకుని సభను ఎవరు తప్పు త్రోవ పట్టించారో, ఎవరు ఇరిటేట్ చేశారో చెబితే బాగుంటుంది. నేను ఒక ప్రక్క నుంచి కాషన్ ఇస్తూనే వున్నాను. ఇది తప్పని చెప్పాను కూడా, అయినా వారు ఈ విధంగా చేశారు. అందుచేత అపాలజీ చెప్పవలసింది వారే. మెంబర్స్ అందరి విలువైన సమయాన్ని వృథా చేశారు. ఇది చాలా మంచి సబ్జెక్టు, దీని వలన ప్రజలకు లాభం కలుగుతుంది. మీకు తెలియకపోతే కావాలని ముఖ్యమంత్రిని ఇరిటేట్ చేయకుండా ఇంకొకరికి అవకాశం యివ్వమని పదే, పదే చెప్పాను. కావాలని మాట్లాడిన మాటలు కాబట్టి తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:- అధ్యక్షా, పట్టింపులు పంతాలకు పోకుండా దీనికి కన్‌ఫర్మ్ అయిన సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం వున్నది. ఇరువురు కూడా దానిని ఉపసంహరించుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను. పట్టింపులతోటి సమాధానం రాదు. సమాధానం కావాలి. నాలుగు సంవత్సరాల నుంచీ అటవీ శాఖ వారు కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఉత్తర్వులను అమలుచేయకుండా వున్నందుకుగాను ఎంతో మంది దీనిలో నష్టపోయి వున్నారు. సమస్య తేల్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- My submission to the Chair is, in a democracy, Opposition is bound to raise certain issues and the Government is bound to reply. Here, in this instant case, regarding afforestation and restoration of ecological balance certain points were brought in by the Members. Effort for maintaining ecological balance is as important as restoring and preserving it. In that connection my friend and collegue raised certain issues of burning forests. I am not going into the merits of it now. The Chief Minister has also agreed on the floor of the House that the forests were burnt and he has transferred the concerned officer, enquiry has been ordered and the case has been handed over to ACB. That clearly shows that it is not a baseless allegation. The allegation has been accepted by the Government.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have not asked that. My direct question is: Would you like the House to be run or not?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am coming to that and you are jumping to conclusions. The Chief Minister himself said in his statement that he has transferred the concerned official and handed over the case to ACB. I don't think wild allegations are handed over to ACB? That is one point. Unfortunately, the Chief Minister himself has used certain

words which have landed us in a chain reaction. Had not the unfortunate words been used by the Leader of the House, I don't think the situation would have come to this stage. The Floor Leader has suggested the straightening up the records. Under what consequences? In the name of decorum stifling the democracy is not correct.

Mr. Speaker:- Again the subject is being diverted.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I have not diverted.

(Interruptions)

మిష్టర్ స్పీకర్:- మీకు ఇంత పట్టింపు వుంటే ఏమి చేస్తాము. అన్న పదాన్ని చెప్పడానికి ఇంత పట్టింపు వుండి మమ్ములను ఇరకాటంలో పెడుతూ వుంటే మేము ఏమి చేస్తాము. ఇంత సమయం ఇచ్చినా 304 నోటీసులో వున్న సబ్జెక్టు ఏమిటి, అడగవలసిన వారు ఎవరు, అడిగిన దానిలో మనం ఎలా అయ్యాం అనేది చూసుకోవాలి గదా? తమరు సొల్యూషన్ చెప్పడం లేదు.

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అందరు ఎందుకు లేస్తారు. అందరికి సమయం ఇస్తాను. There is the Minister concerned, the Minister for Legislative Affairs, to reply. నన్ను ఎందుకు ఇబ్బంది పెడతారు. మీ దగ్గర విప్, ఛీఫ్ విప్ అనే వాళ్ళు లేరా? రోశయ్యగారికి ఎందుకు అవకాశం యిస్తున్నారని అడగడం మొదలు పెడతారా?

-20 శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇప్పటికే చాల సమయం అయింది. నేను ఒకటే మనవి
ఎ చేస్తున్నాను. 304 నిబంధన క్రింద ఇచ్చిన నోటీసులో కూడ మిత్రులు చంద్రబాబునాయుడు సిగ్నెటరీ కానే కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సెకండ్ నోటీసు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సెకండ్ నోటీసు సంగతి నాకు తెలియదు. అధ్యక్షా, ఏమైనా కూడ నేను మరొకసారి రాజుగారికి మనవి చేస్తున్నాను - మీరు నిష్పక్షపాతంగా మాట్లాడదలచుకొంటే ఒక రకం, లేదూ, మీరు అనుకోవచ్చు నేను ఒక రకంగా

మాట్లాడుతున్నాను అని. నేను మనవి చేసేది ఒకటే 304తో సంబంధం లేని అంశాలు ప్రస్తావనకు వచ్చాయి, అది ఒకటి. రెండవది, ముఖ్యమంత్రిగారు 304కు జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం లేకుండానే రిపీటెడ్‌గా వైల్డ్ అలిగేషన్స్ చేస్తుంటే, ఆయన స్పందించి, జవాబు చెప్పడానికివస్తే, అంతమంది ఒకేసారి లేచి, ఏవో జెస్చర్స్‌చేసి, ఆయన మాట్లాడుతున్న అప్పుడు అడ్డు తగిలారు. ఒకసారి సభలో ఉన్న వారు గుర్తు పెట్టుకోండి. ఎన్ని మాటలు అన్నారు? అవి అన్నీ రికార్డుల్లోకి పోకపోవచ్చు. ఎందుకంటే అందరికీ మైకులు లేకపోవచ్చు, మాట్లాడలేకపోవచ్చు. ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి, ఇది సబబు కాదు అనే మాట చెప్పడానికి ప్రయత్నించినపుడు ఒకేసారి రమారమి 20 మందికి పైగా లేచి, జెస్చర్స్ చేసి, అనడానికి వీలు లేనటువంటి మాటలు అంటూ ఉంటే, సహజంగా ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ... తమరు అన్నారు ఏదో ఉద్రేకంలో ఏదో అన్నారని... అధ్యక్షా, నిన్న విద్యాధరరావుగారు చెప్పారు, మొన్న ఒకసారి అన్నారు *** అని. అది సబబు కాదని ఆయనతో నేను నిన్న అన్నాను. మరల నిన్న కూడ అన్నారు. అప్పుడప్పుడు అన్‌పార్లమెంటరీ పదాలు వస్తాయి. అయినా కూడ దానికి సంబంధించిన చర్చ వేరు. ఒకటి అధ్యక్షా, .. టొటాలిటీ చూద్దామంటే 304 పైన సంబంధం లేనటువంటి మాటలు ఏవి అయితే వచ్చాయో, వాటన్నింటికి ముందు వీ మస్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ పాడ్ రిగ్రెట్స్. దాని తరువాత వరుసన వద్దాం. లేదూ, ఇంత వెనుకకు ఎక్కడికి వెళ్ళతాం అని అనుకొంటే, ఒకటే, ఛీఫ్ మినిస్టరును *** అనే మాటను ఆ రకంగానే ఉంచి సభ నడవడానికి.... ఇందాక విద్యాధరరావు గారు అన్నారు సభ నడవడానికి వీలు లేదని అన్నారు. అధ్యక్షా, ... సభ గౌరవప్రదంగా, హుందాతనంగా, సహజంగా, అందరికీ ప్రతిష్ట పెంచే విధంగా నడవాలి, కాని ఏ మాట పడితే ఆ మాట అనడం, ఎవరిని పడితే వారిని అనడం, అంటే దులిపేసుకొని వెళ్ళిపోవడం, అవి అన్నీ మాకు సాధ్యం కానటువంటి మాట. సభా నాయకుడు మా పార్టీ నాయకుడే కాదు, ఈ రాష్ట్రానికి ఈవేళ ముఖ్యమంత్రి, వారి నాయకుడు ప్రతిపక్షనాయకులు.. ఆయన ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రికాకపోవచ్చు, కాని ఒక నాటి ముఖ్యమంత్రి, వారి గురించి కూడ ఏది మాట్లాడినా, పరవాలేదు, చెల్లుబాటు అయిపోతుంది, పోనిద్దాంలే అంత ఓపిక లేదు, అంత సహనం లేదుమాకు, అనిఅనుకొని రెండు కలిపి టొటాలిటీ చూద్దామంటే మేము తయారుగా లేము అంటే, చివరగా ఒక మాట వీ మస్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ పాడ్ రిగ్రెట్స్.

Mr. Speaker:- I will now ask Chandrababu whether he expresses his regrets or not. It is good if he answers.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నర్ ప్రసంగం మీద మాట్లాడుతున్నప్పుడు, ఈ రోజు కూడ....

(అధికారపక్షంనుండి అభ్యంతరం)

నన్ను చెప్పనీయండి. రోశయ్యగారు అన్ని చెప్పినప్పుడు నేను చెప్పకూడదా?

*** expunged as ordered by the chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:– నేను వింటాను మీరు చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– మొన్న కూడ గవర్నర్ ప్రసంగం మీద మాట్లాడినపుడు.....

(అధికార పక్షం నుంచి అభ్యంతరం)

ఈ రోజు కూడ అదే మదరిగా...

మిస్టర్ స్పీకర్:– అవి అన్నీ వద్దు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:– ఆయన ఏం మాట్లాడుతాడో వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఆయన ఏం మాట్లాడుతాడో నాకు తెలుసు. అంత తెలువకుంటే, నేను ఇక్కడ ఉండను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:– ఈ రోజు కూడా *** అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఈ సభ హుందాతనంగా నడవాలని నాకూ ఉంది. నాకూ ఆత్మాభిమానం ఉంది. ఆ బాధతో, సి.ఎం.గారు వెళ్లిపోతుంటే, నేను ఆ మాట అనడం జరిగింది. దానిని నేను విత్‌డ్రా చేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర్‌రెడ్డి:– అధ్యక్షా,...

మిస్టర్ స్పీకర్:– ఆయన విత్‌డ్రా చేసుకొన్న తరువాత ఇంక విషయం వద్దు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:– ఎంతో ఆవేశంతో చంద్రబాబు ఆ మాట అన్నప్పటికీ, గౌరవప్రదంగా నేను ఆ మాట ఉపసంహరించుకొంటున్నానని చంద్రబాబు అనడం, తమరు దానికి అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. సంతోషకరం. మరి అదే విధంగా ఈ సభనుకించపరిచే విధంగా ..... నిన్న రోశయ్యగారు చెప్పారు, *** అనే మాట అన్‌డిగ్నిఫైడ్ అని, *** అన్నది అన్‌డిగ్నిఫైడ్, అయితే నోరు మూసుకోమని అనడం అన్‌పార్లమెంటరీ దయచేసి అది కూడ వారు హుందాతనంగా విత్‌డ్రా చేసుకొంటే చాల గౌరవంగా ఉంటుంది. తమరు రూలింగ్ ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేను మరల రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. నాకేమి ప్రెజిడేషన్ లేదు. 304 మీద అనుచితమైనటువంటి చర్చ ప్రారంభించి, సి.ఎం. మీద డైరెక్టుగా వైల్డ్...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నో... నో...

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు నేను కూర్చొన్నాను. నేను మాట్లాడుతున్నప్పుడు వారిని కూర్చోమనండి. అధ్యక్షా, 304 పైన చర్చ ప్రారంభం అయింది. నిన్న చేసిన ఆరోపణ గురించే తగిన సమయంలో జవాబు చెప్పడానికి నేను వ్రాసి పెట్టుకొన్నాను. మరొకసారి అవకాశం కల్గింది కదా అని చెప్పడం కాదు, 304 పైన అనుచితమైన ఆరోపణలు, సభా నాయకుడిపైన డైరక్టుగా చేయడం తప్పు, 304 మీద అలాంటి అవకాశం లేదు. వేరే రూల్ క్రింద మీరు ఏదైనా నోటీసు ఇస్తే, యూ హేవ్ గాట్ ఎవరీ రైట్ టు మేక్ ఏన్ ఎలిగేషన్. అలా కాకుండా, 304ను ఆసరగా పెట్టుకొని చేసిన వైల్డ్ ఎలిగేషన్స్, బేస్‌లెస్ ఎలిగేషన్స్, దాని తరువాత జెస్చర్స్ అవి అన్నీ కూడ ముందు తప్పు అని విత్‌డ్రా చేసుకోమనండి, దాని తరువాత, సి.ఎం.గారు వాడిన పదానికి నేను సమాధానం చెప్పుతాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా... దయచేసి వినండి ... యూ హేవ్ టు కన్సల్టు అవర్ రెస్పాన్స్... సార్ ఇందాక రోశయ్యగారు చాల స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. దీనికి దీనికి జతపరచడానికి వీల్లేదు. చంద్రబాబును ముందు విత్‌డ్రా చేసు కోవాలని మొదట్లో చెప్పారు, తరువాత, *** అన్న పదాల మీద తగు విధంగా స్పందిస్తామని ఆయన చెప్పారు. పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు ముందు అంటే, అప్పుడు టోటాలిటీ తీసుకోవాలని రోశయ్యగారు ప్రతిపాదించారు. మాకు దానితో పట్టింపులు లేవు. సభను హుందాతనంగా, కొనసాగాలనే ఉద్దేశ్యంతో చంద్రబాబు విత్‌డ్రా చేసుకొన్నారు. నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను అధ్యక్షా, నేను *** అంటే అన్‌డిగ్నిఫైడా? ఈ వేళ ముఖ్యమంత్రిగారు *** అంటే అది అన్‌పార్లమెంటరీనా, కాదా అని మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. తరువాత, మేము ఆరోపణలు చేశామన్నారు. ప్రతిపక్షం వాళ్ళకు ఆరోపణలు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. అడవులను నరికారనడం *** అఫోరేస్టేషన్ ఎంత ప్రమాదమో, డిఫోరేస్టేషన్ కూడ అంతే ప్రమాదం. ఒక ప్రక్కన మొక్కలు పెంచడానికి చర్చ జరుగుతుంటే, మరొక ప్రక్క మొక్కలు నరికివేస్తున్నారు. కర్నూలు జిల్లాలో అడవులను నరికివేస్తున్నారు. అడవుల్లోనే బర్నింగ్‌కు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఇది ఎక్కడా లేదు. అడవులకు దరిదాపుల ఆరు కిలోమీటర్ల దూరం వరకు చార్ కోల్ బర్నింగ్‌కు పర్మిషన్ ఇవ్వడానికి వీల్లేదు. అటువంటిది మీరు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. దానితో ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రికి సంబంధం ఉందని ఆరోపణ చేస్తే, ఈ వేళ మీరు ఒకటి

*** expunged as ordered by the chair.

అంగీకరించారు, మీరు అతన్ని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. ట్రాన్స్‌ఫర్ ఈజ్ నాట్ ఏ పనిష్‌మెంట్. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి చేతులు దులుపుకొంటే, సరిపోతుందా? ఏ.సి.బి. ఎంక్వయిరీ చేశామన్నారు. దానిని ఆధారంగా చేసుకొని ఈనాడు ప్రతిపక్షం వాళ్ళు మాట్లాడుతుంటే, ఆరోపణలు వేయడానికి వీల్లేదు, మేము బుద్ధిమంతులమన్నారు. మీరు బుద్ధిమంతులే అయితే, మీరు ఏ కారణం చేత ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులను మార్చుకొన్నారని అడుగుతున్నాను. ఏ.... మీలో మీరు ఆరోపణలు చేసుకోలేదా? జనార్ధన్‌రెడ్డి మీద మీరు ఆరోపణలు వేయలేదా? మీ మెజారిటీని చూసుకొని మమ్మల్ని నోరు మూసుకోమంటూ, ప్రతిపక్షం వాళ్ళ నోళ్ళు నొక్కివేయాలా? ఈనాడు ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కించపరచాలని మేము ఆశించడం లేదు మీరు కూడ స్పష్టమైన రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

1-30 మ. శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను సభను చాలా సామరస్యంగా నడుపుకోవాలనే ప్రయత్నంలో....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నా మాట మీరు వినాలి. మీరందరూ మీ హృదయాలు నొవ్వవని అంటే చెబుతాను. ఇక్కడ ఎవరైనా స్పీకరుగా కూర్చున్నపుడు ఆయన మాట్లాడితే మాట్లాడారంటారు, మాట్లాడకపోతే మాట్లాడటం లేదంటారు, లేకపోతే చూస్తూ వుండిపోయారంటారు. మీరే ఈ పదవిలో వున్నామనుకుని విచారణ చేసుకుని మాట్లాడాలి. ఒక్కటి కోరుతున్నాను. ఈ సమయంలో నేనైతే బాగా చేస్తాను అనుకుని చేతులు లేపి మాట్లాడుతున్నారు. ఇబ్బంది గమనించండి. అందరమూ చెప్పవచ్చు. అన్‌డిగ్నిఫైడ్, అన్‌పార్లమెంటరీగా ఎవరైనా మాట్లాడితే వాటిని తొలగించే అధికారంతో వాటిని తొలగిస్తున్నానని అనుకోవాలి. నాకేమి అబ్జెక్షను లేదు. సభాసంప్రదాయాలు స్పీకరే కాపాడాలని అంటారు, మీరే మళ్ళీ మైకులు పట్టుకుంటారు. నేను రూలింగు యిచ్చాకనే మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. మీ ఫ్లోర్ లీడర్లే ఈ విధంగా చేస్తే స్పీకరు ఏమి చేస్తారని మీరు విచారణ చేయాలి. విద్యాధర్‌ని, మిమ్ములను అందరినీ అడుగుతున్నాను. అన్‌డిగ్నిఫైడ్‌గా మిమ్ములను అన్నట్లయితే తీసివేసే అధికారం వుంది. తీసివేయవచ్చు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడు గారు ఒక మాట చెప్పారు. నేను విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నానని వారన్నాక ఈ సమస్యకు అంతటితో ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టవచ్చుననుకున్నాను. విద్యాధరరావు గారు లేచి మరల కొత్త యాంగిల్ తీసుకువచ్చారు. మీకు మెజారిటీ వుంది అన్నారు. ప్రతిపక్షాల నోరు నొక్కుతున్నామన్నారు. మేము ప్రతిపక్షాల మీద గౌరవం వున్నవాళ్ళం. నోరు నొక్కడం చేతకానివాళ్ళం. ఆంధ్రప్రజానీకం పరిపాలన చేయమని అంటే ఆ పరిపాలన విద్యాధరరావు గారి చేతుల్లో పెట్టి తైతెక్కలాడుతూ కూర్చుంటామా? శాసనసభ మీకు అప్పగించి మీ యిష్టం వచ్చినట్లు ఆడ్డకోలుగా,

ఏ బూతుపడితే ఆ బూతులు మాట్లాడుతుంటే మేము చెవిలో పువ్వు పెట్టుకుని, నోట్లో వేలు పెట్టుకుని కూర్చుంటామని అనుకుంటున్నారా? మెజారిటీ వుందని, నోరు నొక్కుతున్నామన, ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి మాట ఎందుకండి? ఇప్పటికైనా సభను హాందాగా నడుపుకోవడానికి మేము తయారుగా వున్నాం ఆ వాతావరణం కల్పించుకోవాలి. చంద్రబాబునాయుడు గారికి నేను మాట్లాడుతూ చెప్పాను. మై ఆఫర్ ఈజ ఓపెన్. నాగేశ్వరరావు గారు చెప్పినట్లు టోటాలిటీ అంటే, ర్యైట్. ప్రశాంతంగా మాట్లాడుకుందాం. చంద్రబాబునాయుడు గారి ఆరోపణ వేరే రూలు కింద తీసుకోండి. మీ హక్కులను హరించడానికి గాని, అడ్డుకునేదానికి గాని మేము తయారుగా లేము. దెర్ ఆర్ అంప్ల్ రూల్స్. మీరు ఏ రూలు కిందనైనా నోటీసు యిచ్చి చూడ్డండి. ఒప్పాటు చెప్పవచ్చు. అంతేకాని 304 లో మీరు ముఖ్యమంత్రి గారిమీద ఈ రకమైన ఆరోపణ చేయడం ఉచితం కాదు. ఉచితం కాని ఆరోపణ చేసినా విత్‌డ్రా చేసుకుంటున్నానంటే మా వైపు నుంచి ఎలా జవాబు చెప్పాలో, ఎలా సర్దుబాటు చేసుకోవాలో, సభను హాందాగా ఏరకంగా నడుపుకోవాలో అని మేము ఆలోచించి తయారుగా వున్నాం. అలా కాకుండా చంద్రబాబునాయుడుగారు చివరగా ముఖ్యమంత్రిగారు *** మాటను విత్‌డ్రా చేసుకున్నామన్నారు. మా వైపు చూశారు కదా? ఇది సబబు కాదని, రిగ్రెట్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేయలేదని అంటున్నా కూడా సర్దుబాటు చేసుకోవడానికి, బాధ కలిగినా వారిని ఒప్పించేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. విద్యాధరరావు గారు కొత్త యాంగిల్ తీసుకుంటే ఎలా? ఇక రెండవది, నాగేశ్వరరావు గారు, వెంకటేశ్వరరావు గారు చెప్పిన ప్రతిపాదనలలో రెండిటికి యిప్పటికీ కూడా మేము తయారుగా వున్నాం. 'ఇన్ టోటాలిటీ', అంటారా మరల మొదలుపెట్టండి. నేను రెడీ. లేదా అయిపోయిందంటారా అయిపోయింది. దీనికి యింతకంటే అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇక ఈ సబ్జెక్టును వదలివేద్దాం.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఈ మొత్తం వాతావరణం చూస్తే మన శాసనసభ రెండు యుద్ధ శిబిరాలుగా చీలిపోయి వుంది. కృతనిశ్చయంతో, నిస్సమేటిక్‌గా యుద్ధం ఎలా సాగించాలో, ఎలా తట్టుకోవాలో, ఎదురుదాడి ఎలా చేయాలో, ఎలా డిఫెన్సు చేసుకోవాలో రెండు పక్షాలూ నిర్ణయించుకున్నాయి. ఈ సందర్భంలో పాత్రోక్తులకు, మధ్యవర్తులకు విలువ ఏముంటుంది? వారంతట వారు తెలుసుకోవడమో, లేక నిబంధనల ప్రకారం మీరైనా నిర్ణయించడమో చేయాలి.

*** expunged as ordered by the chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇక ఈ సబ్జెక్టు వదలి వేద్దాం. అన్‌డిగ్నిఫైడ్ అయితే నేను తీసివేయడానికి వుంటుంది. విత్‌డ్రా చేసుకుంటే హుందాగా వుంటుంది. నేను సంతోషిస్తూ చెబుతున్నాను. ఆ సబ్జెక్టులో అన్‌డిగ్నిఫైడ్ అయితే చూస్తాను. లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ ఫీల్ చేస్తున్నారు. ఇక ఈ విషయం ఆపుదాం. ఇప్పుడిక వేరే సబ్జెక్టుకు వెడదాం. డెలిబరేషన్సుకు వెడదాం.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ విషయాన్ని గౌరవప్రదంగా ముగించాల్సిన బాధ్యత మన మీద వుంది. అందుకనే రోశయ్య గారికి రెండుసార్లు విజ్ఞప్తి చేశాను. 'టొటాలిటీ ఆఫ్ ది సిట్యుయేషన్' తీసుకుందామని నా కోరికగా చెప్పాను. కాని వారు ప్రతిపాదన ఒకటి పెట్టారు. ముందు అది విత్‌డ్రా చేసుకోనివ్వమని. అంటే నా ప్రతివాదన లేనట్లు అర్థం చేసుకోవాలి. దాని మీద వారు స్పందించి సి.ఎం.గారు *** అన్నది విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. పార్టీ అయినప్పటికి కూడ రోశయ్య గారు కన్వీన్సు అయి తల వూపడం నేను చూశాను. లీడరు లేనప్పుడు వారు ఆ బాధ్యత వహిస్తున్నారు కాబట్టి ముగిసినట్టు అనుకున్నాను. దివాకరరెడ్డి గారు కూడా లేచి ఏదో అన్నారు, అది వదలిపెట్టండి. ఒక్కోసారి అభిప్రాయాలు వేరుగా వుంటూవుంటాయి. కాని అంతటితో వదలిపెట్టమని అడగటం మాత్రం భావ్యం కాదు. మొత్తం పరిస్థితి అంతా కంట్రోల్‌లోకి తేవలసివుంటుంది. గౌరవప్రదంగా సెటిల్‌మెంటు కాకపోతే ఈ ఫీలింగ్సు రికార్డుల్లోకి యిట్లానే పోతాయని ఎలిగేషన్సు, కౌంటర్ ఎలిగేషన్సు రావడం, అన్‌పార్లమెంటరీగా *** తంతామని లేస్తారు. ఉత్తరప్రదేశ్ శాసనసభలోలా చెప్పులు కూడా వస్తాయి రేపు. తతిమావన్ని వచ్చేశాయి అదొక్కటే తప్ప. అవి జరగ కూడని విషయాలు. నేను రోశయ్య గారికి ఒకటి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

1-40 మ
అధ్యక్షా, రోశయ్యగారు - Since he has withdrawn that word - నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇక్కడే జరగాలని లేదు. మనం కూర్చుందాము. కూర్చొని అది రికార్డుకు వెళ్ళకుండా చూడాలి. చీఫ్‌మినిస్టరుగారి లాంటి బాధ్యతా యుతమయిన వ్యక్తి, సుదీర్ఘమైన 5 శతాబ్దాల రాజకీయ చరిత్ర అనుభవం ఉన్న వ్యక్తిని మేము కూడా గౌరవిస్తాము. ఆ మాటలేవీ రికార్డులో వుండడం సరైనది కాదు. మీరు ఎక్స్‌పంజ్ చేయడం, మ్యాటర్సు అన్ యాక్టుకు పోవడం కాదు. వాళ్ళు, వీళ్ళు చూస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. To the dignity of the House and to his dignity, let us straighten the things, Sir. Let us adjourn the House even at this stage. Let us straighten it and then honourably settle the issue. నా అపీల్ మీద్వారా రోశయ్య గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది గౌరవప్రదంగా సెటిల్ అయితే తప్ప బాగుండదు.

***Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- దీనిని చూడవలసింది ఏమీ లేదు. అన్నమాట అనలేదు అనే ప్రసక్తి లేదు. ఇష్యూచాలా సింపుల్. మీరు అన్న మాటతోనే నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. చిన్న సవరణ ఏమిటంటే ఎక్కడ ప్రారంభం అయింది...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా ముందు మీరు రికార్డు చూడండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను మరల చెబుతున్నాను. We are with open mind. రిజర్వేషన్ లేదు. సర్దుబాటు అంతకంటే లేదు. I was magnanimous to withdraw.... ఎవరన్నా మాట్లాడతాము గానీ ఇక్కడ రికార్డు స్ట్రైటెన్ చేయాలండీ Let us straighten the total record. 304కు సంబంధించిన అంశం మీద, ఈ 304కు సంబంధం లేదు. దానికి అంతకు ముందు Non-implementation . of orders of Government of India in the matter of rising plants by Forest Department - ఇది కాలిపోయిన అడవులను ఎలా పెంచాలని గవర్నమెంట్ ఆఫ ఇండియా ఇచ్చిన ఇనస్ట్రక్షన్స్ అమలుజరపడంలేదని అనడానికి, ఈ ఆరోపణకు సంబంధం లేదు. రికార్డు స్ట్రెయిటెన్ చేయాలంటే అభ్యంతరం లేదు. నాగేశ్వరరావుగారు సూచించిన దానికి అంగీకరించినా రికార్డు చివరకు వచ్చి సరిచేస్తే సరిపోతుంది అను కొంటున్నాను. మొదట అనుకున్నదే వింటే సరిపోతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రోశయ్యగారు వారికి చాలా అనుభవం వుందిసార్. రోశయ్యగారు చెప్పిన మొదట ప్రపోజల్ అయితే నేను వారికి క్షమాపణ చెబుతాను. మొదటి ప్రపోజల్ పెట్టినప్పుడు.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మేము అనేది మా ప్రపోజల్ ఇది. నేను మొదట పెట్టిన ప్రపోజల్‌ను విత్‌డ్రా చేసుకోవాలని, కాదు అంటే టోటాలిటీ చూద్దాము అన్నారు. 304 చర్చలో అనుచితమయిన ఆరోపణలు చీఫ్ మినిస్టరుగారొచ్చిన వచ్చిన తరువాతనుండి వరుసగా చూద్దాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మొదటిసారి లేచినప్పుడు చెప్పలేదు. ఇప్పుడు కూడా చూడండి మీరు వారు *** అనేది విత్‌డ్రా చేయకపోతే ఆ సభ్యుడు ఇక్కడ వుండడానికి వీలులేదు.

***Expunged as ordered by the Chair.

 రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయము-చెట్ల పెంపకం విషయంలో భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అటవీశాఖ వారు అమలు చేయకపోవటాన్ని గూర్చి.

You were about to move some resolution. It is your look out. You have got every right to do so. నేను టోటాలిటీ గురించి అడిగితే సమాధానం చెప్పారు. ఆ మాట విత్‌డ్రా చేసుకొని మిగిలిన ప్రొసీజర్‌కు పోదామని అంటుంటే It is an open offer made in the House. You have made an offer. It is the property of the House. రోశయ్యగారు అన్నట్లు టోటాలిటీ అక్కడనుండి రావాలి అన్నారు. ఆయన *** అనేది విత్‌డ్రా చేసుకొంటే హౌస్‌లో కూర్చోడానికి అర్హత ఉంటుంది అని అన్నారు. He has taken that. So Sir, to straighten the record - ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నాను. ఇన్‌డిగ్నిటీ అయిన మాటలు ప్రొసీజర్‌లో అనుకొన్నప్పుడు తరువాత నిర్భయంగా ఖండించిన తరువాత స్ట్రెయిట్‌గాను చేయడంకోసం చేసిన ప్రయత్నం వారి దగ్గరనుండి హృదయపూర్వకంగా ఉండాలనే కోరిక తప్ప, వదిలివేద్దాము అంటే సాక్ష్య అయినట్లు కాదు. చాలా పెద్ద పెద్దలను చూచాము. ఏదయినా జరిగితే వచ్చి చెప్పిన మాటలు వున్నాయి. వీరికి కూడా ఇది అప్లయి అవుతుంది. ఇంక్లూడింగ్ ది చీఫ్ మినిస్టర్. టోటాలిటీ గురించి ఆలోచిస్తే ఎక్కడనుండి పోదాము. లేదంటే The ball now must be thrown. He has thrown it to you.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీరు చెప్పింది టోటాలిటీ అనేది అంగీకరిస్తాను. టోటాలిటీ మధ్యలో మొదలుపెట్టి 304లోని చర్చలో అనుచితమయిన ఆరోపణలతో మొదలుపెట్టండి అన్నారు. దానికి అభ్యంతరం ఎందుకు, ఆరోపణ అలాగే వుండాలంటారా? 304లో ఆరోపణ చేయాలంటే వేరే ప్రొసీజర్‌లో రండి మాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నాకు పదే పదే అలవాటు లేదు. నేను మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అవసరం అయిన వారు ఏదయినా పొరబాటు చేస్తే హౌస్‌లో ఎనౌన్స్ చేయడం చాలా ఉత్తమం. లేకపోతే.....Let us adjourn the House. Yes, it is their responsibility. I am asking them. Let us sit and decide.

(Interruption)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇన్ టోటాలిటీ 304లో మ్యాటర్ నుండి జరిగింది విందామంటే మీరు వినడం లేదు.

***Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చెవులలో వుంటే దూది పెట్టుకుంటాము. లేకపోతే బయటకు వెళ్లిపోతాము. మేము ఇచ్చిన సలహా పాటించాలి అని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇన్ టోటల్ చూడాలని అంటే....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- టోటాలిటీ అబ్జర్వ్ చేద్దాము. హృదయపూర్వకంగా వచ్చి చూద్దాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పే ప్రతిమాటతోనూ నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మనం లోపలకు వెళ్లి చూడవలసింది ఏముంది? 304 మీద మాట్లాడుతూ, వైల్డ్ అండ్ బేస్‌లెస్ ఎల్లిగేషన్స్.... బేస్‌లేని ఎలిగేషన్, అనుచితంగా చీఫ్ మినిస్టరుగారి మీద చేశారు. చేశారా, లేదా అని చూడాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సహృదయంతో, రోశయ్యగారు....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది హౌస్‌లో ఆరోపణే కాదు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ఎక్కడయినా అన్‌డిగ్నిఫైడ్‌గా వుంటే తీసివేస్తాను అని చెప్పాను. మీరు శాటిస్‌ఫై కాకపోతే ఎట్లా? If there is anything undignified, I will remove it from the record....కానీ అది కూడా వద్దు అది ఏదన్నా వుంటే తీసివేస్తాను అంటున్నాను. ఇంత కంటే ఏముంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయంగా కనుక ఉంటే ఉంచండి. 1-మ

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇంక అభ్యంతరం ఎందుకు?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు:- అది రికార్డులలో ఉంచుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది రికార్డులలో ఉంచేది లేదు. అన్-డిగ్నిఫైడ్‌వి తీసివేస్తాను అంటున్నాను.

(అంతరాయం)

మీరు అరుగురు లేచి మాట్లాడితే నేనేమి చెప్పాలి?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు రూలింగు ఇచ్చేముందు ఒక మాట వినండి. చంద్రబాబునాయుడు అన్నది రికార్డులలోకి పోకపోయినా మీరు మైకు ఇవ్వకపోయినా...

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎందుకు చెబుతున్నానో విచారించండి. మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడుకు మైకు ఇవ్వకపోయినప్పటికి, ఆయన అన్న మాటలు రికార్డులలోకి పోనప్పటికి, ఆయన అన్నమాట మనం విన్నాం కాబట్టి,.... Though it has not gone on recordలో ప్రక్క, రికార్డులో ఉన్నవి ఏమైతే అన్-పార్లమెంటరీ క్రింద రోశయ్య గారు అబ్జెక్షన్ చేశారో, దానికి ఒక అడుగు ముందుకు వెళ్ళి ఇంకా అతి తీవ్రమైన భాష ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడితే, దానికి పట్టుదలకు పోయి, టోటాలిటీ అంటారు. రోశయ్యగారి ముందు ప్రతిపాదన చూడండి. చంద్రబాబునాయుడు మాట్లాడింది రికార్డులలో లేకపోయినా, ఆయన ఆమాట విత్‌డ్రా చేసుకోవాలి అన్నారు. లేకపోతే, హౌజ్‌లో కూర్చోడానికి కూడా వీలు లేదని అన్నారు. ఎందుకంటే ఆయనకు మెజారిటీ ఉంది కాబట్టి. ఆయన ఆమాట విత్‌డ్రా చేశాక మీరు తరువాత పరిశీలించండన్నారు. *** అన్న మాటా, *** అని మేము అన్నమాట, తరువాత పరిశీలిద్దాము అన్నారు. ఆయన విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు కాబట్టి, ఇప్పుడు ఈ రెండు మాటల గురించి చెప్పండి. ఇది పార్లమెంటరీయా అని అడుగుతున్నాను. నిన్న *** అనేమాట అన్-డిగ్నిఫైడ్ అని అన్నారే, *** అనే మాట ముఖ్యమంత్రి మాటాడితే అది డిగ్నిఫైడా అని అడుగుతున్నాను.

డా|| ఎం. వి.మైసూరారెడ్డి:- ముందు విత్‌డ్రా చేయమని అన్నారు. తరువాత నాగేశ్వరరావు గారు టోటల్ పిక్చర్ అని అన్నప్పుడు, టోటల్ పిక్చర్ మీదనే అడిగాము. నాగేశ్వరరావు గారి ప్రతిపాదనే ఇది.

Mr. Speaker:- Hear me, I would like to suggest one thing. నేను అనేది నార్మల్‌గా నడవాలి కాని, రూలింగ్ పవర్ మీద నడిచేది కాదు. మనలో ఒక మార్పురావాలి. రికార్డు వెరిఫై చేయమన్నారు. వెరిఫై చేసి, మొదటి నుంచి చూసి, నేను ఏదైతే పనికి రాదని అనుకుంటానో అది తీసివేస్తాను. మొత్తం చూస్తాను, ఇన్ టోటాలిటీ చూసినాక నాకు ఇది పనికి రాదనిపిస్తే తీసివేస్తాను. ఇందులో తప్పు ఏమీ లేదు.

(అంతరాయం)

*** expunged as ordered by the chair.

హౌజ్‌ను నడవనీయండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, వారికి అంత పట్టుదలగా ఉంటే, మీరు రికార్డులలో ఉంచండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు పట్టుదల ఉన్నా, లేకపోయినా, అన్-డిగ్నిఫైడ్ అనుకున్నప్పుడు నేను తీసివేస్తాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మేము పట్టుదలకు పోయేవారం కాదు. ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతూ, ఇక్కడ సభను గౌరవప్రదంగా నడపవలసిన బాధ్యత కొంచం ఒక పాలు ఎక్కువగా ఉంది. మేము గవర్నమెంటులో ఉన్నాము కాబట్టి. మా లిమిటేషన్లు, మా బాధ్యతలూ తెలుసు. అయితే మేము అధికారంలో ఉన్నా, వారు అధికారంలో ఉన్నప్పటికి ఒక సభ్యుడికి అవకాశం దొరికితే, నిబంధనలతో నిమిత్తం లేకుండా....

(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు లేచి మాట్లాడబోయారు)

విద్యాధరరావు గారికి వినయపూర్వకంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, చేతులు నొప్పి పుడతాయి. ఒక చెయ్యి నొప్పి పెడితే ఇంకో చెయ్యి విసురుతున్నారు. ఆ చేతులు విసరడం తగ్గించుకుంటే, మంచిది. అంత కంటే నేను ఇంక చెప్పలేను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, తమరు రూలింగు ఇస్తామన్నారు, చాలా మంచిది, ధన్యవాదాలు. మీరు ఒక నిర్ణయానికి వస్తున్నారు, ఇవి అన్నీ పరిశీలిస్తామన్నారు. నోరుమూసుకోవడమా, నోరు తెరచుకోవడమా లేక *** దాదాపు ఈ మూడు పదజాలాలు వీటిలో ఒకటి విత్‌డ్రా అయిపోయింది. ఇంక మిగిలింది రెండు పదాలు, నోరు మూసుకోవడం, నోరు తెరమకోవడం.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఎన్ని కోట్లు తిన్నారు అనేది అక్కర లేదా?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, రెండు గంటలకు పైగా చర్చ జరిగింది. మీరు ఆ రికార్డులు పరిశీలించి, అన్-పార్లమెంటరీ అని ఈ రెండు గంటల సమయాన్ని ఎవరు వృధా చేశారో, ఆ పదజాలాన్ని ఒక పుస్తకంగా ప్రింట్ చేయించి, ప్రతి మండల హెడ్ క్వార్టర్స్‌కు పంపించండి. ఇందుకు అయ్యే ఖర్చులు ఆ సభ్యుల నుంచి వసూలు చేయండి. రెండు గంటల నుంచి సభ ఎప్పుడు ప్రారంభం అయిందో, ఎప్పుడు ఎండ్ అవుతుందో

తెలియని పరిస్థితి ఎదురైంది. ఏమి చెయ్యాలో అర్థం కాని పరిస్థితి ఎదురైంది. రాష్ట్రంలోని సమస్యలను పరిష్కరించకుండా, దీనికి కేవలం బాధ్యులు అధికార పక్ష సభ్యులు అని మనవి చేస్తున్నాను. మంచి అయినా, చెడ్డ అయినా, తొందరగా ఒక చర్య తీసుకునే బాధ్యత అధికార పక్షం మీద ఉంది. సరియైన సలహా ఇవ్వకుండా, సమయాన్ని వృథా చేసి, మమ్మల్ని నిర్వీర్యులని చేశారు. అందుకని మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(బి.జె.పి కి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, అధికార పార్టీది బాధ్యత అని ఒక గౌరవ సభ్యుడు ఆరోపించడం, అది మిక్కిలి బాధ్యతా రాహిత్యం. ఒక రకంగా, ఒకరిని సపోర్టు చేయడం కోసం మనసులో ఒక సభ్యుడిని పెట్టుకుని మాటాడ్డిన మాట కాని, న్యాయబద్ధంగా మాటాడ్డిన మాట కాదు. రెండు వైపులా విచారణ చేసి, తప్పును తప్పు అనే ఆలోచన కాకుండా కేవలం ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. కాబట్టి అయన వ్యతిరేక భావంతోనే మాటాడుతున్నారు. ప్రభుత్వానికి తెలుసు, ప్రభుత్వం బాధ్యత ఏమిటో.

Sri V. Jagapathi Rao:- Sir, my humble submission is this. A deliberate attempt has been made to tarnish the personal image and character of the Hon'ble Chief Minister. That has to go. That has to be corrected. Therefore, the entire deliberations are to be studied. Therefore, the entire deliberations have to be looked into.

(Inturruptions)

నేను మనవి చేసేదేమంటే, ఈరోజు ఒక ప్రత్యేక మైన పదం అన్నది, అది ఒక ప్రొవొకేషన్ ద్వారా వచ్చినదే తప్ప, ఈరోజు మీరు ఇంటర్‌ఫియర్ చేయకండి నేను మాట్లాడినప్పుడు అనే కాన్‌టెక్స్ట్‌లో మాటాడ్డినారు తప్పితే, వారు ఏమ నోరు నొక్కలని కానే కాదు. సి.ఎం. గారి మీద ఎన్ని రిమార్కులు చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పారో, వాటన్నిటినీ తమరు రెవ్యూ చేయాలని మనివి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు అభిప్రాయంలేదా? మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు నడపండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అభిప్రాయం ఎందుకు లేదు? జగపతిరావు గారు చెప్పినట్లు మీరు కూడా చెప్పండి. అసలు నా ఇష్టం వచ్చినట్లుగానే నడపాలి.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నిన్ననే డెకోరం మీద, డిసిప్లిన్ మీదా మాట్లాడుకున్నాము. మొట్టమొదట్లో నా అభిప్రాయం చెప్పాను, సరే, కాదని అన్నారు రోశయ్యగారు. ఆ రకంగా ఇక్కడ గౌరవ సభ్యులు తనంతట తాను లేచి తను అన్నమాటను ఉపసంహరించుకున్నారు. అయిన తరువాతనే మాట్లాడతా మని అన్నారు. కాని, రెండవ భాగం రికార్డులో ఉంది. దీనికి సలహా ఇచ్చారు నాగేశ్వరరావు గారు. అది ఒక పద్ధతిలో, ఇక్కడ కాకపోతే, లోపల మీ సమక్షంలో అయినా జరగాలి. కాని నేను అనేది ఇక్కడ హుందాతనంగా నడవాలని. మేము మొట్టమొదట చెప్పాము. మళ్ళీ పునశ్చరణ చేయాల్సిన అవసరం లేదు. సభా నాయకుడు లేచినపుడు ఏసభ్యుడైనా, ప్రతిపక్షనాయకుడు కాని, మరొకరు కాని, కూర్చోవాలి. ప్రతిపక్షనాయుకుడు లేచినపుడు మిగిలిన వారు కూర్చోవాలి. ఈ సాంప్రదాయాలను పాటిస్తున్నామా, లేదా అంటే, ఎవరూ పాటించరు. ఒకటికి 10 సార్లు అనుకుంటే పాటిస్తాము. నా విజ్ఞప్తి ఏమంటే, గౌరవ సభ్యుడు హుందాతనంగా ఉపసంహరించుకున్నారు. దానికి అవునా? కాదా అంటే లేదని చెప్పండి. 2-00 మ

(అంతరాయం)

డా. యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారు ఉపసంహరించుకున్నారంటే మేము అవును అన్నాము. అది తప్పా? ఒక ప్రక్కనే చూడకండి. రెండవ ప్రక్కా చూడండి. మొదటి భాగమూ ఉంది, రెండవ భాగమూ ఉంది. మూడవ భాగమూ ఉంది. తల వదిలి తోక అంటే ఎలా....

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము ఇందాక చెప్పినది రికార్డులో ఉంది. మేము మా ఇష్టం వచ్చినట్లు నడుపుకుంటాము అంటే నడుపుకోండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మైక్ దొరికిందని మీరు మాట్లాడతారు. నేను మాట్లాడొద్దు అంటే ఎలా? క్లోజ్ చేయించండి అంటే ఎలా? అసలు ఎలా రన్ అవుతుంది. ఈ విధంగా ఉంటే?

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మంత్రిగారు మిమ్ములను బెదిరిస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక్క బ్రహ్మదేవుడు తప్పించి నన్ను మీరెవ్వరూ బెదిరించలేరు. నన్ను వారూ, మీరు ఎందుకు బెదిరిస్తారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఒక వైపున ముఖ్యమంత్రిగారులేని సందర్భంలోగానీ ఈ శాసనసభ వ్యవహారాలు చూస్తున్న మంత్రిగా రోశయ్యగారు డీల్ చేస్తున్నారు. మా వైపు నుండి పార్టీల వ్యక్తులు మాట్లాడుతున్నాము. ఎవరయినా మాట్లాడివుంటే వారించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దాన్ని ఎంకరేజ్ చేయడంలేదు. ఇది గౌరవప్రదంగా బయటపడాలి. నాగేశ్వరరావు చేసిన సూచన, అది మా అందరి సూచన. ఇది ఒక్కటే వేఅవుట్. వేరెది లేదు. లేదనుకుంటే వీరు కోరారు. వాస్తవం కాదు. తప్పుని రియలైజ్ చేసి ఆయన అంగీకరించిన దానిని హుందాతనంగా స్వీకరించి ఆ రకంగా గౌరవప్రదంగా సభ జరపాలని మనము అనుకొన్నాము. అందరూ ఖచ్చితంగా పాటించాలి. అందరూ ప్రయాత్నించాలి. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధిని ప్రదర్శించాలిఅని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- సమస్య పరిష్కారమయిపోతున్నది. మరల క్రొత్త యాంగిల్ తీసుకొచ్చి మేము అనడం లేదు అని ...... మీరిద్దరూ పెద్ద వారు. అనుభవం కలిగినవారు సలహాలు విందామనే. టోటాలిటీ అంటే మరొక్కసారి చెబుతున్నాను. టోటల్‌గా మీరు చూచినా వారు చూచిన నాకు అభ్యంతరం లేదు. టోటల్ అనేదానిలో సగం విడదీసి క్రింది పేరాగ్రాఫ్ గురించి మాట్లాడతాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకెవరికి హౌజ్ నడుపుదామని లేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, the Second Proposal put forward by Sri Rosaiah Garu was accepted by Sri P. Nageswara Rao Garu. The First Proposal was that Sri N. Chandrababu Naidu should withdraw his statement. He has withdrawn it. Then come out sportively, and withdraw your statement.. ఏమీ రికార్డు వెరిఫై చేయండి. నేను మాట్లాడితే నన్ను అన్‌డిగ్నిఫైడ్ అంటారు. అవతల వీరిది కాదా? అన్‌డిగ్నిఫైడ్ అనేది లేదా? ఏమిటి వీరి విధానం? కేవలం మెజారిటీ అభిప్రాయమా? ఇది ఏమి ప్రజాస్వామ్యం?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను, 304 మీద మాట్లాడినప్పుడు లేను. కాబట్టి రికార్డు అంతా పరిశీలిస్తాను. నేను పరిశీలించిన తరువాత చూస్తాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు పరిశీలించివలసిన పని లేదు. ఇది న్యాయంకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినది తీసివేస్తాను అని చెప్పేదాకా రాకపోతిని. అసలు నేను వినలేదుకదా? This is undignified and unparliamentary...

Sri K. Vidyadhara Rao:- Nobody has denied any statement made here. అందుకు కూడా ఒప్పుకుంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి అన్న మాటలు అని ఒప్పుకున్నారు. చంద్రబాబునాయుడు అన్న మాట రికార్డ్సులో లేకపోయినా, ఆయనకు మైక్ ఇవ్వకపోయినా అయన అన్న మాట అందరికీ వినబడింది. కాంట్ల ఏకీభవించి ఆయన హుందాతనంగా లేచి విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. ఇప్పుడు మీరు పరిశీలించి చూసి చేస్తామన్నారు. పరిశీలించక్కర్లేదు, చూడనక్కరలేదు. రికార్డ్సు అలాగే ఉండనివ్వండి. వారికి కావలసిన హుందాతనం అది. ప్రజాస్వామ్యం మీద వారి నమ్మకం అది. కానివ్వండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 రికార్డ్సు ఎందుకు చూస్తాను అన్నానంటే, దానిలో సబ్జెక్టు డీవియేట్, ఇంకా ఏమి అన్నారో చూడవలసిన ధర్మం ఒకటుంది. I have not given so far ruling. ముఖ్యమంత్రి అన్నారంటే, ఉంటే ఆ రెండు కూడా అంటే అన్ని మాటలూ తొలగిస్తాను. 304 లో ఇర్రిలవెంట్ కనపడ్డవికూడా రికార్డ్సు చూసి తొలగిస్తాను. ప్రెస్‌కూ చెబుతున్నాను. If any undignified matter is there, రికార్డ్సు చూసిన తర్వాత....

(అంతరాయం)

(గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్ష పార్టీల సభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలవద్ద నిలబడ్డారు)

రికార్డ్సు చూసిన తర్వాత .....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఛైర్ పట్ల వారికున్న గౌరవం వ్యక్తమవుతోంది.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాకు ఏమీ వినబడడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిఅన్నవి తొలగించవద్దా?

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రికార్డ్సు నుండి ఏమీ తొలగించవద్దు. మా విజ్ఞప్తి....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరంతా ఒక మాట వినండి. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నవి ఉంటే తొలగిస్తున్నాను అన్నాను....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము చేసిన ఎలిగేషన్స్ తొలగిస్తాము అన్నారు.

Dr. M.V. Mysoora Reddy:- Where is undignity. They are all baseless and wild allegations without any proper notice.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఇద్దరూ వినడం లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మీరు చెప్పే రూలింగ్‌కి మేము క్వశ్చన్ వేయలేదు. అవతల నుండి క్వశ్చన్ చేస్తే ఎలా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇక్కడ చెప్పాను. పూర్తిగా ఇర్రిలవెలంట్.. అందరూ లేవారు

శ్రీ కె. రోశయ్య:- 304 ప్రారంభించిన దగ్గర నుండి బియాండ్‌దిస్కోప్ డిస్‌కషన్ ఏమి ఉన్నాకూడా తీసివేయడానికి తమరు అంగీకరిస్తే, తమరు దయచేసి చెప్పండి. లేదనుకుంటే మీరు ఏది చెబితే అది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినది తీసివేస్తాను, మిగతావి చూస్తాను అంటే మీ దయ. చూడను అవి అలాగే ఉంటాయి అన్నా మీ దయ, అనిశ్చితం అవి అంటే, తీస్తాము అంటే మీ దయ. మీ ఇష్టంవచ్చినట్లు చేయండి. మేము కాదనడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పినది మీరు విననప్పుడు. ఇర్రిలవెంట్....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- 304లో సంతకం లేని ఆయన మరల సెకెండ్ నోటీస్ అన్నారు. ఎక్కడుంది వీరి దగ్గర. రండి చూపించమనండి. సెకెండ్ నోటీస్ ఎక్కడుందో చూపించమనండి.

(అంతరాయం)

(ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు లేచి తమ స్థానాలవద్ద నిలబడ్డారు)

Mr. Speaker:- You have not followed... ఆయన ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే అది అన్‌డిగ్నిఫైడ్ కాదా? ఎలా అంటే

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ముఖ్యమంత్రి అన్నవి తీసేస్తున్నారు. 304లో మాట్లాడిన మాటలు నేను చూసి అన్‌డిగ్నిఫైడ్ ఉంటే మొత్తం కలిపి అని ఒక్కసారి చెప్పలేరా?

(అంతరాయం)

(ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు నిలబడి 'బెదిరిస్తున్నారు' అని అనసాగారు)

ఇప్పుడు వీరు 20 మంది లేచి బెదిరించారా? అదిరించారా? నేనా బెదిరిస్తున్నది. నేను తిరిగి అపీల్ చేస్తున్నాను. నేను బెదిరిస్తున్నానా? నేనే ఛైర్‌కి అప్పీల్ చేస్తున్నాను. బెదిరించడం 2-1 రెండు చేతులు విరవడం నావల్ల కాదు. మ

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరందరూ కూర్చోండి. ముఖ్యమంత్రి గారి మాటలు నిజమని మీరే అన్నారు... నన్ను చెప్పనీయండి... ఇర్రెలవెంట్ అనే పదం చదువుతుండగానే మీరంతా లేచారు.... నన్ను చెప్పనీయకుండా....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వారు ఈ విధంగా బెదిరించడం ఎక్కడి పద్ధతండి, కూర్చున్న ఛైర్‌తో మాట్లాడడం పద్ధతా అధ్యక్షా, మీరు చంద్రబాబుకి అనుమతి ఇచ్చారు, ఇచ్చిన తరువాత లెజిస్లేచర్ అఫైర్స్ మంత్రి గారు లేచి సంతకము లేని వ్యక్తి మాట్లాడడం అని పదే మిమ్మల్ని హెచ్చరించడం ఇది ఎంతవరకూ సమంజసం కాదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మేము ఏమి చెప్పినా, సలహా తప్ప స్పీకర్ గారికి డైరెక్షన్ ప్రశ్నే లేదు. టోటాలిటీ చూసి మీరు ఏదైనా డెసిషన్ ఇస్తాము అంటే అభ్యంతరం లేదు, మీ జడ్జిమెంటులో సి.ఎం. అన్న పదాలు తీస్తున్నాను మిగతా పదాలు చూసి నేను చేస్తాను అంటే మీరు మొత్తం చూసి జడ్జిమెంటు ఇవ్వండని...

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయము-చెట్ల పెంపకం విషయంలో భారత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అటవీశాఖ వారు అమలు చేయకపోవటాన్ని గూర్చి·

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరే ఇక్కడ సి·ఎం· అన్నారని అన్నారు, ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ పదాలు అన్నారు అంటే తొలగిస్తాను అన్నాను·

శ్రీ కె· రోశయ్య:- 304 మీద సి·ఎం· మీద సంబంధం లేకుండ అలిగేషన్స్ చేశారు వారు కూడా అంగీకరించారు, 304లో అంశం వేరు అయినప్పటికి డైరెక్ట్ గా మీరు ఆరోపణలు చేశారు, క్యారెక్టర్ అసాసినేషన్ చేశారని వారు చెప్పారు చెపితే అంగీకరించారు, దానికి మీరు విచారించేది ఏమిటండి· మొత్తం మీరు చూడండి· మీ జడ్జిమెంటు ఇవ్వండి మాకు అభ్యంతరం లేదు·

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The issue is very very simple, Sir.

Mr. Speaker:- There is no issue.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- On a Motion or other wise also, we are trying, as a responsible Opposition, to bring certain things before the House, and the Government has an opportunity to answer them. Here, there is a matter under rule 304 relating to the subject that the ecological balance in our Andhra Pradesh has gone haywire. In fact, we have been borrowing monies from outside. When the Opposition raised certain issues, the Chief Minister has also clariffied. He has transferred an officer; he has agreed that the forests have been burnt down. There is no difference of opinion there. He has gone to the extent of saying that he has ordered an A.C.B. Enquiry. The question is while he is answering, he has used certain words. If I am permitted I may say that if I use those words, you will promptly expunge those words from the records of the House. They should have been expunged at that particular point of time.

Mr. Speaker:- I have not yet given any ruling. Sri Mysoora Reddy...

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీకు వదిలి పెట్టాము అన్నాము కదా.

Mr. Speaker:- For the Press also నేను ఈ 304 ఇస్యూలను నేను రూలింగ్ రిజర్వు చేస్తున్నాను. నేను ఇచ్చే రూలింగ్ ఇవ్వాళ అని కాదు, ఎన్ని గంటల్లో ఇస్తానని కాదు, రూలింగ్ రిజర్వు చేశాను.

(The House then adjourned at 2.15 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Friday, 25th February, 1994).